

ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
ДОНИШГОҶИ МИЛЛИИ ТОҶИКИСТОН

«Маълумотиноста шуд»
Дар Шӯрои олимони ДМТ
кафедри Адабиёти рус 19 августи соли 2022
Раиси Шӯро 
профессор Хушназарова К.Х.



«Ташхис карда шуд»
Директори Маркази ҷумҳуриявии
таълимӣ-методиқӣ назди Вазорати
маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон
Р. Мирзозода
«19» «09» соли 2022



БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ
АЗ РӢИ САМТ (ИХТИСОС)

Гуруҳи ихтисосҳо: 21 05 –Илмҳои филологӣ
Ихтисос: 1-21 05 02 00–забон ва адабиёти рус
Тахассус: Филолог. Омӯзгори фанни забон ва адабиёти рус
Дараҷаи академӣ: Бакалавр
Мухлати таҳсил: 4 сол

Душанбе – 2022

МУНДАРИЧА

Феҳристи ихтисораҳо	4
1. Муқаррароти умумии барномаи таҳсилотӣ.....	5
2. Ҳуҷҷатҳои танзимкунандаи мундариҷа ва раванди татбиқи барномаи таҳсилотӣ.....	7
3. Ҳадди ақали ҳатмӣ мазмун ва мундариҷаи барномаҳои таҳсилотӣ.....	8
4. Мухлати азхудкунии барномаи таҳсилотӣ.....	14
5. Шароитҳои амалигардонии барномаи таҳсилотӣ.....	15
6. Қойдаҳои қабул ба барномаи таҳсилотӣ.....	19
7. Аттестатсияи хатм аз рӯи ихтисос.....	19
7. Низомии дохилии таъмини сифати барномаи таҳсилотӣ.....	20
8. Идоракунии тағйирот.....	22
Замима: Фишурдаи барномаҳои кории фанҳои таълимӣ.....	23

ФЕҲРИСТИ ИХТИСОРАҲО

ВМИ РТ – Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон

СДТОК – Стандарти давлатии таҳсилоти олии касбӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

МТОК – Муассисаи таҳсилоти олии касбӣ

БТ – Барномаи таҳсилотӣ

ННТ – Нақшаи намунавии таълим

НКТ – Нақшаи кории таълим

ШТМ – Шӯрои таълимию методӣ

БТФ – Барномаи таълимии фан

БКФ – Барномаи кории фан (силлабус)

ФФИ – Фанҳои интихобӣ

ФҲ – Фанҳои ҳатмӣ

ФЗ – Фанҳои заминавӣ

ФУК – Фанҳои умумикасбӣ

ФТ – Фанҳои тахассусӣ

ҲПО – Ҳайати профессорону омӯзгорон

КИТ – Корҳои илмӣ-тадқиқотӣ

КМД – Кори мустақилонаи донишҷӯ

КМРО – Кори мустақилона бо роҳбарии омӯзгор

НЧ – Назорати ҷорӣ

НН – Назорати ниҳой

GPA (Grade Point Average) – Холи миёнаи умумӣ

ДМТ – Донишгоҳи миллии Тоҷикистон

ММТ – Маркази миллии тестии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. МУҚАРРАРОТИ УМУМИИ БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ

1.1. Маълумот дар бораи ихтисос

Ном, рамз ва гурӯҳи ихтисоси 1-21 05 02 00– Забон ва адабиёти рус ба Таснифоти давлатии равия ва ихтисосҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти №349 аз 30 юни соли 2007 тасдиқ шудааст, мувофиқ мебошад.

Барномаи бакалавриат аз рӯи ихтисоси 1-21 05 02 00 – “Забон ва адабиёти рус” тибқи Шаҳодатномаи АУ №0000920, аз 08.08.2019 аз ҷониби Хадамоти давлатии назорат дар соҳаи маориф (ҳозира Агентии назорат дар соҳаи маориф ва илми назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон) аккредитатсия шудааст.

Барномаи таҳсилоти мазкур аз рӯи ихтисоси 1-21 05 02 00–Забон ва адабиёти рус моҳи августи соли 2022 таҷдиди назар гардида, аз соли таҳсили 2022-2023 мавриди татбиқ қарор дода мешавад.

1.2. Таҳассуси хатмкунанда

Баъди аз худ намудани барномаи таҳсилотӣ аз рӯи ихтисоси 1-21 05 02 00–Забон ва адабиёти рус дар шакли таҳсили рӯзона ва фосилавӣ, баъд аз хатм ба хатмкунанда касбият ва дараҷаи зерин дода мешавад:

- таҳассуси касбӣ – омӯзгор;
- дараҷаи касбӣ – бакалаври филолог аз рӯи ихтисоси “забон ва адабиёти рус”.

1.3. Тавсифи умумии таҳассуси хатмкунанда

Хатмкунандае, ки соҳиби таҳассуси омӯзгорӣ гардидааст, бояд:

- бо назардошти хусусиятҳои фанни тадрисшаванда ба таълим ва тарбияи хонандагон омода бошад;
- ба ташаккули фарҳанги умумии шахс, интихоби бошуурона ва азхудкунии минбаъдаи барномаҳои таҳсилоти касбӣ мусоидат кунад;
- аз методҳо, усулҳо ва воситаҳои гуногуни таълим истифода барад;
- сатҳи омодагии хонандагонро тибқи талаботҳои стандарти давлатии таҳсилот таъмин намояд;
- аз зарурати риояи ҳуқуқ ва озодиҳои хонандагон, ки Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф» пешбинӣ намудааст, огоҳ бошад;
- мунтазам таҳассуси касбии худро такмил диҳад;
- дар фаъолияти иттиҳодияҳои методӣ ва дигар шаклҳои кори методӣ ширкат варзад;

- бо волидон (ё шахсоне, ки онҳоро иваз мекунад) муошират барпо намуда, одоби муоширатро риоя намояд;

- қоидаҳо ва меъёрҳои ҳифзи меҳнат, техникаи бехатарӣ ва зидди сӯхторро риоя кунад;

- ҳифзи ҳаёт ва саломатии хонандагонро дар раванди таълим таъмин намояд.

Хатмкунандае, ки соҳиби таҳассуси омӯзгорӣ гардидааст, бояд донад;

- Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистонро;

- қонунҳо, қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва сохторҳои идоракунии маорифро доир ба масоили таҳсилотро;

- Конвенсия оид ба ҳуқуқи кудакро;

- асосҳои фанҳои заминавиро дар ҳаҷме, ки барои ҳалли вазифаҳои педагогӣ, илмӣ-методӣ ва ташкилӣ-идоракунии заруранд;

- педагогика, психология, физиологияи синусолӣ, гигиенаи мактабӣ, методикаи таълим ва қорҳои тарбиявиро;

- талаботҳоро оид ба таъминоти таҷҳизонидани синфхонаҳо ва утокҳои ёрирасон;

- воситаҳои таълим ва имкониятҳои дидактикии онҳоро;

- самтҳои асосӣ ва дурнамои рушди маориф ва илми педагогикаро.

1.3.1.Объекти фаъолияти касбии бакалаврҳо ба шумор меравад:

- назария ва амалияи забону адабиёти рус;
- таърихи забон ва адабиёти рус;
- назария ва амалияи адабиёти рус;
- усули таълими забон ва адабиёти рус дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ.

1.4. Талабот оид ба дараҷаи хатмкунанда

Хатмкунандае, ки барномаи зинаи бакалавриатро аз худ кардааст, дар мутобиқат бо намуди фаъолиятҳои касбӣ, ки барномаи таҳсилоти мазкур ба он равона гардидааст, бояд бо натиҷаҳои таълим, ки дар банди 3-и ҳуҷҷати мазкур нишон дода шудааст, мутобиқат намояд.

1.5. Доираи фаъолияти хатмкунанда

Хатмкунандаи ихтисоси 1-21 05 02 00–Забон ва адабиёти рус барои қор дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии гуногуншакл омода карда мешавад. Намудҳои фаъолияти касбие, ки аз рӯи онҳо хатмкунанда пас аз худ кардани барномаи бакалавриат, омодагӣ мебинад, чунианд:

- педагогӣ;

- илмӣ-тадқиқотӣ;

- иҷтимоӣ-педагогӣ;
- фарҳангӣ ва рушдбанда;
- идоракунӣ.

1.6. Имкониятҳои идомаи таҳсили хатмкунанда – омӯзгори забон ва адабиёти рус, ки барномаи таҳсилотино аз рӯи ихтисоси 1-21 05 02 00–Забон ва адабиёти рус аз худ кардааст барои идомаи таҳсил дар зинаи магистратура омода мебошад.

Тибқи Стандарти давлатии таҳсилоти олии касбӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон шахсоне, ки дипломи зинаҳои таҳсилоти олии касбии бакалавриатро доранд, метавонанд таҳсили худро дар зинаи дуҷуми таҳсилоти олии касбӣ – магистратура аз рӯи равия ва самт (ихтисос)-и мувофиқ идома диҳанд.

2. ХУҶҶАТҲОИ ТАНЗИМКУНАНДАИ МУНДАРИҶА ВА РАВАНДИ ТАТБИҚИ БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ

2.1. Барномаи таҳсилоти мазкур дар асоси Стандарти давлатии таҳсилоти олии касбӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия шуда, ба санадҳои меъёрии ҳукукии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи маориф мувофиқ мебошад, ки бо онҳо дар сомонии расмӣ Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон шинос шудан мумкин аст (нигаред ба <https://maorif.tj>).

2.2. Талаботро оид ба мазмун ва мундариҷаи ҳадди ақали хатмии барномаи таҳсилотӣ, шароитҳои татбиқнамоӣ ва муҳлатҳои азхуднамоиро Стандарти давлатии таҳсилоти олии касбӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян намудааст.

2.3. Дар раванди татбиқи барномаи таҳсилотӣ аз рӯи ихтисоси 1-21 05 02 00–Забон ва адабиёти рус маҷмӯи зерини хуҷҷатҳои хатмӣ ҷалб карда мешаванд: нақшаи таълим аз рӯи ихтисос, барномаи таълимии корӣ, барномаҳои таҷрибаомӯзӣ, барномаи таълимии фан ва силлабусҳо. Талаботи ҳадди ақал ба мундариҷаи хуҷҷатҳои дар боло зикргардида дар Стандарти давлатии таҳсилоти олии касбӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон инъикос ёфтааст.

2.4. Қисми ҷудонашавандаи ин хуҷҷат (замимаи он) "Фишурдаи барномаҳои кории фанҳои таълимӣ" ба ҳисоб мераванд, ки иборат мебошанд аз: тавсифи мухтасари фан; намуди машғулӣҳо; забони

таълим; салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд; натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд; номгӯи боб ва мавзӯҳои фан; васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан; шаклҳои назорати ҷорӣ ва ниҳой. Ин замима танҳо фишурдаи фанҳои ҳатмиро дар бар мегирад, зеро муаррифии фанҳои интихобӣ ҳар сол моҳи апрел аз ҷониби шӯъбаи бақайдгирӣ ва машваратӣ баргузор мегарданд. Мазмуну мундариҷаи пурраи барномаҳои кории фанҳои ҳатмӣ ва интихобиро дар китобхонаи электроники ДДТ пайдо кардан мумкин аст (нигаред ба <https://tnu.tj>).

2.5. Барномаи таҳсилоти омӯзиши ҳатмии бахшҳо ва модулҳоро, ки дар банди 3-и ҳуҷҷати мазкур нишон дода шудаанд, бояд ба назар гирад.

2.6. Бахшҳо ва модулҳои барномаи таҳсилоти аз фанҳои ҳатмии компоненти давлатӣ ва донишгоҳӣ, фанҳои интихобӣ, машғулиятҳои факултативӣ, таҷрибаомӯзиҳо ва аттестатсияи ниҳой иборат мебошад.

2.7. Номгӯи бахш, модулҳо ва фанҳои компоненти давлатии барномаи таҳсилоти ба талаботи ҳуҷҷати “Таснифоти фанҳои таълимӣ аз рӯи бахшҳо ва модулҳо” ҷавобгӯ мебошанд.

3. ҲАДДИ АҚАЛИ ҲАТМИИ МАЗМУН ВА МУНДАРИҶАИ БАРНОМАҲОИ ТАҲСИЛОТӢ

1	НОМГӢИ БАРНОМА	1-21 05 02 00–забон ва адабиёти рус
2	ДАРАҶАИ АКАДЕМӢ	Бакалавр
3	ШАКЛИ ТАҲСИЛ	Рӯзона ва фосилавӣ
4	МУҲЛАТИ МЕӢӢРИИ ТАҲСИЛ	4 сол
5	МИҚДОРИ КРЕДИТҲО	240 кредит (60 кредит дар як сол)
6	ҲАДАФИ УМУМӢ	Ҳадафи ин барнома - ташаккули салоҳиятҳои педагогиро касбии донишҷӯён, барои фаъолият намудан ба ҳайси омӯзгори фанни “Забон ва адабиёти рус” дар муассисаҳои миёнаи умумӣ, бо имкони идома додани таҳсил дар зинаи магистратура.
7	ТАВСИФИ МУХТАСАРИ БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ	Барномаи таҳсилоти мазкур аз бахшу модулҳои зерин иборат аст: <u>Бахши 1. Фанҳои заминавӣ (48 кредит)</u> Модули фанҳои иҷтимоӣ-гуманитарӣ – 22кредит;

		Модули фанҳои забонӣ – 15 кредит; Модули фанҳои табиӣ-иқтисодӣ ва технологияи информатсионӣ – 11 кредит. <u>Баҳши 2. Фанҳои таҳассусӣ (108 кредит)</u> Модули фанҳои умумикасбӣ – 36 кредит; Модули фанҳои таҳассусӣ – 72 кредит; <u>Баҳши 3. Фанҳои интиҳобӣ (60 кредит)</u> Модули фанҳои интиҳобии баҳши 1 – 6 кредит Модули фанҳои интиҳобии баҳши 2 – 54 кредит <u>Баҳши 4. Таҷрибаомӯзӣ (15кредит).</u> <u>Баҳши 5. Аттестатсияи хатм (9 кредит).</u> <u>Баҳши 6. Машғулиятҳои факултативӣ (18 кредит)¹.</u>
8	НАТИҶАҲОИ ТАЪЛИМИ БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ	Пас аз анҷоми барномаи таҳсилоти хатмкунанда бояд салоҳияти умумикасбии зеринро доро бошад: – малакаҳои муносибати байнишахсӣ; – омодагӣ ба кор дар гурӯҳ; – донишҳои меъёрии ҳуқуқӣ, ахлоқӣ ва истифодаи он дар фаъолияти касбӣ; – тарафдори тарзи ҳаёти солим, нигаронидани сатҳи зарурии омодагии ҷисмонӣ барои фаъолияти бошӯурунаи касбӣ; – қабули фарқият ва фарҳангдории хурд; – қобилиятнокӣ ба худтанқидкунӣ ва танқид; – қобилиятнокии истифодаи донишҳо дар амалия; дар байни фанҳои гуногун робита барқарор карда метавонад; 8) қобилияти дар ҷодаи таҳсилоти мутассил ба талаботи худ баҳо доданро дошта, мутобиқ ба он методҳои муносибу мувофиқро дар рушди касбияш дарёфта метавонад. – малакаҳои таҳқиқотӣ; – қобилияти дарёфти донишҳои нав, фарҳанги истифодаи технологияи муосири иттилоотӣ ва иртиботӣ; – малакаи кор дар мақомоти ҳокимияти қонунгузор, иҷроия ва судӣ; - маҳорати амалӣ намудани адолат дар фаъолияти ҳуқуктатбиқкунӣ ва дигар муносибатҳои ҷамъиятӣ; – малакаи кор дар вазорату кумита ва идораҳои давлатӣ; – қобилияти баҳо додан ба фактҳои ҳуқуқӣ; - маҳорати амалӣ намудани таълими илмҳои ҳуқуқшиносӣ.
9	БАҲОДИҲИИ БАРНОМАИ	Дар раванди таълим натиҷаҳои азхудкунии барномаи

¹ Эзоҳ: Кредитҳои машғулиятҳои факултативӣ (18 кредит) ба ҳаҷми умумии кредитҳои барнома дохил намешаванд ва ҳатмӣ ба шумор намераванд. ДМТ имконияти муайян намудани номуаи машғулиятҳо ва ҳаҷми кредитҳои онҳоро дорад.

	ТАҲСИЛОТ	таҳсилотӣ ба таври зерин баҳодиҳӣ карда мешаванд: 1) санчишҳо, супоришҳо ва амсоли инҳо дар аввали сол барои донишчӯёни факултети филологияи рус; 2) баҳодиҳии формативӣ ва динамикии дараҷаи аз худ намудани дониш ва маҳорат барои филолог, омӯзгори забон ва адабиёти рус дар рафти омӯзиши блоку модулҳо зарурӣ; 3) маҷмӯи корҳои хаттӣ ва презентатсияҳо, ки барои баҳодиҳии пешрафти донишчӯён дар соҳаи муоширати шифоӣ ва хаттӣ имкон медиҳанд; 4) маҷмӯи корҳои тадқиқотӣ, лоиҳаҳои инфиродӣ ва гурӯҳӣ; 5) намунаҳои нақшаҳои мавзӯии байнисоҳавӣ ва мисолҳои асосноки истифодаи донишҳои забоншиносӣ, адабиётшиносӣ дар омӯзиши дигар фанҳо; 6) вазифаҳои хонагӣ, тестҳои мавзӯӣ, супоришҳои назоратӣ, имтиҳонҳо, аттестатсияи хатм; 7) таҳлили муқоисавии дараҷаи омодагии донишчӯён; таҳлили муқоисавии натиҷаҳои таҳсили банақшагирифташуда ва бадастовардашуда.		
10	ТАҲАССУС			
РАМЗ ВА НОМИ ИХТИСОС		1-21 05 02 00 – Забон ва адабиёти рус		
ГУРҶҲИ ИХТИСОСҲО		21 – 05 – Илмҳои филологӣ		
ТАҲАССУС ВА ДАРАҶАИ КАСБИИ БАӢД АЗ ХАТМ		Бакалавр аз рӯи ихтисоси 1-21 05 02 00 Филолог. Омӯзгори фанни забон ва адабиёти рус		
11	БАҲШҲО ВА МОДУЛҲО			
НОМИ БАҲШ		ФАНҲОИ ЗАМИНАВӢ	48	кредит
ҲАДАФИ БАҲШ		Ҳадафи баҳш – таъминоти донишу малакаҳои заминавӣ, ки бари ворид шудан ба низоми таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон зарур мебошанд.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ БАҲШ		Баҳши фанҳои заминавӣ аз модулҳои зерин иборат аст: Модули фанҳои иҷтимоӣ-гуманитарӣ - 22 кредит; Модули фанҳои забонӣ - 15 кредит; Модули фанҳои табиӣ-иқтисодӣ ва технологияи информатсионӣ - 11 кредит.		
НОМИ МОДУЛ		Модули фанҳои иҷтимоӣ-гуманитарӣ	22	кредит
ҲАДАФИ МОДУЛҲО		Ҳадафи модул – омӯзиши асосҳои илмҳои иҷтимоӣ ва гуманитарӣ, асосҳои таърих, фарҳанг ва иқтисодиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин ташаккули ҷаҳонбинии фарҳангию иртиботӣ.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ МОДУЛ		1.Фалсафа – 4 кредит; 2.Таърихи муосири Тоҷикистон – 3 кредит; 3.Фарҳангшиносӣ – 3 кредит; 4.Сотсиология – 3 кредит;		

	5.Сиёсатшиносӣ – 3 кредит; 6. Ҳуқуқ –3 кредит. 7. Диншиносии илмӣ – 3кредит		
НАТИҶАҲОИ ТАЪЛИМИИ МОДУЛ	Донишҷӯе, ки модулно аз худ кардааст: - асосҳои таърих ва фарҳанг, нақш ва мақоми Тоҷикистон ва Россияро дар таърихи инсоният ва ҷаҳони муосир медонад; - асосҳои банақшагирии тиҷоратро, ҳуқуқ ва қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистонро медонад; - асосҳои фанҳои гуманитарӣ ва ҷамъиятиро, методҳо ва тарзу роҳҳои таҳлили фалсафии масъалаҳоро, шаклҳо ва методҳои таҳсилоти илмиро медонад; - нуқтаи назари худро мустақилона истифода карда метавонад, тафаккури мантиқӣ дорад, мусоҳиботи расмӣ, муҳокимаҳои маънавияю ахлоқиро бурда метавонад, принсипҳои ахлоқию зебоифаҳмиро риоя менамояд; - донишҳои гуногуни шаклҳои тафаккур ва малакаҳои истифодаи онҳоро дар вазъиятҳои мухталиф дар мувофиқа бо талаботи педагогӣ ва сиёсӣ намоиш дода метавонад; - назарияҳо, стратегияҳо ва воситаҳои таълим, ки барои тавсеаи ҳуқуқи имкониятҳои хонандагон ва рушди иқтисодии эҷодии худ ёрӣ мерасонанд, аз худ кардааст.		
НОМИ МОДУЛ	Модули фанҳои забонӣ	15	кредит
ҲАДАФИ МОДУЛ	Ҳадафи модули фароҳам намудани заминаи касбии малакаҳои забонӣ/иртиботӣ, ки барои қисми омӯзгор зарур мебошанд.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ МОДУЛ	1. Забони тоҷикӣ аз ӯи ихтисос – 6кредит; 2. Забонҳои хориҷӣ аз ӯи ихтисос –6 кредит. 3. Ҳусни баён – 3кредит		
НАТИҶАҲОИ ТАЪЛИМИИ МОДУЛ	Донишҷӯе, ки модулно аз худ кардааст: - забонҳои тоҷикӣ, русӣ ва хориҷиро дар нутқи шифоҳӣ ва хаттӣ дар сатҳи муошират дар доираи ихтисоси худ дуруст истифода бурда метавонад; - донишҳо ва малакаҳои амалии барои ҷустуҷӯи иттилооти илмиро ба забони хориҷӣ соҳиб аст; - донишҳо ва малакаҳои қорбурди истилоҳотро ба забони хориҷӣ дорад; - малакаҳои таҳияи мазмуну мундариҷа ва сохтори нутқро дар мувофиқа бо мақсад, вазъият ва иштирокчиёни муоширатро дорад.		
НОМИ МОДУЛ	Модули фанҳои табиӣ-иқтисодӣ ва технологияи информатсионӣ	11	кредит
ҲАДАФИ МОДУЛ	Ҳадафи модули фароҳам овардани заминаи ташаккули салоҳиятҳои марбут ба илмҳои табиӣ ва табиқ мебошад, ки ба рушди муносибати эҷодӣ ва ба шахсият нигаронидашуда мусидат менамояд.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ МОДУЛ	1. Технологияи информатсионӣ – 5 кредит; 2. Географияи иқтисодии Тоҷикистон бо асосҳои демография – 3 кредит;		

	3. Экология – 3 кредит.		
НАТИҶАҶОИ ТАЪЛИМИИ МОДУЛ	Донишҷӯе, ки модулро аз худ кардааст: - малакаҳои истифодаи низомҳои компютерӣ-иттилоотӣ, ҷамъоварӣ, ҳифз, таҳлил, интишор ва ҷустуҷӯи маълумот дар шабакаи Интернетро аз худ намудааст; - вазъи геополитикиро таҳлил карда метавонад, тақсимои маъмури-иҷтимоӣ ва ҳудудии мамлакатро медонад; - хусусиятҳои саноати Тоҷикистон, таърихи саноат ва хоҷагии қишлоқи мамлакатро медонад; - принципҳои устуворӣ ва маҳсулнокии табиати зинда ва дар зерӣ таъсири омилҳои антропогенӣ тағйир ёфтани онро мефаҳмад; - маҳорати таҳлили бонизомии мушкилиҳои глобалии экологӣ, масъалаҳои вазъи муҳити атроф ва истифодаи оқилонаи захираҳои табиӣ дар заминаи донишҷӯи қонунҳои асосии экологиро дорад.		
НОМИ БАҲШ	ҲАҶАФИ БАҲШ	108	кредит
ҲАҶАФИ БАҲШ	Ҳаҷафи баҳш – таълимӣ ҲАҶАФИ БАҲШ ба донишҷӯён ва талаботҳо нисбат ба онҳо, ки барои тадрис дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ зарур мебошанд.		
ТАВСИФИ МУҲТАСАРИ МОДУЛ	Баҳши ҲАҶАФИ БАҲШ аз модулҳои зерин иборат аст: Модули ҲАҶАФИ БАҲШ умумикаси – 36 кредит; Модули ҲАҶАФИ БАҲШ таҳассусӣ – 72 кредит.		
НОМИ МОДУЛ	Модули ҲАҶАФИ БАҲШ умумикаси	36	кредит
ҲАҶАФИ МОДУЛ	Ҳаҷафи модули мазкур фароҳам намудани заминаи донишҷӯи малакаҳои педагогӣ, технология ва методҳое, ки барои фаъолияти омӯзгорӣ заруранд, ба ҳисоб меравад.		
ТАВСИФИ МУҲТАСАРИ МОДУЛ	1. Педагогика – 3 кредит; 2. Психология – 3 кредит; 3. Методикаи таълими забон ва адабиёти рус – 6 кредит; 4. Муқаддимаи забоншиносӣ – 3 кредит; 5. Муқаддимаи адабиётишиносӣ – 3 кредит; 6. Таърих ва фарҳанги Россия – 6 кредит; 7. Назария ва амалияи тарҷума – 3 кредит; 8. Типологияи муқоисавӣ – 3 кредит; 9. Назарияи адабиёт – 3 кредит; 10. Назарияи иқтисодӣ – 3 кредит.		
НАТИҶАҶОИ ТАЪЛИМИИ МОДУЛ	Донишҷӯе, ки модулро аз худ кардааст: - фаъолияти таълимию омӯзгориро дар сатҳи муассисаҳои миёнаи умумӣ ба нақша гирифта метавонад; - қонуниятҳо ва хусусиятҳои рушди хонандагонро медонад, тафовут ва талаботҳои махсуси онҳоро (масалан, услуби омӯзиш, истеъдод ва ғ.) гурӯҳбандӣ карда метавонад; - принципҳои таълим ва таҷрибаи омӯзгориро дар соҳаи маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон соҳиб аст; - ба хонандагон қобилияти маслиҳат доданро дорад ва бо падару модарон доир ба фаъолияти таълимӣ ҳамкорӣ менамояд; - малакаҳои заминавии мушоҳида, тасвир ва таҳлили		

	машғулиятҳоро дорост; - бо кодекси ахлоқи омӯзгор шинос буда, нақши омӯзгорро ҳамчун мураббии арзишманд эътироф намуда, барои рушди арзишҳои мактабӣ талош меварзад; - усулҳои муоширати педагогиро медонад ва онро дар вазъиятҳои иртиботӣ аз нуқтаи назари мақоми омӯзгор ба кор бурда метавонад; - методикаи таълими забон ва адабиёти русро аз худ карда, дар дараҷаҳои мухтасифи таълим онро татбиқ карда метавонад; - дорои малакаҳо ва методҳои тадқиқотӣ, аз ҷумла роҳҳои тадқиқотӣ ва банақшагири, ахлоқи маърифатӣ, малакаҳои хатӣ ва таҳлилий, иртибот ва робита, мебошад.		
НОМИ МОДУЛ	Модули фанҳои тахассусӣ	72	кредит
ҲАДАФИ МОДУЛ	Ҳадафи модули фароҳам овардани имконияти ба даст овардани донишҳои амиқи фанҳои махсус ва малакаҳо доир ба таълими забон ва адабиёти рус дар зинаҳои 2 ва 3-и муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ мебошад.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ МОДУЛ	1. Курс ва семинарҳои тахассусӣ – 15 кредит; 2. Забони муосири рус – 15 кредит; 3. Таърихи адабиёти рус – 18 кредит; 4. Забоншиносии умумӣ – 6 кредит; 5. Курси амалии забони русӣ – 6 кредит; 6. Курси амалии адабиёти рус – 6 кредит; 7. Адабиёти муосири рус – 3 кредит; 8. Адабиёти хориҷа – 3 кредит;		
НАТИҶАҲОИ ТАЪЛИМИИ МОДУЛ	Донишҷӯе, ки модулиро аз худ кардааст: - доир ба забони муосири рус ва курси амалии забони русӣ, таърихи адабиёти рус ва курси амалии адабиёти рус дар ҳаҷми зарурӣ фаҳмиши концептуалӣ ва донишҳои воқеӣ дошта, онҳоро дар амал намоиш медиҳад ва татбиқ менамояд; - малакаи таълим додани силсилаи фанҳои забони муосири рус ва таърихи адабиёти рус соҳиб аст; - дониш ва қобилияти худро дар тадриси хонандагон зимни равандҳои забони русӣ ва барои ҳалли машқҳо ва масъалаҳо нишон дода метавонад; - ба хонандагон муҳокима рондан ва аз нуқтаи назари забон ва адабиёти рус мувоҳида оростан, сохтани қолабҳои забониро меомӯзонад; - назарияҳои забонӣ ва адабиётро асоснок карда метавонад, таҷрибаву фарзияҳоро тавсиф медиҳад; хусусиятҳои амалӣ намудани қонунҳо, қолабҳо ва ҳалли масъалаҳои мушаххаси забонро медонад.		
НОМИ БАҲШ	ФАНҲОИ ИНТИХОБӢ	60	кредит
ҲАДАФИ БАҲШ	Ҳадафи баҳши мазкур ин вобаста ба мақсадҳои баҳшҳои фанҳои заминавӣ ва тахассусӣ ба донишҷӯён додани донишҳои заминавии иловагӣ махсуб меёбад.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ БАҲШ	Баҳши фанҳои интихобӣ аз модулиҳои зерин иборат аст: - модули фанҳои интихобии баҳши 1 – 6 кредит; - модули фанҳои интихобии баҳши 2 – 54 кредит.		

НОМИ МОДУЛ	Модули фанҳои интихобии бахши 1	6	кредит
ҲАДАФИ МОДУЛ	Ҳадафи бахши мазкур ин вобаста ба мақсадҳои бахшҳои фанҳои заминавӣ ва тахассусӣ ба донишчӯён додани донишҳои заминавии иловагӣ маҳсуб меёбад.		
НАТИҶАҲОИ ТАЪЛИМИИ МОДУЛ	Донишчӯе, ки модулно аз худ кардааст: - соҳиби донишҳои амиқе мебошад, ки пас аз омӯзиши фанҳои интихобии заминавӣ ба даст омадааст; - донишҳои аз ҳисоби фанҳои интихобӣ ҳосилнамударо бо таълими фанҳои забони русӣ ва адабиёти рус дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ муқоида карда метавонд.		
НОМИ МОДУЛ	Модули фанҳои интихобии бахши 2	54	кредит
ҲАДАФИ МОДУЛ	Ҳадафи модули - ба вуҷуд овардани имкониятҳо барои гирифтани донишҳои иловагӣ, ки аз таълими фанҳои тахассусӣ ҳосил мешаванд.		
НАТИҶАҲОИ ТАЪЛИМИИ МОДУЛ	Донишчӯе, ки модулно аз худ кардааст: - соҳиби донишҳои амиқе мебошад, ки пас аз омӯзиши фанҳои интихобии тахассусӣ ба даст омадааст; - донишҳои аз ҳисоби фанҳои интихобӣ ҳосилнамударо дар фаъолияти минбаъдаи касбии худ истифода бурда метавонад.		
НОМИ БАХШ	ТАҶРИБАОМӮЗӢ	18	кредит
ҲАДАФИ БАХШ	Ҳадафи бахш – ташаккули қобилияти истифодаи донишҳои назариявии ҳосилшуда ҳангоми таълими фанҳои забон ва адабиёти рус дар муассисаҳои таълимӣ ва ташкили чорабиниҳои гуногуншакл бо истифода аз усулҳои муосири таълим мебошад.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ БАХШ	1. Таҷрибаомӯзии таълимӣ – 3 кредит; 2. Таҷрибаомӯзии педагогӣ – 6 кредит; 3. Таҷрибаомӯзии пешаздипломӣ – 9 кредит.		
НАТИҶАҲОИ ТАЪЛИМИИ БАХШ	Донишчӯе, ки бахшро аз худ кардааст: - таҳсилоти бонизомро мутобиқи талаботи стандарти таҳсилот ва барномаҳои таҳсилотӣ ба нақша гирифта метавонад; - рафтори худро ҳамчун омӯзгор таҳлил ва баҳодихӣ карда метавонад; - имкониятҳои муҳити таҳсилоти муосирро ба ҳисоб мегирад; - назарияҳои гуногунро дар раванди таълим ба кор мебарад; - салоҳиятҳо ва талаботро дар бобати худтакмилдиҳӣ таҳлил карда метавонад.		
НОМИ БАХШ	АТТЕСТАТСИЯИ ХАТМ	9	кредит
ҲАДПФИ БАХШ	Ҳадафи бахш - озмоиши амиқ ва гуногунҷабҳаи донишҳои назариявӣ ва таҷрибаи амалӣ дар соҳаи фанҳои забон ва адабиёти рус, инчунин баҳодихии салоҳиятҳои бадастомадаи умумифарҳангӣ ва касбӣ мебошад.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ БАХШ	1. Имтиҳони давлатӣ – 3 кредит; 2. Кори тахассусии хатм – 6 кредит.		

НАТИҶАҶОИ ТАЪЛИМИИ БАҲШ	Донишҷӯе, ки бахшро аз худ кардааст: - пажӯҳиш бурда метавонад, ба адабиёти илмӣ ва касбӣ истинод намуда, онро таҳлил карда, натиҷаҳои таҳқиқ ва методҳои тадқиқотро муқоиса карда метавонад; - методҳои таҳқиқ ва коркарди иттилоотро истифода мебарад; - дар бораи масъалаи мавриди назар ва натиҷаҳои ба даст омада фикри худро фаҳмо, мантиқан саҳеҳ ва мухтасару мушаххас ба таври хаттӣ баён карда метавонад; - натиҷаи таҳқиқоти худро дар заминаи корҳои қаблан анҷопазирфта таҳлилу баҳодихӣ карда метавонад ва натиҷаҳои ноилшударо дар асоси назарияҳои аввалия ва натиҷаи таҳқиқоти қаблӣ шарҳу эзоҳ дода метавонад; - бо адабиёти соҳавӣ (касбӣ) кор карда метавонад; - донишҳои ҳосилкардаашро зимни пажӯҳишҳои назариявӣ ва ё ҳалли масоили амалӣ татбиқ карда метавонад; - талаботро оид ба тарзи таҳияи матни илмӣ медонад ва дар асоси он кор бурда метавонад.		
НОМИ БАҲШ	МАШҒУЛИЯТҶОИ ФАКУЛТАТИВӢ	18	кредит
МАҚСАДИ БАҲШ	Ҳадафи баҳш – дар донишҷӯён ташаккул додани донишҳо оид ба тарзи ҳаёти солим ва худро идора карда тавоништан дар вазъиятҳои ғавқуллода.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ БАҲШ	1. Тарбияи ҷисмонӣ – 6 кредит; 2. Тайёрии ҳарбӣ – 12 кредит.		
НАТИҶАҶОИ ТАЪЛИМИИ БАҲШ	Донишҷӯе, ки бахшро аз худ кардааст: -нақши иҷтимоии тарбияи ҷисмониро дар рушди шахсият ва омодагӣ ба фаъолияти касбӣ дарк менамояд; - омодагии аввалияи дифои ҳарбиро гузаштааст.		

4. МУҲЛАТИ АЗХУДКУНИИ БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ

4.1. Муҳлати азхуднамоии барномаи таҳсилот дар 4 соли таҳсил (дар шакли таҳсили рӯзона ва фосолавӣ) ба 208 ҳафта баробар аст, аз он ҷумла:

- таълими назариявӣ, бо назардошти корҳои илмӣ-тадқиқотии донишҷӯён, машғулиятҳои амалӣ ва корҳои лабораторӣ – 123 ҳафта;
- сессияҳои имтиҳонӣ – 21 ҳафта;
- таҷрибаомӯзиҳо – 10 ҳафта:
 - таҷрибаомӯзии таълимӣ – 2 ҳафта;
 - таҷрибаомӯзии омӯзгорӣ – 2 ҳафта;
 - таҷрибаомӯзии пешаздипломӣ – 6 ҳафта;

- аттестатсияи ниҳой якҷоя бо давраи омодагӣ ва дифои кори тахассусии хатм – 6 ҳафта;
- таътилҳо (якҷоя бо 8 ҳафтаи рухсатии баъдаздипломӣ) – на камтар аз 48 ҳафта.

4.2. Ҳаҷми аксари сарбории таълимии донишчӯ (меҳнатталабӣ) дар як ҳафта 45 соат муқаррар шудааст, ки он ҳама намудҳои машғулиятҳои аудиторӣ ва ғайриаудиторӣ (корҳои мустақилона)-ро дар бар мегирад.

4.3. Сарбории ҳафтаинаи аудитории донишчӯ дар шакли таҳсили рӯзона 30 – 36 соатро ташкил медиҳад. Ҳамзамон, ба миқдори соатҳои зикргардида машғулиятҳои факултативӣ дохил намешаванд.

4.4. Дар шакли таҳсили фосилавӣ ба донишчӯ барои ба таълими аудиторӣ бо омӯзгор фаро гирифтани, дар як соли таҳсил дар ҳаҷми на камтар аз 144 соат ҷудо карда мешавад.

4.5. Таътилҳо дар соли таҳсил на камтар аз 10 ҳафтаро ташкил медиҳанд, аз ҷумла таътили зимистона на кам аз 2 ҳафта.

5.ШАРОИТҲОИ АМАЛИГАРДОНИИ БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ

5.1.Таъминот ва дастгирии донишчӯён

5.1.1.Донишгоҳ дорои заминаи моддӣ-техникие мебошад, ки ба талаботи қоидаҳо ва меъёрҳои амалкунандаи зиддисӯхтор ва гузаронидани ҳама гуна намудҳои омодагиҳои фанӣ, корҳои амалӣ ва илмӣ-тадқиқотӣ, ки аз ҳуҷҷати мазкур бармеоянд, мутобиқ мебошад.

5.1.2. Ҳар як донишчӯ ҳангоми таҳсил ба китобхона (китобхонаи электронӣ) ва муҳити электронии иттилоотӣ-таҳсилотӣ дастрасии номаҳдуд доранд. Китобхонаи электронӣ ва муҳити электронии иттилоотӣ-таҳсилотӣ дастрасии донишчӯро аз ҳар нуқтае, ки тавассути Интернет имконияти ба он пайваستшавӣ мавҷуд аст, таъмин карда метавонад. Муҳити электронии иттилоотӣ-таҳсилоти донишгоҳ имкониятҳои зеринро дорад: дастрасӣ ба нақшаҳои таълим, барномаҳои кории фанҳо ва таҷрибаомӯзиҳо, захираҳои электронии маводҳои таълимӣ, нашриёти низомҳои электронии китобхонаҳо, ки дар барномаҳои таълимии фан нишон дода шудаанд; қайди раванди таълим, натиҷаҳои санҷишҳои марҳилавӣ ва натиҷаҳои азхудкунии барномаи таҳсилотӣ; гузаронидани ҳама шаклҳои дарс, чараёни баҳодихӣ ба

натиҷаҳои таълим, ки татбиқи онҳо бо назардошти истифодаи таълими электронӣ ва технологияҳои таҳсилоти фосилавӣ сурат мегирад.

5.1.3. Дар тавозуни донишгоҳ хобгоҳҳо ҳам барои донишҷӯён ва ҳам барои омӯзгорон мавҷуданд. Хобгоҳҳо дорои ҳуҷраҳои бароҳат буда, ҳаммом, ҳочатхона ва ҳуҷраи хӯрокпазӣ дар ҳар як ошона алоҳида ҷойгиранд. Инчунин, дар хобгоҳҳо ошона ва нуқтаҳои хӯрокхӯрии ғаври мавҷуданд. Сокинон бо мебели зарурӣ (кат, ҷевони либос, мизу курсӣ), инчунин ҷойхобҳо таъмин карда мешаванд. Дар хобгоҳҳо пайваста барои беҳтар кардани шароити зист мунтазам кор бурда мешавад.

5.2. Назорат ва натиҷаи ниҳони азхудкунии донишҳо

5.2.1. Аз рӯи ҳамаи фанҳо ва таҷрибаомӯзӣ, ки дар барномаи таҳсилоти дарҷ гардидаанд, баҳои ҷамъбасти гузошта мешавад. Эквиваленти баҳои ҷамъбасти ба ҷадвали зерин мувофиқат менамояд:

Эквиваленти ҳуруфии баҳо	Эквиваленти рақамии баҳо	%-ҷавобҳои дуруст	Баҳои анъанавӣ
A	4,0	$95 \leq A \leq 100$	Аъло
A-	3,67	$90 \leq A- < 95$	
B+	3,33	$85 \leq B+ < 90$	Хуб
B	3,0	$80 \leq B < 85$	
B-	2,67	$75 \leq B- < 80$	
C+	2,33	$70 \leq C+ < 75$	Қаноатбахш
C	2,0	$65 \leq C < 70$	
C-	1,67	$60 \leq C- < 65$	
D+	1,33	$55 \leq D+ < 60$	
D	1,0	$50 \leq D < 55$	
Fx	0	$45 \leq Fx < 50$	Ғайриқаноатбахш
F	0	$0 \leq F < 45$	

5.2.2. Баҳои ҷамъбасти донишҷӯ оид ба азхуд намудани барномаи таълимӣ аз рӯи ҳар як фан мувофиқи формулаи зерин ҳисоб карда мешавад.

$$\text{Баҳои ҷамъбасти} = \left[\frac{(P_1 + P_2)}{2} \right] * 0,5 + \text{ИК} * 0,5$$

P_1 – натиҷаи назорати санҷиши фосилавии 1

P_2 – натиҷаи назорати санҷиши фосилавии 2

ИК – Назорати ҷамъбасти

5.2.3.Раванди баҳодиҳии имтиҳонҳои ҷорӣ ва натиҷабарории ниҳоии азхудкунӣ аз рӯи ҳар як фан ва дигар намудҳои фаъолият (аудиторӣ ва ғайриаудиторӣ) аз ҷониби Шӯрои таълимӣ-методи Донишгоҳ дар асоси “Низомномаи низоми кредитии таҳсилот дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон” муайян карда мешавад.

5.3. Дар рафти амалӣ намудани барномаи таҳсилоти ДМТ ҳуқуқ дорад, ки:

-раванди таълимиро дар шакли курсҳои назариявии муаллифӣ ва машғулиятҳои гуногуни гурӯҳию инфиродӣ, амалию семинарӣ аз рӯи барномаҳои таълимӣ, ки дар ҳуди донишгоҳ бо назардошти хусусиятҳои минтақавӣ, миллию этникӣ, касбӣ ва ҳамчунин корҳои илмӣ-таҳқиқотии омӯзгорон, ки мазмуну мундариҷаи ихтисосро фаро мегиранд, амалӣ гардонад;

-умқи таълими фаслҳои ҷудогонаи фанҳоро, ки дар бахши фанҳои заминавӣ ва тахассусӣ қарор доранд, дар мутобиқат бо сикли фанҳои омодамоии касбӣ ва бо назардошти ба ҳисоб гирифтани хусусиятҳои инфиродии донишҷӯён муқаррар намояд;

-номгӯи тахассусҳоро аз рӯи ихтисосҳои донишгоҳ, номгӯи фанҳои тахассусӣ, ҳаҷм, мазмуну мундариҷаи онҳо, инчунин шаклҳои назоратро барои аз худ намудани онҳоро, илова ба муқаррароти барномаи таҳсилотии мазкур, муайян намояд;

-барномаи таҳсилотро аз рӯи ихтисоси “Забон ва адабиёти рус” дар муҳлатҳои ихтисоршуда барои донишҷӯёне, ки маълумоти миёнаи касбӣ ва ё таҳсилоти олии касбӣ дар ихтисосҳои мувофиқ дошта, амалӣ гардонад.

Муҳлатҳои ихтисорӣ дар асоси донишҳои мавҷуда, малакаву қобилияти донишҷӯён, ки қаблан дар давоми таҳсил дар муассисаҳои дигар ҳосил кардаанд, муайян карда мешавад. Муҳлат ва давомнокии ҳадди ақали таҳсил аз се сол кам нест. Таҳсил дар муҳлатҳои ихтисорӣ инчунин барои шахсоне, ки дараҷаи таҳсилот ва қобилияти онҳо ба ихтисос муносиб ва асоснок мебошад, низ иҷозат дода мешавад.

5.4. Таъминоти кадрӣ раванди таълим

Таъминоти кадрӣ барномаи таҳсилотӣ мазкур аз ҷониби кафедраҳои соҳавӣ зерин таъмин карда мешавад::

- Забоншиносии умумӣ ва типологияи муқоисавӣ;
- Адабиёти ҷаҳон;
- Методикаи таълимӣ забон ва адабиёти рус;

Инчунин, барои татбиқи бахши фанҳои заминавӣ ва модули фанҳои умумикасбӣ кафедраҳои умумидонишгоҳӣ ҷалб карда мешаванд.

Тахассуси ҳайати роҳбарикунанда ва кормандони илмӣ-омӯзгорӣ ба тавсифномаи тахассусӣ, ки дар “Дастурамали вазифавӣ кормандони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ” зикр гардидааст, мувофиқат менамояд.

Маълумоти пурра оид ба ҳайати профессорону омӯзгорон, ки раванди таълими барномаҳои таҳсилотиро таъмин менамоянд, дар сомонӣ расмӣ ДМТ ҷойгир шудааст (нигаред ба <http://tnu.tj>).

5.5. Таъминоти таълимию методии раванди таълим

Амалӣ намудани барномаи таҳсилоти омодаанамоии мутахассисони соҳибдиплом бояд бо ҳуҷҷатҳои таълимию методӣ аз рӯи ҳамаи машғулиятҳои таълимӣ, дастрасии донишҷӯён ба фонди китобхона ва маҳзани маълумотҳо, ки бо мазмун ва мундариҷаи худ ба номгӯи фанҳои барномаи таҳсилот мутобиқанд, мавҷудияти китобҳои дарсӣ, дастурҳои таълимӣ ва тавсияҳои методӣ аз рӯи ҳамаи фанҳо ва навъҳои машғулиятҳои таълимӣ, аз он ҷумла тамоми намудҳои корҳои лабораторию амалӣ дар доираи фанҳои таълимии ихтисос фароҳамомада таъмин бошад.

Мавҷудияти лабораторияҳо барои иҷрои корҳои лаборторӣ-амалӣ хатмӣ мебошад.

5.6. Таъминоти моддию техникий раванди таълим

Донишгоҳ, ки амаликунандаи барномаи таҳсилотӣ омодаанамоии мутахассисони соҳибкасб мебошад, дорои заминаи моддӣ-техникии ба меъёрҳои санитарӣ техникӣ ва гузаронидани тамоми намудҳои машғулиятҳои лабораторӣ, амалӣ ва корҳои илмӣ-тадқиқотӣ донишҷӯён, ки нақшаи таълимии ихтисос муқаррар кардааст, ҷавобгӯ мебошад.

5.7. Таъмини таълимию методии таҷрибаомӯзӣ

Барномаи таҳсилотӣ барои омодагӣ ба фаъолияти касбӣ, бахши таҷрибаомӯзиро, ки баҳри рушди салоҳиятҳои касбӣ равона шудааст, пешбини намудааст. Бо ин мақсад баргузориҳои се навъи таҷрибаомӯзӣ:

таълимӣ, педагогӣ ва пешаздипломиро дар назар дошта шудааст. Микдори ҳафтаҳои ҷудошуда ва вақти баргузори онҳо (семестрҳо) дар ҷадвали зерин нишон дода шудааст:

Таҷрибаомӯзиҳо	№ семестр	Микдори ҳафта
Таълимӣ	4	2
Педагогӣ	6	2
Педагогӣ	8	4
пешаздипломӣ	8	4

Шаклҳои ҳисоботӣ оид ба ҳар як намуди таҷрибаомӯзиҳо аз ҷониби Маркази таҷрибаомӯзӣ ва рушди касбияти ДМТ ва кафедраҳои соҳавӣ муайян карда мешавад.

5.7.1. Таҷрибаомӯзии таълимӣ хусусияти шиносоикунанда дошта, вазифаи он ба донишҷӯён нишон додани фаъолияти муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ, муассисаҳои истироҳати кӯдакон (лагерҳои тобистона) ва фаъолияти кормандони ин муассисаҳо мебошад. Ин имконият медиҳад, ки донишҷӯён бевосита раванди ташкили меҳнат, махсусиятҳои касбӣ ва дигар лаҳзаҳои амалиро бубинанд.

5.7.2. Таҷрибаомӯзии педагогӣ – раванди комплексӣ мебошад, ки дар он донишҷӯён намудҳои фаъолиятро иҷро мекунанд, ки ихтисос муайян намудааст. Дар таҷрибаомӯзии педагогӣ ҷиҳатҳои зерин муайян карда мешаванд:

- самтгирӣ дар фазои касбият;
- тамоили гуногунҷанбагии касбияти омӯзгори оянда дар ҳамаи соҳаҳои фаъолияти педагогӣ;
- ташаккулёбӣ дар муҳити табиӣ раванди педагогӣ - фарҳанги инъикосӣ сурат мегирад, дар ҳоле ки барои омӯзгор предмети фикр востар ва методҳои фаъолияти педагогии худӣ мебошад.

Таҷрибаомӯзии педагогӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, гимназия ва литсейҳои шаҳри Душанбе сурат мегиранд. Дар раванди таҷрибаомӯзии педагогӣ барои ҳар як муассиса (пойгоҳи таҷрибаомӯзӣ), донишгоҳ методистони кафедраи методикаи таълим, педагогика ва психологияро ҷудо менамояд. Методистон ба донишҷӯён оид ба рафти таҷрибаомӯзии педагогӣ ва омода намудани ҳуҷҷатҳо машварат медиҳанд.

5.7.3. Таҷрибаомӯзии пешаздипломӣ баъди азбар намудани ҳамаи фанҳои дар нақшаи таълимӣ пешбинишуда ва бахши фанҳои интихобии модулҳо таҳти роҳбарии омӯзгорони кафедраи тахассусӣ сурат мегирад. Мақсад аз баргузори таҷрибаомӯзии пешаздипломӣ-ин азхудкунии

маҷмӯи ҳамаи намудҳои фаъолияти касбӣ аз рӯи ихтисос, инчунин ташаккули салоҳиятҳои умумӣ ва касбӣ, дарёфти малака ва қобилиятҳо ва дар баробари ин, омодагии донишҷӯ ба иҷрои кори тахассусии хатм мебошад.

6. МУНДАРИҶАИ МАҶМӯИ ҲУҶҶАТҲОИ БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ АЗ РӯИ ИХТИСОСИ “Филолог. Омӯзгори забон ва адабиёти рус”

6.1. Нақшаи таълимӣ аз рӯи ихтисос (НТИ)

Нақшаи таълимӣ қисмати маҷмӯи ҳуҷҷатҳои барномаи таҳсилотӣ ба ҳисоб рафта, рӯйхати фанҳо, ҳаҷми бучаи вақт, тартиби паиҳамоӣ ва давраҳои алоҳидаи омодагии фанҳои таълимӣ, таҷрибаомӯзиҳо, машғулиятҳои факултативӣ, модулҳои таълимӣ ва дигар навъҳои фаъолияти амалии таълимиро муқаррар менамояд. Нақшаи таълимӣ аз рӯи ихтисосҳои амалкунандаи ДМТ қисматҳои зеринро дар бар мегирад:

- номгӯй ва рамзи ихтисос, тахассус, муҳлат ва шаклҳои таълим;
- тақвими раванди таълим (дар ҳафтаҳо);
- маҷмӯи бучаи вақт (дар ҳафтаҳо);

- нақшаи раванди таълим бо нишон додани номгӯи бахшҳо ва фанҳои ҳатмӣ, миқдори кредитҳо (аудиторӣ ва ғайриаудиторӣ), нимсолаҳо, таҷрибаомӯзиҳо ва аттестатсияи давлатӣ;

- феҳристи фанҳои интихобӣ.

Нақшаи таълимӣ аз рӯи ихтисос аз тарафи ДМТ дар мутобиқат бо ҳуҷҷатҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва талаботе, ки дар бандҳои 2 ва 4-и ҳуҷҷати мазкур дарҷ гардидааст, таҳия шудааст.

6.2. Нақшаи таълимии корӣ (НТК)

НТК бо назардошти тахассуси интихобшуда ва талаботи қисматҳои ДМТ ва давлатӣ таҳия шудааст. Нақшаи кории таълим сохтори курси махсус ва бучаи вақт, ки барои омӯзиши он зарур аст, муайян менамояд; НТК маҷмӯи фанҳои таълимӣ ва ҳаҷми онҳоро дар соатҳо дар бар мегирад. Ҷадвали раванди таълим, пайдарҳамии омӯзиши фанҳоро аз рӯи курсҳо ва семестрҳо, навъҳои машғулиятҳои таълимии таҷрибавии гуногун, шаклҳои фосилавӣ ва навъҳои аттестатсияи ниҳоии давлатиро муайян мекунад. НТК дар асоси нақшаи намунавии таълимӣ, бо мувофиқаи Шӯрои олимони факултет омода ва аз тарафи раёсати таълим (шӯбаи таълим), тасдиқ карда мешавад.

6.3. Барномаҳо аз рӯи навъҳои таҷрибаомӯзӣ

Барномаҳо аз рӯи навъҳои таҷрибаомӯзӣ (истеҳсолӣ, омӯзгорӣ, пешаздипломӣ) дар асоси Стандарти давлатии таҳсилоти олии касбӣ бо назардошти талаботи ҳадди ақали мундариҷа ва сатҳи омодагии

хатмкунандагон аз рӯи ихтисоси “Забон ва адабиёти рус” чихати ба даст овардани салоҳиятҳои касбӣ, таҷрибаи амалӣ ва омодагӣ ба фаъолияти касбии хатмкунанда таҳия карда шудаанд.

Барномаҳо аз рӯи навъҳои таҷрибаомӯзӣ қисматҳои зеринро дар бар гирад:

- принсипҳои асосии ташкил намудани таҷрибаомӯзиҳо;
- мақсад ва вазифаҳои таҷрибаомӯзӣ;
- мундариҷа, шаклҳо, макон ва вақти гузаронидан таҷрибаомӯзиҳо;
- натиҷаи ташаккули салоҳиятнокии донишҷӯён баъд аз гузаштан аз таҷрибаомӯзиҳо;
- сохтор ва мундариҷаи таҷрибаомӯзиҳо;
- басти вазифаҳо, ки донишҷӯён бояд ба таври хатмӣ дар рафти таҷрибаомӯзиҳо иҷро намоянд;
- ҳуҷҷатҳои ҳисоботӣ аз натиҷаи гузаштани таҷрибаомӯзиҳо;
- тарзи баҳогузори донишҷӯён аз натиҷаи гузаштани таҷрибаомӯзиҳо;
- таъминоти таълимӣ-методӣ ва иттилоотии таҷрибаомӯзиҳо.

Барномаҳои таҷрибаомӯзӣ аз тарафи кафедраи тахассусӣ бо ҷалби шуъбаи таҷрибаомӯзӣ ва заминае, ки дар он таҷрибаомӯзӣ гузаронида мешавад, омода карда мешаванд. Ҳуҷҷати мазкур аз тарафи раёсати таълим (шуъбаи таълим) тасдиқ карда мешавад.

6.4. Барномаи таълимии фан

Барномаи таълимии фан - ин қисмати барномаи таҳсилотӣ мебошад, ки мақсад ва вазифаҳои курс (фанҳоро) бо тавсифи мавзӯҳо ва иттилооти иловагӣ, ки дар асоси он барномаи кории фан (силлабус) таҳия карда мешавад, дар бар мегирад. Барномаи таълимии фан аз тавсифи фан, шарҳи мухтасари мавзӯҳо ва маводи таълим, супоришҳо барои кори мустақилона, мисолҳои тестӣ, меъёрҳои баҳодихии дониш ва рӯйхати адабиётҳо иборат мебошад.

Ҳуҷҷати мазкурро кафедраи тахассусӣ таҳия намуда, Шӯрои илмӣ-методии факултет маъқул шуморида, Шӯрои илмӣ-методии ДМТ тасдиқ менамояд.

6.5. Силлабус/Барномаи корӣ барои донишҷӯ

Силлабус - ин барномаи корӣ барои донишҷӯ бо тавсифи мухтасари курс, мақсад ва натиҷаҳои таълими донишҷӯ, ҳамчунин раванд ва тарзи баҳодихии фаъолияти донишҷӯён мебошад. Силлабус тавсифи фанни омӯхташаванда, мақсад ва вазифаҳои фан, номгӯи мавзӯҳо ва муҳлати омӯзиши онҳо, супориш барои иҷрои корҳои мустақилона, тартиби қабули супоришҳои тестӣ ва назоратӣ, корҳои лабораторӣ, вақти машваратҳо ва ҷадвали санҷиши дониши донишҷӯён,

талаботи омӯзгор, меърҳои баҳодихӣ ва рӯйхати адабиётхоро дар бар мегирад.

Силлабус аз ҷониби ҳар як омӯзгор таҳия, дар кафедра баррасӣ, аз тарафи Шӯрои илмӣ-методии факултет тасдиқ карда мешавад.

6.6. Шарҳи мухтасари барномаҳои таълимии фанҳои ҳатмӣ ва интиҳобӣ

Шарҳи мухтасари барномаҳои таълимии фанҳои ҳатмӣ ва интиҳобӣ-ин қисмати ҷудонашавандаи барномаи таҳсилотӣ (замима), мебошад, ки иттилооти мухтасарро дар бораи фанни таълимдодашаванда ва мундариҷаи он инъикос менамояд. Ҳуҷҷати мазкур бояд бандҳои зеринро дар бар гирад:

- номгӯи фан;
- тавсифи мухтасари фан;
- навъҳои машғулиятҳо;
- забони таҳсил;
- натиҷаҳои интизории таълим;
- номгӯи қисматҳои фан;
- воситаҳои истифодашавандаи таълим;
- шаклҳои ҷорӣ ва ҷамъбасти назорат.

Шарҳи мухтасари барномаҳои таълимии фанҳои ҳатмӣ ва интиҳобӣ аз рӯи ихтисоси “Филолог. Омӯзгори забон ва адабиёти рус” аз тарафи факултети филологияи рус бо ҷалби кафедраҳои таҳассусӣ ва умумидонишгоҳӣ таҳия карда мешавад. Ҳуҷҷати мазкур дар алоҳидагӣ ба барномаи таҳсилотӣ тасдиқ карда намешавад.

7.АТТЕСТАТСИЯИ ХАТМ АЗ РӯИ ИХТИСОС

7.1.Мафҳумҳои асосии аттестатсияи хатм

Аттестатсияи хатми мутахассиси соҳаи филология, омӯзгори забон ва адабиёти рус супоридани имтиҳони давлатӣ аз фанҳои таҳассусӣ ва ҳимояи рисолаи хатми бакалаврро дар бар мегирад.

Аттестатсияи хатм барои муайян намудани сатҳи омодагии назариявӣ ва амалии мутахассиси соҳаи филология ба иҷрои вазифаҳои касбӣ, ки барномаи таҳсилоти мазкур муқаррар намудааст ва барои идомаи таҳсил дар зинаи магистратура мутобиқи банди 1.7-и ҳуҷҷати мазкур гузаронида мешавад.

Имтиҳони давлатӣ аз фанҳои таҳассусӣ як ҷузъи аттестатсияи хатми донишҷӯ ба шумор рафта, бояд ба талаботи мазмун ва мундариҷаи барномаи таҳсилотие, ки донишҷӯ онро аз худ кардааст, мутобиқ бошад.

7.1.1.Кори таҳассусии хатм

Рисолаи тахассусии хатм бояд дар шакли чопии компютерӣ пешниҳод карда шавад. Талабот ба ҳаҷм, мазмун ва сохтори рисолаи хатми тахассусиро донишгоҳ дар асоси “Низомнома дар бораи рисолаҳои тахассусии хатм”, ки Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ намудааст, муайян менамояд.

Вақти барои омода намудан ва ба ҳимоя пешниҳод намудани рисолаи тахассусии хатм на камтар аз шаш ҳафтаро ташкил медиҳад.

7.1.2. Имтиҳони давлатӣ аз фанҳои тахассусӣ

Тартиби гузаронидан ва барномаи имтиҳони давлатӣ аз рӯи ихтисоси “Филолог. Омӯзгори забон ва адабиёти рус” дар асоси тавсияҳои методӣ ва барномаҳои намунавӣ – Низомномаи аттестатсияи хатм, ки Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ кардааст, аз ҷониби Донишгоҳ муайян карда мешавад.

7.2. Ҳуҷҷати намунаи давлатӣ дар бораи таҳсилоти олии касбӣ (диплом)

7.2.1. Хатмкунандае, ки барномаи таҳсилотии олии касбро аз худ кардааст, ба ӯ ҳуҷҷати намунаи давлатӣ дар бораи таҳсилоти олии касбӣ (диплом) дараҷаи бакалавр аз рӯи ихтисоси “Филолог. Омӯзгори забон ва адабиёти рус”, дода мешавад.

7.2.2. Сохтори замимаи диплом

Дар замимаи дипломи намунаи давлатӣ дараҷаи академӣ, ихтисос, номгӯи фанҳо ва натиҷаи кредитҳои дар давоми семестрҳо азхудшуда; GPA аз рӯи натиҷаҳои семестр ва дар умум, натиҷаи корҳои курсӣ, таҷрибаомӯзиҳо, натиҷаи аттестатсияи давлатӣ ва натиҷаи ҳимояи кори хатми тахассусӣ, натиҷаҳои таълим; рақам ва серияи дипломи намунаи давлатӣ нишон дода мешавад.

Замима бе диплом асос надорад.

8. НИЗОМИ ДОХИЛИИ ТАЪМИНИ СИФАТ ТИБҚИ БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ

8.1. Мафҳумҳои асосии кафолати сифат

Сифати таҳсилот – тавсифи комплекси фаъолияти таълимӣ ва омода намудани донишҷӯён, ки дараҷаи мутобиқати онҳоро бо стандарти давлатии таҳсилот ва талаботи асосии ҷонибҳои манфиатдор

ва ҳамчунин сатҳи дастовардҳои мақсадҳои ба нақша гирифта ва натиҷаҳои барномаҳои таҳсилоти ифода менамояд.

Таъмини сифат – раванди ташаккули шароитҳои муайян ва ҷудо намудани захираҳои зарурӣ мебошад, ки мутобиқати мазмуну мундариҷаи барномаи таҳсилоти, имкониятҳои таҳсилотро ва воситаҳои, ки мақсади барнома нисбат ба дараҷаи сифат муайян кардааст, маҳсуб меёбад.

Низомии дохилии таъмини сифат дар донишгоҳ – ин маҷмуи сохторҳои ташкилии донишгоҳ, ҳуҷҷатгузориҳои дохилӣ, нишондодҳо, равандро, захираҳо, ки барои ҳамеша баланд бардоштани сифати барномаҳои таҳсилоти ва рушди фарҳанги канданашаванда тақмилёбӣ мебошад.

8.2.Принсипҳои кафолати сифат

Принсипҳои кафолати сифат дар ДМТ:

- ДМТ барои таъмини сифати таҳсилот ва кафолати он масъули асосӣ мебошад;

- кафолати сифат ба талаботи низомҳои гуногуншакли таҳсилоти олий, донишгоҳ ва донишҷӯён ҷавобгӯ мебошад;

- кафолати сифат талаботи донишҷӯён, ҷомеа ва дигар ҷонибҳои манфиатдорро ба эътибор мегирад;

- барномаҳои таҳсилотро тавассути сохторҳои дахлдори донишгоҳ мунтазам таҳлил ва таҷдид менамояд;

- худҳисоботдиҳии даврӣ аз рӯи натиҷаҳои оморанамоеи донишҷӯён тибқи барномаҳои таҳсилоти;

- мунтазам дар байни донишҷӯён, хатмкунандагон ва корфармоён гузаронидани пурсишҳо (анкетаронӣ);

- бо мақсади таҳлил намудани сифати барномаҳои таҳсилоти даъват намудани ташхисгарони беруна;

- дастрасии натиҷаҳои баҳодиҳӣ ба сифати барномаҳо барои ҷомеа боз аст.

8.3.Стандартҳои дохилии таъмини сифат

Низомии дохилии таъмини сифат дар заминаи “Стандартҳо ва роҳнамо барои таъмини сифати таҳсилоти олий дар фазои аврупоии таҳсилоти олий (ESG)” таҳия гардида, аз ҷанбаҳои зерин иборат аст:

- сиёсати дохилии таъмини сифат;

- таҷдид ва такмили барномаҳо;
- таълими ба донишҷӯ нигаронидашуда;
- стандартҳои қабули донишҷӯён, назорати давомот ва пешрафт, эътироф гардидан ва шаҳодатномадиҳӣ;
- стандартҳое, ки равандҳои адолатноку шаффофро зимни ба кор гирифтани, рушди касбӣ ва аз кор озод намудани кормандонро ба инобат мегиранд;
- стандартҳои захираҳои таълимии низомҳои дастгирикунандаи таълимгирандагон (маблағгузориҳои кофӣ барои таълим ва фаъолияти омӯзгорӣ; пешниҳоди захираҳои таълимии босифат ва дастрас, роҳҳои дастгирии донишҷӯён);
- стандартҳои идоракунии иттилоот (донишгоҳҳо бояд ҷамъоварӣ, таҳлил ва истифодаи иттилооти мувофиқро бо мақсади идоракунии самараноки барномаҳои таҳсилотӣ ва дигар самтҳои фаъолиятро таъмин намоянд);
- стандартҳои иттилоонии ҷамъоварӣ: донишгоҳҳо бояд дар хусусияти фаъолияти худ иттилоот нашр намоянд, ки он шаффоф, аниқ, холисона, мубрам ва фаҳмову дастрас бошанд;
- мунтазам баргузор намудани мониторинг ва баҳодиҳии даврии барномаҳо;
- таъмини мунтазами берунаи сифат.

9. ҚОИДАҲОИ ҚАБУЛ ТИБҚИ БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ

9.1. Дар ҷойҳои ҷудошуда аз рӯи ихтисоси “Филолог. Омӯзгори забон ва адабиёти рус”, дар ДМТ метавонанд, ҳам шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҳам шаҳрвандони дигар кишварҳо довталаб бошанд. Миқдори ҷой барои қабул ба курси 1-ум аз рӯи ихтисоси ҳуқуқшиносиро Агентии назорат дар соҳаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи замимаи Иҷозатнома оид ба ҳуқуқи пешбурди фаъолияти таълимӣ муайян мекунад.

9.2. Дар асоси озмун аз рӯи натиҷаи супоридани имтиҳонҳои дохилшавӣ тариқи Маркази миллии тести назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд - ММТ) ба курси 1-ум шахсоне қабул карда мешаванд, ки соҳиби таҳсилоти миёнаи (пурраи) умумӣ мебошанд. Ҳамчун идомаи таҳсил ба курси дуюм шахсоне, ки дорои таҳсилоти

миёнаи касбӣ ё таҳсилоти олии касбӣ ҳастанд, дар асоси озмун аз рӯи натиҷаи супоридани имтиҳонҳои қабул (мусоҳиба) дар ДМТ қабул карда мешаванд.

9.3. Қабул дар шӯбаи рӯзона танҳо ба шахсони синнашон то 35 сола ва шӯбаи таҳсилоти фосилавӣ бошад - бе маҳдудияти синну сол ба роҳ монда мешавад.

9.4. Бо нақшаи қабул ва номгӯи ҳуҷҷатҳо барои қабул дар сомонаҳои расмии ММТ ва ДМТ шинос шудан мумкин аст. (нигаред ба <https://ntc.tj> ва tnu.tj)

10. ИДОРАКУНИИ ТАҒЙИРОТ

Дар ҳолати ворид намудани тағйирот ва ё таҷдиди назар гардидани барномаҳо кафедраи тахассусӣ бояд дар ин хусус маълумотҳои заруриро ба муҳокимаи Шӯрои олимони ДМТ барои баррасӣ ва тасдиқ кардан манзур намояд.

Замимаҳо

Шарҳи мухтасари барномаҳои таълимӣ аз рӯи фанҳои ҳатмӣ

1. БАХШИ ФАНҲОИ ЗАМИНАВӢ 1.1. МОДУЛИ ИҶТИМОӢ-ГУМАНИТАРӢ

1.1.1. Фалсафа

Тавсифи мухтасари фан	Фалсафа - илми ҷомеашиносӣ буда, мавзӯи фалсафа шинохти ҳақиқати ҳастӣ ва объекти он тамоми ҳастӣ: табиат, ҷамъият, инсон ва қобилияти маърифатии вай аст.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	- қодир ба ҷустуҷӯ, таҳлили интиқодӣ ва коркарди иттилоот, истифодаи муназзам дар ҳалли вазифаҳои гузошташуда мебошад; - қодир аст гуногунии фарҳангии ҷомеаро дар заминаи иҷтимоӣ-таърихӣ, ахлоқӣ ва фалсафӣ дарк кунад.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад - зарурати омӯзиши фалсафа, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои фалсафа, марҳилаҳои таърихии инкишофи фан, фарқи фалсафаро аз дигар илмҳои ҷомеашиносӣ, алоқамандии фалсафаро бо илмҳои иҷтимоӣ-инсоншиносӣ, табиӣ-риёзӣ ва техникӣ дарк карда, тасаввуроти хешро нисбати афкори гуногуни намояндагони макотиби фалсафӣ, ки марбут ба масоили ҳастишиносӣ ва маърифат кардани ҳодисоти олам; - тамаддунҳо ва ба ҷаҳонисозии арзишҳои фарҳангӣ, эҳёи суннатҳои ахлоқӣ, тарбиявӣ; - таърихи ташаккули миллати тоҷик; - нақши донишҳои фалсафиро дар ҷомеа муайян намуда, арзиши афкори фалсафиро дар шароити ҷомеаи техногенӣ ва иртиботи танҳо ба манфиати ҷомеа донад; - усулҳои асосии илмӣ ва методҳои фалсафиро омӯхта, ҷиҳати пажӯҳиши корҳои илмӣ-тадқиқотии худ. Тавонад - оид ба ғояи афкори фалсафӣ андешаи дуруст пайдо карданро; - фаҳмидан ва шарҳ додани мафҳум ва категорияҳои фалсафиро; - фарқ кардани ақидаҳои намояндагони мактабҳои фалсафиро оид ба масоили ҳастишиносӣ ва маърифатпазирӣ; - хусусиятҳои афкори фалсафиро вобаста ба марҳилаҳои инкишофи фалсафа; - истифодаи методҳои фалсафиро ҷиҳати ҳал ва баррасии масъалаҳои ҳаётии мавриди баҳс қароргиранда; - таъриф додани мафҳумҳои калидии фалсафаро; - дарк намудани масоили мубрами муосир ва роҳҳои ҳалли онҳоро. Аз худ намояд - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	- таърихи фалсафа ; - онтология; - гнесоология; - фалсафаи инкишоф; - фалсафаи иҷтимоӣ; - антропологияи фалсафӣ; - фалсафаи илм;
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникӣ фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ, компютерӣ)

1.1.2. Таърихи муосири Тоҷикистон

Тавсифи мухтасари фан	Таърихи муосири Тоҷикистон- ҳадафи омӯзиши фан ба донишҷӯён додани донишҳои зарурӣ дар бораи таърихи давлатдории муосири Тоҷикистон
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	- қодир ба ҷустуҷӯ, таҳлили интиқодӣ ва коркарди иттилоот, истифодаи муназзам дар ҳалли вазифаҳои гузошташуда мебошад; - қодир аст гуногунии фарҳангии ҷомеа ро дар заминаи иҷтимоӣ-таърихӣ, ахлоқӣ ва фалсафӣ дарк кунад.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад - зарурати омӯзиши таърихи муосири Тоҷикистон, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои таърих, марҳилаҳои таърихӣ инкишофи Тоҷикистон, алоқамандии таърихи муосири Тоҷикистонро бо илмҳои иҷтимоӣ-инсоншиносӣ, табиӣ-риёзӣ ва техникӣ дарк карда, тасаввуроти хешро нисбати ташаккули давлатдории муосири Тоҷикистон; - нақши донишҳои таърихро дар ҷомеа муайян намуда, инкишофи таърихӣ халқи тоҷикро дарк намуда, санадҳои асосии таърихӣ рушди Тоҷикистонро донад; - усулҳои асосии илмӣ ва методҳои таърихро омӯхта, ҷиҳати пажӯҳиши корҳои илмӣ-тадқиқотӣ худ истифода барад. Тавонад - оид ба инкишофи таърихи муосири Тоҷикистон андешаи дуруст пайдо карданро; - фаҳмидан ва шарҳ додани мафҳум ва категорияҳои таърихро; - хусусияти таърихи афкори таърихро вобаста ба марҳилаҳои инкишофи таърихи муосири Тоҷикистон; - дарк намудани масоили мубрами муосир ва роҳҳои ҳалли онҳо. Аз худ намояд - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	- Ҷомеаи Тоҷикистон дар раванди таърихӣ муосир; - Ташаккули илм, маориф, фарҳанг дар раванди таърихи муосири Тоҷикистон; - Ташаккули соҳаҳои иҷтимоӣ, иқтисодӣ ва ҳуқуқию сиёсӣ дар раванди таърихи муосири Тоҷикистон;
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникӣ фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳонии таълими фан	Имтиҳон (тестӣ, компютерӣ)

1.1.3. Фарҳангиносии

Тавсифи мухтасари фан	Фарҳангиносии -илмест, ки комёбиҳои фарҳангии давраҳои гуногуни ҷомеаи инсониро фаро мегирад. Омӯзиши илми фарҳангиносии ба аҳли башар имконият медиҳад, ки аз дастовардҳои бузурги фарҳангу тамаддуни гузашта имрӯза ба бархурдор шаванд ва ба пешрафти он мусоидат намоянд.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ

Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯ зим-ни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	- қодир ба ҷустуҷӯ, таҳлили интиқодӣ ва коркарди иттилоот, истифодаи муназзам дар ҳалли вазифаҳои гузошташуда мебошад; - қодир аст гуногунии фарҳангии ҷомеаро дар заминаи иҷтимоӣ-таърихӣ, ахлоқӣ, фарҳангӣ ва динӣ дарк кунад.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад - зарурияти омӯзиши фарҳанг, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои фараҳангшиносӣ марҳилаҳои таърихии инкишофи фан, тафовути фарҳангшиносӣ аз дигар илмҳои ҷомеашиносӣ, алоқамандии фарҳангшиносӣ бо илмҳои иҷтимоӣ-инсоншиносӣ, табиӣ-риёзӣ ва техникӣ - ҷаҳонишавӣ ва арзишҳои фарҳангӣ, эҳёи суннатҳои ахлоқӣ, тарбиявӣ; - муайян намудани, арзишҳои фарҳангӣ дар шароити ҷаҳоншумулӣ. - корбурди усулҳои асоси илмӣ дар омӯзиши фани фарҳангшиносӣ Тавонад - оид ба ғояи афкори фарҳангӣ андешаи дуруст пайдо карданро; - фаҳмидан ва шарҳ додани масоилҳои асоси фарҳанг ; - Таҳлили муқоисавӣ масоилҳои фарҳангӣ аз назари мутафаккирони мактабҳои гуногуни фалсафай - Марҳилаҳои асоси ташаккулёбии фарҳангшиносӣ ҳамчун илм. - Шарҳ ва тавзеҳи масоилҳои мубрами фарҳангшиносӣ - дарк намудани масоили мубрами муосир ва роҳҳои ҳалли онҳоро. Малака ҳосил намояд - оид ба таҳлилнамоӣ; - оид ба таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавӣ; - оид ба ҳамкорӣ кардан бо ҳамкасбон.
Номгуи боб/мавзӯҳои фан	Назарияи фарҳанг. Таърихи фарҳанг. Фалсафаи фарҳанг.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ ва шифоҳӣ)

1.1.4. Сотсиология

Тавсифи мухтасари фан	Сотсиология: Ҳадафи омӯзиши фан ин ташаккул додани тасаввуроти умумии донишҷӯён оид ба ҷомеа, равишҳои асосии назариявии омӯзиши он ва таҳқиқи мушкилоти сотсиологӣ муосир, таъсири ҳодисаю равандҳои ҷамъиятӣ ба соҳаи иқтисодиёт, ҳуқуқ ва идоракунии.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, қори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳое, ки дар	- қодир ба ҷустуҷӯ, таҳлили интиқодӣ ва коркарди иттилоот, истифодаи муназзам

донишчӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	дар ҳалли вазифаҳои гузошташуда мебошад; - қодир аст гуногунии ҷомеаро дар заминаи иҷтимоӣ-таърихӣ, ахлоқӣ ва фалсафӣ дарк кунад.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишчӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: <i>Донад</i> - зарурати омӯзиши сотсиология, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои сотсиология, марҳилаҳои таърихии инкишофи фан, фарқи сотсиологияро аз дигар илмҳои ҷомеашиносӣ, алоқамандии сотсиология бо илмҳои дигари иҷтимоӣ-инсоншиносӣ; - дониши муосири сотсиологӣ дар фаҳмиши объект ва предмети ҷомеашиносӣ; - шахсият ҳамчун субъект ва маҳсули муносибатҳои иҷтимоӣ; - ҷамъиятҳои иҷтимоӣ ҳамчун шаклҳои ташкили иҷтимоии шахсони алоҳида; <i>Тавонад</i> - оид ба ғояи афкори сотсиологӣ андешаи дуруст пайдо карданро; - фаҳмидан ва шарҳ додани мафҳум ва категорияҳои сотсиологиро; - фарқ кардани ақидаҳои намояндагони мактабҳои сотсиологиро оид ба масоили ҷомеашиносӣ; - хусусиятгирӣҳои афкори сотсиологиро вобаста ба марҳилаҳои инкишофи ҷомеашиносӣ; - истифодаи методҳои ҷомеашиносиро ҷиҳати ҳал ва баррасии масъалаҳои ҳаётии мавриди баҳс қароргиранда; - таъриф додани мафҳумҳои калидии сотсиологиро; - дарк намудани масоили мубрами муосир ва роҳҳои ҳалли онҳоро. <i>Аз худ намояд</i> - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	- ҷараёнҳои ҷамъиятӣ; - ҳаракати иҷтимоӣ ва табақабандии иҷтимоӣ; - дигаргунии иҷтимоӣ; - ташкил ва идоракунии иҷтимоӣ ва ҳудудӣ; - сотсиологияи иқтисодӣ ҳамчун як бахши донишҳои сотсиологӣ; - рафтор, шуур ва маданият.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

1.1.5.Сиёсатшиносӣ

Тавсифи мухтасари фан	Сиёсатшиносӣ яке аз илмҳои ҷомеашиносӣ буда, мақсади омӯзиши фан ташаккули шахрвандии ғайбӣ, фароҳам овардани заминаи робитаи ғайбӣ молиявӣ иқтисодӣ бо сиёсат, иқтисодиёт, ҳуқуқ мебошад.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, кори мустақилонаи донишчӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишчӯзимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	- қодир ба ҷустуҷӯ, таҳлили интиқодӣ ва коркарди иттилоот, истифодаи муназзам дар ҳалли вазифаҳои гузошташуда мебошад; - қодир аст гуногунии фарҳангии ҷомеаро дар заминаи сиёсӣ, ахлоқӣ ва фалсафӣ дарк кунад.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишчӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: <i>Донад</i>

	- дастгоҳи концептуалӣ ва категорияи илми сиёсатшиносӣ; - сохтор ва функсия сиёсатшиносӣ; - идеологияҳои асосии сиёсии замони муосир; - сохтори низоми сиёсии ҷомеа; - типологияи режимҳои сиёсӣ; - пешвоёни сиёсӣ, элитаи сиёсӣ; - хусусиятҳои маъракаи интиҳоботӣ ва технологияҳо; - назарияҳо, концепсияҳо ва моделҳои асосии сиёсатшиносӣ; намудҳо, шаклҳо, элементҳо (сохтор) ва вазифаҳои давлат, инчунин дурнамои рушди давлат; - таҷрибаи таърихӣ сиёсӣ, мафҳумҳои муосири фарҳанги сиёсӣ. Тавонад - таҳлили хусусиятҳои системаҳои сиёсии муосир; - ҳаматарафа ҷараёнҳои сиёсиро ҳукукиро дар ҳамкорӣ онҳо ба назар гирифтанд; - таҳлили равандҳои сиёсӣ; - ба самарани сиёсӣ баҳо додан; - идоракунии ташаққули шуури сиёсӣ ва рафтори сиёсӣ; - малакаи муносибати ҳамҷониба ба таҳлили мушкилоти сиёсии ҷомеа; - малакаи таҳлили равандҳо ва падидаҳои дар соҳаи сиёсӣ ба амаломата; - таҳлили муносибати байни сиёсат, иктисодиёт ва ҳуқуқ. Аз худ намояд - малакаи таҳлилнамояро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданд.
Номгӯи боб /мавзӯҳои фан	- таърихи сиёсатшиносӣ; - режимҳои сиёсӣ; - падидаҳои алоҳидаи сиёсатшиносӣ; - таносуби ҳуқуқ ва сиёсат; - таъсири равандҳои сиёсӣ ба фаъолияти ҳуқуқшиносӣ.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

1.1.6. Ҳуқуқ аз рӯи ихтисос

Тавсифи мухтасари фан	Мавзӯи омӯзиши фанни таълимии ҳуқуқи инсонро яке аз арзишҳои олии тамаддуни инсонӣ, ҳуқуқ ва озодиҳои инсон ташкил менамоянд, ки он ҷабҳаҳои гуногуни ҳаёти ҷамъиятӣ ва инфиродиро фаро мегирад. Азбаски ҳуқуқи инсон таълимоти мураккаб ва гуногунҷабҳа аст, он низоми ҳуқуқ ва озодиҳоро на танҳо аз нигоҳи ҳуқуқӣ, балки дар вобастагӣ бо сиёсат, ахлоқ, фалсафа ва дин мекушояд.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ (амалӣ), кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоеи фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	- додани мафҳуми асосӣ, ки дар рафти танзими ҳуқуқи инсон ба вучуд меоянд; - дар амал татбиқ намудани қонунҳои танзимкунандаи ҳуқуқи инсон. - мафҳуми ҳуқуқи граҷдани ва сарчашмаҳои он. - мафҳум, мавзӯ ва вазифаҳои ҳуқуқи экологӣ - мафҳуми ҳуқуқи оилавӣ ва сарчашмаҳои он - мафҳум, предмет ва сарчашмаҳои ҳуқуқи меҳнатӣ - мафҳум ва мавзӯи ҳуқуқи молиявӣ - мафҳуми ҳуқуқи андоз - мафҳуми ҳуқуқи гумрукӣ ва сарчашмаҳои он. - мафҳуми ҳуқуқи ҷиноятӣ

	- мафҳум ва сарчашмаҳои ҳуқуқи иҷроӣ ҷазои ҷиноятӣ.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад – асосҳои назариявӣ методологии предмети ҳуқуқи инсон; - дастгоҳи концептуалии ҳуқуқи инсон; – проблемаҳои актуалии ҳуқуқи инсон; Тавонад - мустақилона донишҳои соҳаи ҳуқуқи инсонро соҳиб шавад; - дониши гирифтаашро дар амал татбиқ намояд. Аз худ намояд - таърихи ташаккул ва инкишофи ҳуқуқи инсон; - моҳияти назарияҳои ҳуқуқи инсон; - маълумот дар бораи категорияҳои асосии ҳуқуқи инсон.
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	- Илми ҳуқуқи инсон: предмет, метод, вазифаҳо ва аҳамияти омӯзиши он; - Мафҳум ва мазмуни ҳуқуқи инсон; - Сарчашмаҳои ҳуқуқи инсон; - Таснифоти ҳуқуқҳои инсон ва шахрванд; - Ҳуқуқ ба ҳаёт; - Ҳуқуқ ба озодӣ аз азобу шиканҷа ва дигар намудҳои муносибати ғайриинсондустӣ; - Ҳуқуқ ба озодӣ ва дахлнопазирии шахсият; - Ҳуқуқи инсон ба истисноати судии адолатнок; - Озодии ақида, вичдон ва дин; - Озодии суҳан ва ибрази ақида; - Ҳуқуқ ба озодии маҷлис ва гирдиҳамоиҳои озоишта; - Ҳуқуқ ба интихоботи озод ва идоракуни дар соҳаи қарорҳои давлатӣ; - Ҳуқуқ ба таъминоти иҷтимоӣ, ҳифзи саломатӣ, манзил ва ҳаёти сатҳи муносиб; Механизмҳои байналмилалӣ ҳифзи ҳуқуқҳои инсон.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Имтиҳони фосилавӣ (Р-1, Р-2)
Шакли арзебии натиҷаи таълими фан	Имтиҳон тариқи компютер (тестӣ)

1.1.7. Диншиносии илмӣ

Тавсифи мухтасари фан	Диншиносии илмӣ - илмест, ки дар бораи пайдоиши дин, қонуниятҳои таҳаввули он, моҳияти дин, сохтори дин, вазифаҳои иҷтимоии дин, нақш ва мавқеи он дар ҷомеа, муносибат ва таносуби дину давлат ва ғайраҳо дар марилаҳои гуногуни таърихӣ меомӯзад.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ (амалӣ), кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	- қодир ба ҷустуҷӯ, таҳлили интиқодӣ ва қарорҳои иттилоот, истифодаи муназзам дар ҳалли вазифаҳои гуногуншуда мебошад; - қодир аст гуногунии динҳои ҷомеаро дар заминаи иҷтимоӣ-таърихӣ, ахлоқӣ, фарҳангӣ ва динӣ дарк кунад.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад:

меоянд	- заруриати омӯзиши дин, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои диншиносӣ, марҳилаҳои таърихии инкишофи фан, тафовути диншиносӣ аз дигар илмҳои ҷомеашиносӣ, алоқамандии диншиносӣ бо илмҳои иҷтимоӣ-инсоншиносӣ, табиӣ-риёзӣ ва техникӣ; - ҷаҳонишавӣ ва арзишҳои динӣ, эҳёи суннатҳои миллӣ ва динӣ, тарбиявӣ; - нақши дин дар ҷомеа; - муайян намудани арзишҳои динӣ-ахлоқӣ дар шароити ҷаҳонишиӣ; - корбурди усулҳои асоси илмӣ дар омӯзиши фани диншиносӣ. Тавонад: - оид ба афкор ва таълимотҳои динӣ-фалсафӣ андешаи дуруст пайдо намояд; - фаҳмидан ва шарҳ додани масоилҳои асоси динӣ-фалсафӣ; - Таҳлили муқоисавӣ афкор ва назарияҳои диниро аз мавқеи фалсафӣ; - Марҳилаҳои асоси ташаккули диншиносииро ҳамчун илм; - Шарҳ ва тавзеҳи масоили диншиносии илмӣ; - дарк намудани хатару таҳдидҳои идеологии замони муосир аз мавқеи диншиносии илмӣ. Малака ҳосил намояд - методологияи таҳқиқоти диншиносӣ; - усулҳои муосири ҷамъоварӣ, коркард ва таҳлили падидаҳои динӣ-фарҳангӣ, динӣ-сиёсӣ ва нақшу мақоми онҳо дар ҷомеа.
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	Диншиносии илмӣ ва доираи баҳси он Давраҳои ташаккули диншиносии илмӣ Пайдоиши диншиносии илмӣ Дин, пайдоиш ва моҳияти он Шуури динӣ ва сохтори он Вазифаҳои иҷтимоии дин Озодии вичдон ва фарҳанги таҳаммулпазирӣ Таърихи дин Динҳои миллӣ Динҳои ҷаҳонӣ Ислом, таърих ва пайдоишу густаришҳои он Дин дар ҷаҳони муосир Дин дар равиҳои муосири фалсафӣ
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ, таҳлилу баррасии масъалаҳо.
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ ва шифоҳӣ)

1.2. МОДУЛИ ФАНҲОИ ЗАБОНӢ

1.2.1. Забони тоҷикӣ аз рӯи ихтисос

Тавсифи мухтасари фан	Забони тоҷикӣ аз рӯи ихтисос - Ҳадафу мақсади омӯзиши забони тоҷикӣ баланд бардоштан ва такмил додани сатҳи саводи хаттиву шифоҳии донишҷӯён, рушд додани маҳорати сухандонӣ, инкишоф додани захираи таркиби луғавии онҳо бо роҳи луғатдонӣ ва истилоҳоти тахассусӣ, аз худ намудани ҳуҷҷатнигорӣ ва ғайраҳо мебошад.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ (амалӣ), кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	тоҷикӣ
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	- риояи меъёри забони адабии тоҷик; - риояи имлои забони адабии тоҷик дар нутқи хаттӣ; - инкишоф додани нутқи шифоҳӣ дар заминаи риояи меъёри талаффуз; - ҳифз намудани калимаҳои душворфаҳм ва истилоҳҳои тахассусӣ.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Баланд бардоштани савияи забондонӣ. Омӯзиши меъёрҳои забони адабии тоҷик. Роҳҳои ташаккули нутқи хаттиро шифоҳӣ. Ташаккул ва тақомули захираи луғавӣ. Дар ҳуҷҷатҳои идорӣ босаводона истифода кардани меъёрҳои навишт. Ҳифзи калимаҳои душворфаҳм, таркиб ва ибораҳои маҷозӣ аз эҷодиёти адибони тоҷик.
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	- бахшҳои муҳими илми забоншиносӣ; - овозшиносӣ; - луғатшиносӣ (вожашиносӣ); - сарф ва наҳв; - фразеология; - аломатҳои китобатӣ; - услубшиносӣ.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Иҷрои машқҳо, таҳлили матн луғатҳои тахассусӣ, таҳияи ҳуҷҷату санадҳои расмӣ-коргузорӣ; пурсиш аз рӯи саволномаҳо (карточкаҳо); суҳбати инфиродӣ (қабули КМРО); супоришҳои тестӣ (ҳангоми қабули рейтинг)
Шакли натиҷаи таълими фан	арзебии ниҳони Имтиҳон тариқи компютер (тестӣ)

1.2.2. Забони хориҷӣ (англисӣ) аз рӯи ихтисос

Тавсифи мухтасари фан	Забони англисӣ аз рӯи ихтисос – яке аз забонҳои байналмилалӣ мебошад, ки имрӯз дар Бритониёи Кабир, Ирландия, Амрикои Шимолӣ, Австралия, Зеландияи Нав, Канада, ҳамчунин дар якқатор кишварҳои Осиё ва Африқо мустаъмал буда, бештар аз 500 млн. сокинони сайёраи мо ҳоло бо ин забон тақаллум менамоянд. Мақсади асосии таълими забони англисӣ ҳамчун забони хориҷӣ истифодаи амалии он мебошад, то ки забон чун воситаи муошират аз худ гардад ва маҳорати зарурӣ барои бо муваффақият ёд гирифтани забон ба даст ояд.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	англисӣ
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	-тарзи талаффузи овозҳо, оҳанг, задагузорӣ ва хусусиятҳои асосии тарзи пурраи талаффуз, ки барои вожаҳои касбӣ хос мебошанд, аз худ намудани мавзӯҳои асосии грамматикӣ, дуруст тарҷума намудани ҷумла, мазмуни матнро дарк намудан, ба саволҳо ҷавоб додан, бой гардонидани луғати тахассусӣ ва мухтасар баён намудани мазмуни матн тахассусӣ;
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад - ҳадафи омӯзиши забони англисӣ, нақши забони англисӣ дар таррақиёти соҳаи ҳуқуқшиносӣ; - мақоми рӯзафзуни забони англисӣ дар ҳаёти ҷомеаи муосири тоҷик; - одоби сухан, муошират, нутқи муколамавӣ. Тавонад а) Фаҳмиш (дарккунӣ): - фаҳмидани мазмуни машқҳое, ки дар асоси маводҳои

	омӯхташудаи лексикӣ ва грамматикӣ тартиб дода шудаанд; б) Нутқи шифоҳӣ: - дар асоси маводҳои омӯхташудаи лексикӣ мазмуни матни хондашуда ё аудио, видео, машқхоро нақл карда тавонистан. - дар асоси мавзӯи омӯхташуда сӯҳбат карда тавонистан - матнҳои хониши инфиродӣ ва хонагиро хондан, сӯҳбат намудан ва нақл кардан. Мухтасар сӯҳбат намудан оид ба масъалаҳои ҳаётии мавриди баҳс қароргиранда. Таъриф додани вожаҳои калидии таҳассусӣ. в) Хониш: - маҳорату малакаи бо матн кор карданро соҳиб гардидан (тасриф, фикрбандкунӣ ва исботи фикри худ), ривочи маҳорату малакаҳои хониши пешакӣ, шиносӣ ва омӯзиш дар вақти кор бо маводҳои таълимӣ. г) Нутқи хаттӣ: - мазмуни матни хондашуда ё гӯшкардашударо бо тарзи хаттӣ баён карда тавонистан. Аз худ намоёд - малакаи муҳокима намудан; - малакаи таҳлил намудан; - малакаи аз назаргузаронӣ; - малакаи муошират намудан;
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	- фонетика; - лексикология; - морфология; - синтаксис; - фразеология; - услубшиносӣ;
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ, наворҳои (видео)таълимӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли натиҷаи таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

1.2.3. Ҳусни баён

Тавсифи мухтасари фан	Дар доираи ин фанни тадрисшаванда мавзӯҳои зерин омӯзонидани мешаванд: Муқаддима. Мақсад ва вазифаҳои бахш. Зухури фанни мазкур дар замонҳои қадим. Санъати суҳанварӣ дар замони муосир. Санъати суҳанварӣ ва бахшҳои алоҳидаи он. Иртиботи фанни мазкур бо риштаҳои гуногуни илм. Суҳанварӣ ва одоби муошират. Қонуниятҳои илми суҳанварӣ. Сохтори баромад дар маърақаҳои серодам. Қисмати асосии суҳан. Шаклҳои суҳанронӣ. Таъсири суҳан. Шакли суҳанфарӣ дар чорабиниҳои илмӣ. Суҳанронӣ дар чорабиниҳои фарҳангӣ. Суҳанронӣ дар чорабиниҳои адабӣ. Суҳанронӣ дар чорабиниҳои сиёсӣ. Суҳанварӣ дар чорабиниҳои ҳарбӣ
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	Санъати суҳанварӣ ва бахшҳои алоҳидаи он. Иртиботи фанни мазкур бо риштаҳои гуногуни илм. Суҳанварӣ ва одоби муошират. Қонуниятҳои илми суҳанварӣ. Сохтори баромад дар маърақаҳои серодам. Қисмати асосии суҳан. Шаклҳои суҳанронӣ. Таъсири суҳан. Шакли суҳанфарӣ дар чорабиниҳои илмӣ. Суҳанронӣ дар чорабиниҳои фарҳангӣ. Суҳанронӣ дар чорабиниҳои адабӣ. Суҳанронӣ дар чорабиниҳои сиёсӣ. Суҳанварӣ дар чорабиниҳои ҳарбӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад -Мақсад ва вазифаҳои бахш. -Зухури фанни мазкур дар замонҳои қадим. -Санъати суҳанварӣ дар замони муосир. -Санъати суҳанварӣ ва бахшҳои алоҳидаи он. Тавонад -Шаклҳои суҳанронӣ -Суҳанронӣ дар чорабиниҳои фарҳангӣ. -Суҳанронӣ дар чорабиниҳои адабӣ.

	-Суҳанронӣ дар ҷорабиниҳои сиёсӣ. -Суҳанварӣ дар ҷорабиниҳои ҳарбӣ <i>Аз худ намоёд</i> - малакаи муҳокима намудан; - малакаи таҳлил намудан; - малакаи аз назаргузаронӣ; - малакаи муошират намудан;
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	-Муқаддима. -Санъати суҳанварӣ ва бахшҳои алоҳидаи он. -Иртиботи фанни мазкур бо риштаҳои гуногуни илм -Суҳанварӣ ва одоби муошират. -Қонуниятҳои илми суҳанварӣ. -Соҳтори баромад дар маърақаҳои серодам. -Қисмати асосии суҳан. -Шаклҳои суҳанронӣ.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ, наворҳои (видео)таълимӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

1.3. МОДУЛИ ФАНҲОИ ТАБӢЙ-ИҚТИСОДӢ ВА ТЕХНОЛОГИЯИ ИНФОРМАТСИОНӢ

1.3.1. Технологияи информатсионӣ

Тавсифи мухтасари фан	Технологияи информатсионӣ - илми техникӣ буда, дар бораи усул ва воситаҳои коркарди иттилооти додашуда бо ёрии мошинҳои электронии ҳисоббарор, дар бораи равандҳои иттилоотии низомҳои техникӣ, табиат ва ҷомеа маълумот медиҳад.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, озмоишӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур бояд ташаккул ёбанд	- малакаи воридкунӣ, ҷустуҷӯ, таҳлил ва коркарди иттилооти компютерӣ, истифодаи он ҳангоми ҳалли вазифаҳои дар пеш гузошташуда; - малакаи истифодабарӣ аз барномаҳои гуногуни компютерӣ; - барои мутахассисони ҳамин соҳа малакаи барноманависӣ дар забонҳои гуногун.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: <i>Донад</i> - зарурати омӯзиши фанни технологияи иттилоотӣ, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои фан, алоқамандии фанни мазкур бо илмҳои иҷтимоӣ-инсоншиносӣ, табиӣ-риёзӣ ва техникӣ; - таъминоти техникии компютерҳо; - таъминоти барномавии компютерҳо; - рамзонидани иттилоот ва шаклҳои алгоритмҳо. <i>Тавонад</i> - тарз ва усули дурусти гузориши масъалаҳои барномасозӣ; - сохтани алгоритми ҳалли масъалаҳо; - навиштани барнома дар асоси алгоритми сохташуда; - ворид кардани барнома ба компютер, таҳлил ва танзими он; - гирифтани натиҷаҳои барнома ва таҳлили дурустии онҳо; - истифода кардан аз барномаҳои амалии офисӣ (таҳриргарҳо ва ҷадвалҳо); - омода кардани рунамозии (слайди) тасвири барои баромадҳо; - истифода кардан аз барномаҳои графикӣ ва зиддивирӯсӣ. <i>Аз худ намоёд</i> - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.

Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	- муқаддимаи фан ва мафҳумҳои асосӣ; - таъминоти техникаи компютерҳо; - таъминоти барномавии компютерҳо; - системаҳои оператсионӣ (CO Windows); - таҳриргари матнӣ ва графикаи Microsoft Word; - ҷадвали электронии Microsoft Excel; - истифодаи рунамасозҳои (слайдҳои) тасвирӣ барои баромадҳо; - барномаҳои графикӣ бо рангрезии функционалӣ; - таҳияи алгоритмҳо ва татбиқи системаҳои ҳисоб; - забонҳои (муҳитҳои) барномасозӣ; - барномаҳои зиддивирӯсӣ; - хадамоти интернет.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Иҷрои супоришҳои тестӣ, ҳимояи ҳисоботи корҳои озмоишӣ, гузаронидани суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ - компютерӣ)

1.3.2. Географияи иқтисодии Тоҷикистон бо асосҳои демография

Тавсифи мухтасари фан	Географияи иқтисодии Тоҷикистон бо асосҳои демография - дар асоси он дигаргунҳои кулӣ, ки дар иқтисодиёту иҷтимоиёти мамлакат ҳангоми гузариш ба муносибатҳои бозорӣ ба назар мерасанд, таҳия шудааст. Фанни мазкур ба донишҷӯён оид ба қонуниятҳои тараққиёт ва ҷойгиршавии қувваҳои истеҳсолкунандаи мамлакат (аҳоли, саноат, кишоварзӣ, нақлиёт, сохтмон, тичорат, вазъи демографӣ, робитаҳои берунӣ ва ғайра) маълумот медиҳад.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳо, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	- қодир ба ҳустуҷӯ, таҳлили интиқодӣ ва коркарди иттилоот, истифодаи муназзам дар ҳалли вазифаҳои гузошташуда мебошад; - қодир аст гуногунии иқтисодиву демографияи ҷомеаро дар заминаи иҷтимоӣ-таърихӣ, ахлоқӣ ва фалсафӣ дарк кунад.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад - зарурияти омӯзиши географияи иқтисодии Тоҷикистон бо асосҳои демография, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои фан, марҳилаҳои таърихӣ инкишофи фан, фарқи географияи иқтисодии Тоҷикистон бо асосҳои демографияро аз дигар илмҳои ҷомеашиносӣ, алоқамандии онро бо илмҳои иҷтимоӣ-инсоншиносӣ, табиӣ-риёзӣ ва техникаӣ; - таърихи инкишоф ва вазифаҳои географияи иқтисодии тоҷикистон бо асосҳои демографияи он; - нақши донишҳои географияи иқтисодиро дар ҷомеа муайян намуда, усулҳои асосии илмӣ ва методҳои онро омӯзад. Тавонад - пешгӯиҳои равандҳои демографӣ; - фаҳмидан ва шарҳ додани мафҳум ва категорияҳои географӣ ва демографиро; - таъриф додани мафҳумҳои калидии географӣ ва демографиро; - дарк намудани масоили муҳими муосир ва роҳҳои ҳалли онҳоро. Аз худ намояд - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.

Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	- таърихи инкишоф ва вазифаҳои географияи иқтисодии тоҷикистон бо асосҳои демографияи он; - табиат омили муҳими ташкили ҳудудии хоҷагии халқ; - ташкили ҳудудии хоҷагии халқ ва комплексҳои истеҳсоли; - аҳолии омили муҳими ташкили ҳудудии истеҳсолот.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

1.3.3. Экология

Тавсифи мухтасари фан	Экология – илмест, ки муносибатҳои организмҳои зинда ва ғайри зиндаро дар табиат меомӯзонад. Муҳити зист тамоми шароитҳои барои зиндагӣ лозимиро, ки инсон бе он наметавонист ва наметавонад вучуд дошт, фароҳам меорад. Инсон дар давраи таърихии тараққиёташ барои қонеъ намудани талаботҳои худ ҳазорҳо намуди ҳайвоноту растаниҳоро нобуд сохта, на танҳо муҳити атроф, балки манбаҳои хурокворӣ, маводҳои сохтмонӣ ва манбаҳои ҳӯрокаи олами ҳайвонотро ба ҳатари нобудшавӣ овардааст. Мақсади омӯзиши фанни Экология тайёр кардани мутахассисони соҳибмаълумоте, ки бо дониши назариявӣ ва амалӣ муккамал мебошанд, иборат аст.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, кори амалии мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	- таҳлил ва амалӣ намудани проблемаҳои экологӣ ҷиҳати паст кардани таъсири антропогенӣ ҳангоми фаъолият дар истеҳсолот ва татбиқ кардани лоиҳаҳои иқтисодӣ кишвар аз назари экологӣ; - истифодаи оқилонаи захираҳои табиат (аз ҷумла об, хок ва растани) ва ҳифзи он; - таъмини фаъолияти дурусти дастгоҳҳои газу ҷанг тозакунонда, обӣ ифлос ва коркарди партовҳои санитию маишӣ ҳамчун ашёи хоми дуҷумдараҷа.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад - зарурати омӯзиши экология, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои экология, марҳилаҳои таърихии инкишофи фан, фарқи экологияро аз дигар илмҳои техникӣ ва биологӣ, алоқамандии экологияро бо илмҳои иқтисодӣ, табиӣ-риёзӣ, қонуниятҳои экологии ва гардиши моддаҳо дар табиат; - вазъи экологии имрӯза ва фардои муҳити табиӣ, пешгӯӣ кардани таъсири антропогенӣ ба муҳити атроф ва оқилона истифодабарии сарватҳои рӯизамини ва зеризаминӣ; - нақши донишҳои экологӣ барои мутахассисони самтҳои гуногуни иқтисодиёт (саноат, энергетика нақлиёт, ва ғайра); - усулҳои асосии илмӣ-экологӣ ҷиҳати таҳия намудани нақшаҳо ва лоиҳаҳои иқтисодиёти кишвар аз назари экологӣ, пешбурди фаъолиятҳо оид ба корҳои илмӣ-тадқиқотӣ. Тавонад - пайдо кардани андешаҳои дуруст дар самти таҳлили физики-химиявии муҳити атроф ва таъсири антропогенӣ ба фазои атмосфера, об ва замин; - истифода ва риояи асосҳои ҳуқуқӣ, китоби сурх, консепсия ва меъёрҳои экологӣ барои самтҳои гуногуни истеҳсоли; - дарки масоили муҳими муосир ва роҳҳои ҳалли онҳо; - рушди маърифати экологии аҳоли, беҳдошти муҳити зист ва рушди устувор; - мониторинги экологӣ дар экосистемаҳои гуногун ва дастрас намудани натиҷаҳои таҳлили ба аҳоли; - муайянкунии усулҳои гуногуни коркард ва истифодабарии партовҳо ба муҳити

	зист; - ҳалли проблемаҳои глобалӣ, маҳаллӣ ва локалии Тоҷикистон ва мавзеҳои ҳифзшавандаи он; Аз худ намоёд - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	- таърихи экологияи умумӣ; - ҳифзи муҳити зист; - илми экологӣ; - экологияи иҷтимоӣ; -экологияи иқтисодӣ; -экологияи шаҳрсозӣ; - экологияи саноатӣ ва кишоварзӣ; -экология нақлиётӣ; -экологияи энергетикӣ;
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ- компютерӣ)

2. БАХШИ ФАНҲОИ ТАХАССУСӢ

2.1. МОДУЛИ ФАНҲОИ УМУМИКАСӢ

2.1.1. Педагогика

Тавсифи мухтасари фан	Педагогика илмest, ки алоқаи зичи педагогика бо сиёсат, дар муҳассилин ташаккул додани ҷаҳонбинии диалектики, тарбия намудани мақоми ғоявии мушаххас дар рафтори касбӣ ва фаъолият; онҳоро ба таври диалектики фикр ронданро меомезад, баҳри ташаккул ёфтани эътиқодҳои устувори касбӣ шароит фароҳам меоварад;
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, кори амалии мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯ зим-ни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	ташкил намудани корҳои муҳассилин оиди мустақилона аз худ намудани дониш, инкишоф додани талабот баҳри худомӯзӣ; эҷодкорона истифода бурдани ғояҳои пешқадами педагогикаи мамолики дунё, таҳлили танқидии назарияҳои педагогикаи замони муосир. равобити назарияи бо амалияи таълиму тарбия ва омӯзиши таҷрибаи пешқадами педагогӣ дар асоси таҳлили илми ва ҳулоса;
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад - зарурати омӯзиши педагогика, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои педагогика, марҳилаҳои таърихии инкишофи фан, фарқи педагогикаро аз дигар илмҳои гуманитарӣ, алоқамандии педагогикаро бо илмҳои гуманитарӣ. -ташкил намудани корҳои муҳассилин оиди мустақилона аз худ намудани дониш, инкишоф додани талабот баҳри худомӯзӣ; эҷодкорона истифода бурдани ғояҳои пешқадами педагогикаи мамолики дунё, таҳлили танқидии назарияҳои замони муосир. Тавонад -ба ҳисоб гирифтани комёбиҳои муосири улуи педагогӣ, шинос намудани муҳассилин бо майлонҳои истикболии педагогикаи мактаб;

	-равобити назарияи бо амалияи таълиму тарбия ва омезиши таҷрибаи пешқадами педагогӣ дар асоси таҳлили илми ва хулоса; -мақсад ва вазифаҳои тарбияи шахс, принципҳои тарбия, қисмҳои таркибии тарбия, шаклҳо ва методҳои тарбия. -муносибати таърихӣ намудани назарияи педагогӣ ба муҳассилин дар омӯзиши масъалаҳои муосири маорифи халқ. <i>Аз худ намояд</i> -малакаи тадриси фанни таълимиро; - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	-таърихи педагогикаи умумӣ - қонуниятҳои ҷараёни таълим - принципҳои таълим, -функсияҳои таълим. -нақшаҳои таълимӣ -барномаҳои таълимӣ ва китобҳои дарсӣ -методҳои таълим, шаклҳои ташкили таълим. -мақсад ва вазифаҳои тарбияи шахс, принципҳои тарбия, қисмҳои таркибии тарбия, шаклҳо ва методҳои тарбия.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Имтиҳони фосилавӣ (Р-1, Р-2)
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ – компютерӣ , шифоҳӣ)

2.1.2. Психология

Тавсифи мухтасари фан	Манбаъ ва фанни психология, нисбати ҳаракати субъективӣ ва объективӣ: рӯҳ ва узв.Дар муҳассилин ташаккул додани ҷаҳонбинии диалектики, тарбия намудани мақоми ғоявии мушаххас дар рафтори касбӣ ва фаъолият; онҳоро ба таври диалектики фикр ронданро меомезад, баҳри ташаккул ёфтани эътиқодҳои устувори касбӣ шароит фароҳам меоварад.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, озмоишӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, кори амалии мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	Рафтор ва фаъолият, тартиби таркиби субъективӣ, шахсият ва муносибатҳои байни шахсӣ, фардиёт ва умумият дар психикаи инсон. Мафҳумҳои идрок, хотир диққат, ҳолатҳои психикӣ, тафаккур, нутқ ва фаъолияти нутқ, шуур, мафҳуми шахс дар системаи одамшиносӣ, ташкил намудани корҳои муҳассилин оиди мустақилона аз худ намудани дониш, инкишоф додани талабот баҳри худомӯзӣ; эҷодкорона истифода бурдани ғояҳои пешқадами психологияи мамолики дунё, таҳлили танқидии назарияҳои психологияи замони муосир. равоити назарияи бо амалияи таълиму тарбия ва омӯзиши таҷрибаи пешқадами психологӣ дар асоси таҳлили илми ва хулоса;
Натиҷаҳои	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд:

таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донад - зарурати омӯзиши психология, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои психология, марҳилаҳои таърихии инкишофи фан, фарқи психологияро аз дигар илмҳои гуманитарӣ, алоқамандии психологияро бо илмҳои гуманитарӣ. -ташкил намудани корҳои муҳассилин оиди мустақилона аз худ намудани дониш, инкишоф додани талабот баҳри худомезӣ; эҳодкорона истифода бурдани ғояҳои пешқадами педагогикаи мамолики дунё, таҳлили танқидии назарияҳои замони муосир. Тавонад -ба ҳисоб гирифтани комёбиҳои муосири улуми психология, шинос намудани муҳассилин бо майлонҳои истиқболии психологияи мактаб; -равобити назарияи бо амалияи таълиму тарбия ва омезиши таҷрибаи пешқадами психологӣ дар асоси таҳлили илми ва ҳулоса; -мақсад ва вазифаҳои тарбияи шахс, принципҳои тарбия, қисмҳои таркибии тарбия, шаклҳо ва методҳои тарбия. -муносибати таърихӣ намудани психология ба муҳассилин дар омӯзиши масъалаҳои муосири маорифи халқ. Аз худ намояд -малакаи тадриси фанни таълимиро; - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	- манбаъ ва фанни психология - рафтор ва фаъолият - шахсият ва муносибатҳои байни шахсӣ - фардият ва умумият дар психикаи инсон. - мафҳумҳои идрок, хотир диққат, ҳолатҳои психикӣ, тафаккур, - нутқ ва фаъолияти нутқ, шуур, - мафҳуми шахс дар системаи одамшиносӣ
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ, стендҳои озмоишӣ.
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Имтиҳони ғосилавӣ (Р-1, Р-2)
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

2.1.3. Методикаи таълими забон ва адабиёти рус

Тавсифи мухтасари фан	Алоқаю иртиботи он бо илми забон ва адабиётшиносӣ ва педагогикаю психология. Методҳои анъанавии таълим. Маълумотҳои методӣ доир ба омода сохтани план-конспекти дарс, кор бо барномаҳои таълимӣ.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, озмоишӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, кори амалии мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зим-ни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	Маълумотҳои методӣ доир ба омода сохтани план-конспекти дарс, кор бо барномаҳои таълимӣ. Асбобҳои айёни ва аҳамияти онҳо дар таълим. Воситаҳои муосири технологияи таълим. Масоили умумии методикаи таълими забон ва адабиёт. Омода намудани донишҷӯён ба таҷрибаомӯзии омӯзгорӣ дар мактабҳои таҳсилоти ҳамагонӣ.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад - методҳои анъанавии таълим. - маълумотҳои методӣ - омода сохтани план-конспекти дарс, кор бо барномаҳои

	таълимӣ. Тавонад - асбобҳои айёни ва аҳамияти онҳо дар таълим - воситаҳои муосири технологии таълим. - масоили умумии методикаи таълими забон ва адабиёт. Аз худ намоёнд - малакаи тадриси фанни таълимиро; - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	-Усули таълими забон ва адабиёти рус. Алоқаю иртиботи он бо илми забон ва адабиётшиносӣ ва педагогикаю психология. - методҳои анъанавии таълим - маълумотҳои методӣ доир ба омода сохтани план-конспекти дарс, кор бо барномаҳои таълимӣ. - воситаҳои муосири технологии таълим. - масоили умумии методикаи таълими забон ва адабиёт.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Имтиҳони ғосилавӣ (Р-1, Р-2)
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ – компютерӣ, шифохӣ)

2.1.4. Муқаддимаи забоншиносӣ

Тавсифи мухтасари фан	Мафҳуми муқаддимаи забоншиносӣ. Забон ҳамчун предмети забоншиносӣ. Мақом ва нақш забоншиносӣ дар системаи улуми филология. Забоншиносии назариявӣ ва тадбиқӣ. Забон ҳамчун зухуроти ҷамъиятӣ. Функсияи забон ҳамчун моҳияти тавсифии он.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, озмоишӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, кори амалии мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	Маълумот оиди фанни муқаддимаи забоншиносӣ, забоншиносии умумӣ ва инфиродӣ. Забоншиносии синхронӣ ва диахронӣ. Забонҳои зинда ва ғайризинда, забонҳои сунъӣ. Равобити забонҳо. Билингвизм. Забон ва фарҳанг. Инъикоси маданияти ҷамъиятӣ дар забон. Таснифоти типологии забонҳо. Забон ҳамчун падидаи иҷтимоӣ. Забоншиносии назариявӣ ва тадбиқӣ. Забон ҳамчун зухуроти ҷамъиятӣ. Функсияи забон ҳамчун моҳияти тавсифии он.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад - мақом ва нақши забоншиносӣ дар системаи илми филология. - қисматҳои забоншиносӣ - функсияи забон ҳамчун моҳияти тавсифии он Тавонад - забоншиносии назариявӣ ва тадбиқӣ - забон ҳамчун зухуроти ҷамъиятӣ - равобити забонҳо - забон ва фарҳанг - инъикоси маданияти ҷамъиятӣ дар забон - таснифоти типологии забонҳо.

	- забон ҳамчун падидаи иҷтимоӣ <i>Аз худ намояд</i> -малакаи тадриси фанни таълимиро; - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	-Мафҳуми муқаддимаи забоншиносӣ - Забон ҳамчун предмети забоншиносӣ. - Забоншиносии умумӣ ва инфиродӣ. - Забоншиносии назариявӣ ва тадбиқӣ - Забонҳои зинда ва ғайризинда, забонҳои сунъӣ - Билингвизм
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Имтиҳони фосилавӣ (Р-1, Р-2)
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ - компютерӣ, шифохӣ)

2.1.5. Муқаддимаи адабиётшиносӣ

Тавсифи мухтасари фан	Алокаи адабиётшиносӣ бо илмҳои дигар. Илмҳои асосӣ ва ёвари адабиётшиносӣ. Афкори адабии мутаффакирони Юнони қадим доир ба улуми адабӣ. Назарияи жанрҳои адабӣ. Афкори мутаффакирони Шарқ ва Ғарб дар бораи санъатҳои бадеӣ.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, озмоишӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, кори амалии мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯ зим-ни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	Маълумот оиди фанни адабиётшиносӣ, алокаи адабиётшиносӣ бо илмҳои дигар. Илмҳои асосӣ ва ёвари адабиётшиносӣ. Афкори адабии мутаффакирони Юнони қадим доир ба улуми адабӣ. Назарияи жанрҳои адабӣ. Афкори мутаффакирони Шарқ ва Ғарб дар бораи санъатҳои бадеӣ. Қисматҳои асосии илми адабиётшиносӣ, нақди адабӣ ҳамчун фан барои таъин кардани ҳусну қубҳи осори санъат, назарияи адабиёт фанни омӯзандаи қонуниятҳои дохилии адабиёти бадеӣ, назарияи чинс ва жанрҳо, меъёри таснифоти осори санъат ба жанр ва чинсҳо.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: <i>Донад</i> - алокаи адабиётшиносӣ бо илмҳои дигар - илмҳои асосӣ ва ёвари адабиётшиносӣ - назарияи жанрҳои адабӣ - қисматҳои асосии илми адабиётшиносӣ - нақди адабӣ - назарияи адабиёт <i>Тавонад</i> - мавзӯи баҳси муқаддимаи адабиётшиносӣ - Назарияи жанрҳои адабӣ. - Илмҳои асосӣ ва ёвари адабиётшиносӣ. - Афкори адабии мутаффакирони Юнони қадим доир ба илми адабиётшиносӣ <i>Аз худ намояд</i> -малакаи тадриси фанни таълимиро; - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	Илмҳои асосӣ ва ёвари адабиётшиносӣ Алокаи адабиётшиносӣ бо илмҳои дигар Назарияи жанрҳои адабӣ. Қисматҳои асосии илми адабиётшиносӣ

	нақди адабӣ назарияи адабиёт
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Имтиҳони фосилавӣ (Р-1, Р-2)
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ-компютерӣ, шифоҳӣ)

2.1.6. Таърих ва фарҳанги Россия

Тавсифи мухтасари фан	Асос, шаклҳо ва функсияи дониши таърихӣ Усулҳо ва сарчашмаҳои омӯзиши таърих. Мафҳум ва классификатсияи сарчашмаи таърихӣ. Зарурат ва шакли усулҳои омӯзиши фанни таърихи Россия. Сарчашма ва адабиёт. Таърихи халқи рус чузъи таркибии таърихи умумибашарӣ. Таърихшиносии Россия дар гузашта ва ҳозира: умумият ва фарқият. Мероси антиқӣ дар давраи муҳочирати бузурги халқҳо. Проблемаҳои этногенези славянҳои шарқӣ. Марҳилаҳои асосии ташаккули давлатдорӣ. Руси Қадим ва бодиянишинҳо. Алоқаҳои Византия ва Руси Қадим. Хусусиятҳои ҳоси сохти давлатӣ дар Руси Қадим. Кабули дини насронӣ. Паҳншавии дини ислом. Таҳаввулотҳои давлатии славянӣ-шарқӣ дар асрҳои VI – XII. Тағйиротҳои иҷтимоӣ сиёсӣ дар заминҳои русӣ дар асрҳои XIII– XV. Россия ва Орда: проблемаҳои таъсири дутарафа.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, озмоишӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, кори амалии мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	Усулҳо ва сарчашмаҳои омӯзиши таърих. Мафҳум ва классификатсияи сарчашмаи таърихӣ. Зарурат ва шакли усулҳои омӯзиши фанни таърихи Россия. Сарчашма ва адабиёт. Таърихи халқи рус чузъи таркибии таърихи умумибашари. Таърихшиносии Россия дар гузашта ва ҳозира: умумият ва фарқият. Мероси антиқӣ дар давраи муҳочирати бузурги халқҳо. Проблемаҳои этногенези славянҳои шарқӣ. Марҳилаҳои асосии ташаккули давлатдорӣ. Руси Қадим ва бодиянишинҳо. Алоқаҳои Византия ва Руси Қадим. Хусусиятҳои ҳоси сохти давлатӣ дар Руси Қадим. Кабули дини насронӣ. Паҳншавии дини ислом. Таҳаввулотҳои давлатии славянӣ-шарқӣ дар асрҳои VI – XII. Тағйиротҳои иҷтимоӣ сиёсӣ дар заминҳои русӣ дар асрҳои XIII– XV. Россия ва Орда: проблемаҳои таъсири дутарафа. Россия ва давлатҳои асримиёнагии Аврупо ва Осиё. Хусусиятҳои ташаккули давлати ягонаи Россия. Ислоҳоти Пётри I. Асри Екатерина. Хусусият ва марҳилаҳои асосии инкишофи иқтисодии Россия. Сохти заминдорӣ феодалий. Ҳуқуқи крепостной дар Россия. Фарҳанги Россия дар асри XIX ва саҳми он дар маданияти ҷаҳонӣ. Россия дар асри аввали XX. Талаботи объективии модернизатсияи индустриалии Россия. Партияҳои сиёсии Россия: генезис, квалификатсия, барномаҳо ва тактика. Россия дар шароити ҷанги ҷаҳонӣ ва бӯҳрони умумихалқӣ. Револүтсияи соли 1917. Ҷанги граждани ва интервенсия, натиҷа ва оқибати он. Муҳочирати Россия. Инкишофи иҷтимоӣ-иқтисодӣ давлат дар солҳои 20-ум. НЭП. Ташаккули режими сиёсии якпартиягӣ. Ташкили ИРСС (СССР). Ҳаёти маданӣ дар солҳои 20-ум. Сиёсати беруна. ИРСС (СССР) дар солҳои Ҷангӣ дуҷуми ҷаҳонӣ. Саҳми русҳо дар ғалаба. Вазъи иқтисодӣ-иҷтимоӣ ва фарҳангии халқи рус солҳои 50-60-уми асри XX. Россия дар солҳои 70-80-уми асри XX. ИРСС дар роҳи бозсозӣ. Пош хӯрдани ИРСС. Созишномаи Беловежск. Ҳодисаҳои октябри соли 1993. Ташаккули давлатдорӣ нави Россия (солҳои 1993-1999). Фарҳанги Россияи муосир. Саҳми Россия дар ҷаҳони имрӯза.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: <i>Донад</i> - Таърихшиносии Россия дар гузашта ва ҳозира: умумият ва фарқият. - Мероси антиқӣ дар давраи муҳочирати бузурги халқҳо - Марҳилаҳои асосии ташаккули давлатдорӣ

	- Кабули дини насронӣ - Россия ва Орда: проблемаҳои таъсири дутарафа. - Россия дар асри аввали XX - Пош хӯрдани ИРСС Тавонад -Зарурат ва шаклу усулҳои омӯзиши фанни таърихи Россия -Мероси антиқӣ дар давраи муҳочирати бузурги халқҳо - Хусусиятҳои хоси сохти давлатӣ дар Руси Қадим. - Тағйиротҳои иҷтимоӣ сиёсӣ дар заминҳои русӣ дар асрҳои VIII– XV. - Хусусиятҳои ташаккули давлати ягонаи Россия. Аз худ намояд - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро
Номгӯи боб /мавзӯҳои фан	-Зарурат ва шаклу усулҳои омӯзиши фанни таърихи Россия -Россия дар гузашта ва ҳозира: умумият ва фарқият -Мероси антиқӣ дар давраи муҳочирати бузурги халқҳо -Хусусиятҳои хоси сохти давлатӣ дар Руси Қадим. Кабули дини насронӣ. Паҳншавии дини ислом -Россия дар асри аввали XX. Талаботи объективии модернизатсияи индустриалии Россия -Россия дар шароити ҷанги ҷаҳонӣ ва бӯҳрони умумихалқӣ. Револютсияи соли 1917 -Ташкили ИРСС (СССР). Ҳаёти маданӣ дар солҳои 20-ум. Сиёсати беруна. -Пош хӯрдани ИРСС. Созишномаи Беловежск. Ҳодисаҳои октябри соли 1993. -Ташаккули давлатдорӣ нави Россия (солҳои 1993-1999). -Фарҳанги Россияи муосир. -Саҳми Россия дар ҷаҳони имрӯза.
Васонти таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Имтиҳони фосилавӣ (Р-1, Р-2)
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ-компютерӣ, шифоҳӣ)

2.1.7. Назария ва амалии тарҷума

Тавсифи мухтасари фан	Мукқадима. Шаклгирӣ ва инкишофи назарияи тарҷума дар Тоҷикистон. Асосгузори илми тарҷумаи ҷаҳонӣ. Муодилоҳои тарҷума. Мафҳумҳои асосии назарияи тарҷума. Қонунҳои асосии тарҷума. Раванди тарҷума.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, озмоишӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, кори амалии мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	Шаклгирӣ ва инкишофи назарияи тарҷума дар Тоҷикистон. Асосгузори илми тарҷумаи ҷаҳонӣ. Муодилоҳои тарҷума. Мафҳумҳои асосии назарияи тарҷума. Қонунҳои асосии тарҷума. Раванди тарҷума. Мувофиқат ва номувофиқатии тарҷума. Алоқаи илми тарҷумашиносӣ бо забон ва адабиёт. Саршиносони илми тарҷумашиносии рус. Саршиносони илми тарҷумашиносии тоҷик. Тарҷума ва ҷанбаҳои забонӣ. Масъалаҳои тарҷумаи услубӣ. Техникаи тарҷумонӣ. Проблемаҳои тарҷумаи асарҳои бадеӣ, илмӣ, публицистӣ дар Тоҷикистон. Методикаи тарҷума. Трансформатсия ҳамчун усули асосии тарҷумаи дуруст. Тарҷумаи лексикаи бемуодил дар асарҳои бадеӣ. Тарҷумаи ибораҳои рехта, реалияҳо, мақолу зарбулмасалҳо аз забони тоҷикӣ ба русӣ. Интиҳоби калима дар тарҷума. Мушкилии асосии тарҷумаи баъзе категорияҳои грамматикӣ аз забони русӣ ба тоҷикӣ ва баръакс.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад - Мафҳумҳои асосии назарияи тарҷума - Қонунҳои асосии тарҷума

	- Раванди тарҷума - Методикаи тарҷума Тавонад -Техникаи тарҷумонӣ -Мувофиқат ва номувофиқатии тарҷума -Трансформатсия ҳамчун усули асосии тарҷумаи дуруст -Тарҷумаи лексикаи бемуодил дар асарҳои бадеӣ. -Тарҷумаи ибораҳои рехта, реалияҳо, мақолу зарбулмасалҳо аз забони тоҷикӣ ба русӣ. -Интиҳоби калима дар тарҷума. -Мушкилии асосии тарҷумаи баъзе категорияҳои грамматика аз забони русӣ ба тоҷикӣ ва баръакс Аз худ намояд - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	Шаклгирӣ ва инкишофи назарияи тарҷума дар Тоҷикистон Муодилнокии тарҷума. Мафҳумҳои асосии назарияи тарҷума Саршиносони илми тарҷумашиносии рус. Саршиносони илми тарҷумашиносии тоҷик. Проблемаҳои тарҷумаи асарҳои бадеӣ, илмӣ, публицистӣ дар Тоҷикистон Масъалаҳои тарҷумаи услубҳо
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Имтиҳони фосилавӣ (Р-1, Р-2)
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ-компютерӣ , шифохӣ)

2.1.8. Типологияи муқоисавӣ

Тавсифи мухтасари фан	Дар хусуси муқоисаи забонҳо аз лиҳози грамматикӣ наздик ба русӣ баҳс намуда, хусусиятҳои ба ҳам наздик ва фарқкунандаи забонҳоро меомӯзад. Типологияи муқоисавии забонҳо асосан доир ба муқоисаи забонҳои тоҷикӣ ва русӣ баҳс намуда, ҷиҳати умумии баҳамназдикии ва хешигарии ин забонҳоро дар асоси маводи мавҷудаи ин забонҳо мавриди баҳс қарор медиҳад.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, озмоишӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, кори амалии мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯзимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	Дар хусуси муқоисаи забонҳо аз лиҳози грамматикӣ наздик ба русӣ баҳс намуда, хусусиятҳои ба ҳам наздик ва фарқкунандаи забонҳоро меомӯзад. Типологияи муқоисавии забонҳо асосан доир ба муқоисаи забонҳои тоҷикӣ ва русӣ баҳс намуда, ҷиҳати умумии баҳамназдикии ва хешигарии ин забонҳоро дар асоси маводи мавҷудаи ин забонҳо мавриди баҳс қарор медиҳад. Паҳлӯҳои шабоҳат ва фарқкунандаи ин забонҳо мавриди муҳокима қарор гирифта, аҳамияти муқоисаи забоншиносӣ ва типологияи муқоисавӣ муайян карда мешавад. Ҳиссаҳои нутқи забонҳои русӣ ва тоҷикӣ. Исм дар забонҳои русӣ ва тоҷикӣ. Хусусиятҳои фарқкунандаи исм дар забонҳои русӣ ва тоҷикӣ. Воситаҳои баргاردонидани муносибатҳои падежӣ дар забонҳои русӣ ва тоҷикӣ.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад - муқоисаи забонҳои тоҷикӣ ва русӣ - муқоисаи забонҳо аз лиҳози грамматикӣ - паҳлӯҳои шабоҳат ва фарқкунандаи ин забонҳоро мавриди муҳокима қарор гирад - ҳиссаҳои нутқи забонҳои русӣ ва тоҷикӣ Тавонад -муқоисаи забонҳо аз лиҳози грамматикӣ

	-чиҳати умумии баҳамназдики ва ҳешигарии ин забонҳоро дар асоси маводи мавҷудаи ин забонҳо - аҳамияти муқоисаи забоншиносӣ ва типологияи муқоисавӣ - воситаҳои баргардонидани муносибатҳои падежӣ дар забонҳои русӣ ва тоҷикӣ. Аз худ намояд -малакаи тадриси фанни таълимиро; - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	- муқоисаи забонҳо аз лиҳози грамматикӣ наздик - муқоисаи забонҳои тоҷикӣ ва русӣ - паҳлӯҳои шабоҳат ва фарқкунандаи ин забонҳо - аҳамияти муқоисаи забоншиносӣ ва типологияи муқоисавӣ - ҳиссаҳои нутқи забонҳои русӣ ва тоҷикӣ - исм дар забонҳои русӣ ва тоҷикӣ. Хусусиятҳои фарқкунандаи исм дар забонҳои русӣ ва тоҷикӣ. - воситаҳои баргардонидани муносибатҳои падежӣ дар забонҳои русӣ ва тоҷикӣ.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникӣ фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Имтиҳони фосилавӣ (Р-1, Р-2)
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ, компютерӣ, шифохӣ)

2.1.9. Назарияи адабиёт

Тавсифи мухтасари фан	Мақоми адабиётшиносӣ дар системаи улуми умумибашарӣ ва таърихи адабиёт. Нақш ва мақоми улуми адабӣ. Категорияи эстетикӣ ва системаи мафҳумҳои асосии илми адабиёт. Метод ва усули таҳлили асари бадеӣ ва чараёнҳои адабӣ. Давраҳои асосии инкишофи ақидаи назарӣ-адабӣ. Табиати каломӣ бадеъ ва тафаккури образофарӣ дар адабиёт. Назарияи адабиёт ва анвои гуногуни санъату ҳунар.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, озмоишӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, кори амалии мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	Маълумот оиди фанни назарияи адабиёт. Метод ва усули таҳлили асари бадеӣ ва чараёнҳои адабӣ. Давраҳои асосии инкишофи ақидаи назарӣ-адабӣ. Табиати каломӣ бадеъ ва тафаккури образофарӣ дар адабиёт. Назарияи адабиёт ва анвои гуногуни санъату ҳунар. Назарияи жанрҳои адабӣ. Афкори мутафаккирони Шарқ ва Ғарб дар бораи санъатҳои бадеӣ. Қисматҳои асосии илми адабиётшиносӣ, нақди адабӣ ҳамчун фан барои таъин кардани ҳусну кубҳи осори санъат, назарияи адабиёт фанни омӯзандаи қонуниятҳои дохилии адабиёти бадеӣ, назарияи чинс ва жанрҳо, меъёри таснифоти осори санъат ба жанр ва чинсҳо.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад -Маълумот оиди фанни назарияи адабиёт -Мақоми адабиётшиносӣ дар системаи улуми умумибашарӣ -Давраҳои асосии инкишофи ақидаи назарӣ-адабӣ -Табиати каломӣ бадеъ ва тафаккури образофарӣ дар адабиёт -Назарияи жанрҳои адабӣ - Тавонад - мавзӯи баҳси назарияи адабиётшиносӣ - Назарияи жанрҳои адабӣ. - Илмҳои асосӣ ва ёвари адабиётшиносӣ. - Афкори адабии мутафаккирони Юнони қадим доир ба илми адабиётшиносӣ Аз худ намояд -малакаи тадриси фанни таълимиро; - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро

Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	Мақоми адабиётшиносӣ дар системаи улуми умумибашарӣ ва таърихи адабиёт. Нақш ва мақоми улуми адабӣ. Категорияи эстетикӣ ва системаи мафҳумҳои асосии илми адабиёт. Метод ва усули таҳлили асари бадеӣ ва ҷараёнҳои адабӣ. Давраҳои асосии инкишофи ақидаи назарӣ-адабӣ. Табиати каломӣ бадеӣ ва тафаккури образонафари дар адабиёт. Назарияи адабиёт ва анвоҳи гуногуни санъату ҳунар.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Имтиҳони фосилавӣ (Р-1, Р-2)
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ-компютерӣ, шифоҳӣ)

2.1.10. Назарияи иқтисодӣ

Тавсифи мухтасари фан	Назарияи иқтисодӣ – ин илми ҷамъиятест, ки барои сарфақорона истифода бурдани захираҳои маҳдуди иқтисодӣ дар шароити номаҳдуд будани талаботи одамон меомӯзад.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	- эҳсос ва дарки равандҳои иқтисодӣ дар асоси ба вучуд омадани ҳодисаҳои иқтисодӣ, сатҳу дараҷаи эҳсос, густариш ва инкишофи он, мустақиман ба сатҳ ва дараҷаи рушди истехсолоти ҷомеавӣ вобаста мебошад. Маҳз, зинаҳои рушди иқтисод, шохсӯтун ва омилҳои муайянкунандаи сатҳи эҳсос ва дарки ҳодисаву ҷараёнҳои иқтисодӣ мегарданд. • омӯзиши равандҳои иқтисодӣ дар асоси методологияи назарияи иқтисодӣ; • таҳлили факту рақамҳо ва муайяннамоии фаъолияти дурнамон субъектҳои хоҷагидорӣ мебошад. Ҳаёти иқтисодӣ ҳамчун ҷамъи беҳадду қанори ҳодиса ва ҷараёнҳои иқтисодии ҷудоғонаю пароканда ва дар асоси қонуни қонуниятҳои ғайринизомии танзимшаванда қарор мегирад. Аз ин рӯ восита ё худ фишанге зарур аст, ки фаъолияти харҷу марҷ (бесару сомон) бо ёрии он ҳисобу китоб ва танзим карда шуда, ба ягон мақсад равона карда шавад
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад: - мақсад ва моҳияти макроиқтисодро аз худ намояд; - нишондиҳандаҳои макроиқтисодӣ ва низомии ҳисоби миллиро аз худ намояд; - рушди иқтисодӣ ва зарурати маблағгузорию аз худ намояд; - нишондиҳандаҳои мувозинатӣ ва номувозинатии макроиқтисодиро аз худ намояд; - низомии пулию қарзии давлатро аз худ намояд; - низомии молиявӣ ва бучети давлатро аз худ намояд; - сарчашмаҳои даромади аҳоли, сатҳи зиндагӣ ва камбизоатию аз худ намояд;м - масъалаҳои муҳими иқтисодии ҷаҳонро аз худ намояд. - низомии асъорӣ ва қурби асъорро аз худ намояд; Тавонад: - мақсадҳои иқтисодии миллиро шарҳ дода тавонад; - усулҳои ҳисоби нишондиҳандаҳои макроиқтисодӣ ва низомии

	ҳисоби миллиро баён карда тавонад; - сарчашмаҳо ва шаклҳои рушди иқтисодиро нишондода тавонад; - бекорӣ, беқурбшавии пул ва бӯҳрони иқодиро шарҳ дода тавонад; - низоми бонкӣ ва миқдори пули барои муомилот зарурро таҳлил карда тавонад; - касри буча, низоми андоз, ва сиёсати фискалии давлатро шарҳ дода тавонад; - нишондиҳандаҳои сатҳи зиндагӣ ва сиёсати иҷтимоии давлатро аниқ карда тавонад; - бозори ҷаҳонӣ, ҳамгироии байналхалқии иқтисодӣ ва муҳоҷирати меҳнатиро шарҳ дода тавонад. - қонуниятҳои бавучудоии асёр ва муносибатҳои асёриро баён карда тавонад. Аз худ намоё: - малакаи таҳлилнамои равандҳои микроиқтисодӣ ва макроиқтисодиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро дар сатҳи микро-, мезо- макро- ва мегаиқтисодиёт; - баҳодиҳии нишондиҳандаҳои асосии макроиқтисодиро дар сатҳи иқтисодиёти кишвар.
Номгӯи боб/ мавзӯҳои фан	-Назарияи Макроиқтисод. Мақсад ва воситаҳои сиёсати макроиқтисодӣ -Назарияи истеъмор, пасандоз ва маблағгузорӣ -Назарияи мувозинати макроиқтисодӣ -Рушди иқтисодӣ – натиҷаи фаъолияти иқтисоди миллӣ -Инкишофи даврагии иқтисодӣ -Сабабҳо, оқибатҳо ва шаклҳои бӯҳронҳои иқтисодӣ -Назарияи шугли аҳоли ва бекорӣ -Низоми пулию қарз -Таваррум ва чораҳои зидди он -Низоми қарзию бонкии муосир -Низоми молиявӣ ва сиёсати молиявии ҷомеа -Сиёсати фискалии давлат. Андоз ва низоми андозситонӣ -Маҷмӯи даромадҳои аҳоли -Сиёсати иҷтимоии давлат ва самтҳои асосии он -Масъалаҳои назариявии иқтисоди ҷаҳонӣ -Низоми асёри молиявии байналхалқӣ
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

2. БАХШИ ФАНҲОИ ТАХАССУСӢ

2.2. МОДУЛИ ФАНҲОИ ТАХАССУСӢ

2.2.1. Курс ва семинарҳои махсус

Тавсифи мухтасари фан	Оид ба омӯзиши масъалаҳои адабиётшиносӣ, забоншиносӣ, таърихи адабиёт, усули навиштани корҳои илмӣ (кори курсӣ, кори дипломӣ, реферат) маълумот медиҳад
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, озмоишӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, кори амалии мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	Шароитҳои иҷтимоии забонҳо. Вазифа ва методҳои сотсиолингвистика. Мафҳуми мавқеи забонӣ, сиёсати забонӣ, сохтмони забонӣ. Проблемаҳои муҳими сиёсати забонӣ дар даврони муосир. Фонология. Мактабҳои асосии фонологӣ. Тафсири мафҳумҳои асосии фонология. Грамматика. Анъанаҳои асосии грамматикаи ҷаҳонӣ. Типологияи лингвистӣ. Махсусиятҳои универсалӣ ва махсус, умумӣ ва инфородии типология. Лингвистикаи тадқиқӣ. Бамоделлдорории ҷараёнҳои забонӣ. Забонҳои сунъӣ. Методҳои лингвистии оморӣ. Технологияи нави ахборотӣ. Бахшҳои адабиёти классик, муосир. Махсусиятҳои асарҳо ва ҷараёнҳои адабӣ. Гуногунии жанрҳои бадеӣ.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад - Мафҳуми мавқеи забонӣ, сиёсати забонӣ, сохтмони забонӣ - Анъанаҳои асосии грамматикаи - Лексикология. - Махсусиятҳои асарҳо ва ҷараёнҳои адабӣ - Давраҳои асосии инкишофи адабиёт. - Сохтор ва тадқиқи адабиёт аз бостон то имрӯз - Услубҳои забони русӣ ва тоҷикӣ Тавонад -Инкишофи нутқ - Сохтори овозии забони русӣ -Ҳиссаи нутқи забони русӣ. -Бахшҳои адабиёти классик, муосир -Гуногунии жанрҳои бадеӣ. Аз худ намояд -малакаи тадриси фанни таълимиро; - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	-сохтори муосири дониш дар бораи забон -лексикология -фонетика -морфология, -синтаксис -услубшиносӣ -давраҳои асосии инкишофи адабиёт -инкишофи системаи жанрӣ ва услубӣ дар марҳилаҳои гуногуни адабиёт. -адабиёти давраи бостон. -адабиёт дар даврони эҳё. -адабиёти замони нав. -сохтор ва тадқиқи адабиёт аз бостон то имрӯз
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Имтиҳони ғосилавӣ (Р-1, Р-2)
Шакли натиҷаи таълими фан	Имтиҳон (тестӣ – компютерӣ, шифохӣ)

2.2.2. Забони муосири рус

Тавсифи мухтасари фан	Бахшҳои фонетика, лексикология, фразеология, калимасозӣ, морфология, синтаксис ва услубро фаро мегирад. Забони муосири рус хусусият ва категорияҳои асосии лексикӣ. Сохтори овозии забони русӣ. Таркиби луғавии забони русӣ.
------------------------------	--

	Тартиби калимасозии забони русӣ. Ҳиссаи нутқи забони русӣ. Ҳиссаҳои мустақил ва номустақили нутқ.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, озмоишӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, кори амалии мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	Таснифи ҳиссаҳои нутқи забони русӣ. Категорияҳои асосии исм дар забони русӣ. Категорияҳои асосии феъл дар забони муосири рус. Махсусиятҳои асосии забони русӣ. Синтаксиси забони русӣ. Воситаҳои алоқаси синтаксисии калимаҳо дар ҷумла. Сараъзо ва аъзоҳои пайрави ҷумла. Бандҳои синтаксисӣ, услубҳои гуногун дар забони муосири рус. Меъёрҳои забони русӣ, инчунин тадқиқи услубҳои забони русӣ вазифа, категорияҳои он. Услубҳои забони русӣ.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад -баҳшҳои фонетика, лексикология, фразеология, калимасозӣ, морфология, синтаксис ва услубро; - категорияҳои асосии лексикӣ - сохтори овозии забони русӣ. - таркиби луғавии забони русӣ - тартиби калимасозии забони русӣ. -ҳиссаи нутқи забони русӣ. -ҳиссаҳои мустақил ва номустақили нутқ - таснифи ҳиссаҳои нутқи забони русӣ Тавонад - Махсусиятҳои асосии забони русӣ. - Ҳиссаи нутқи забони русӣ - Категорияҳои асосии исм дар забони русӣ. - Категорияҳои асосии феъл дар забони муосири рус. - Синтаксиси забони русӣ - Бандҳои синтаксисӣ, услубҳои гуногун дар забони муосири рус. - Меъёрҳои забони русӣ., инчунин тадқиқи услубҳои забони русӣ вазифа, категорияҳои он. Услубҳои забони тоҷикӣ. Аз худ намояд - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	фонетика, лексикология, фразеология, калимасозӣ, морфология, синтаксис
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникӣ фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	имтиҳони фосилавӣ (Р-1, Р-2)
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ- компютерӣ , шифохӣ)

2.2.3. Таърихи адабиёти рус

Тавсифи мухтасари фан	Дар қаринаи таърихи мардум ва таърихи умумии фарҳанг ва маънавиёт омӯхтани таърихи адабиёти рус. Давраҳои асосии инкишофи адабиёт, мактаб, ҳавза ва ҷараёнҳои асосии адабиёро меомӯзад.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, озмоишӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, кори амалии мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни	Дар қаринаи таърихи мардум ва таърихи умумии фарҳанг ва маънавиёт. Давраҳои асосии инкишофи адабиёт. Мактаб, ҳавза ва ҷараёнҳои асосии адабӣ. Ташаккул ва таҳаввули системаи омӯзиши адабиёт вобаста ба ҳаёти таърихии мардум. Инкишофи методҳои омӯзиши адабиёт. Инкишофи системаи жанрӣ ва услубӣ дар

мазкур ташаккул бояд ёбанд	марҳилаҳои гуногуни адабиёт. Адабиёти давраи бостон. Адабиёт дар даврони эҳё. Сохтор ва тадқиқи адабиёт аз бостон то имрӯз
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад - Давраҳои асосии инкишофи адабиёт. - Мактаб, ҳавза ва ҷараёнҳои асосии адабӣ - омӯзиши адабиёт вобаста ба ҳаёти таърихии мардум - таҳаввули системаи омӯзиши адабиёт Тавонад - ташаккул ва таҳаввули системаи омӯзиши адабиёт вобаста ба ҳаёти таърихии мардум. - инкишофи методҳои омӯзиши адабиёт - инкишофи системаи жанрӣ ва услубӣ дар марҳилаҳои гуногуни адабиёт - сохтор ва тадқиқи адабиёт аз бостон то имрӯз Аз худ намояд - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	- давраҳои асосии инкишофи адабиёт - омӯзиши адабиёт вобаста ба ҳаёти таърихии мардум - инкишофи методҳои омӯзиши адабиёт - инкишофи системаи жанрӣ ва услубӣ дар марҳилаҳои гуногуни адабиёт. - адабиёти давраи бостон - Адабиёт дар даврони эҳё
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникӣ фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Имтиҳони фосилавӣ (Р-1, Р-2)
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ - компютерӣ, шифохӣ)

2.2.4. Забоншиносии умумӣ

Тавсифи мухтасари фан	Ҳамчун фанни гуманитарӣ ва ҷойи он дар системаи илмҳои инсонӣ. Сохтори муносири дониш дар бораи забон. Тақсмоти забон. Физиологӣ-акустикӣ ва моҳияти иҷтимоии забон. Матн ва ахборот. Назарияҳои асосии мафҳуми матн. Таҳлили воҳидҳои коммуникативии нутқ. Шароитҳои иҷтимоии забонҳо. Вазифа ва методҳои сотсиоллингвистика. Мафҳуми мавқеи забонӣ, сиёсати забонӣ, сохтмони забонӣ. Проблемаҳои муҳими сиёсати забонӣ дар даврони муосир.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, озмоишӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, кори амалии мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	Масъалаи муносибати забон ва тафаккур. Инкишофи нутқ. Психоллингвистика. Мафҳуми система ва сохтор дар забоншиносӣ. Фонология. Мактабҳои асосии фонологӣ. Тафсири мафҳумҳои асосии фонология. Грамматика. Анъанаҳои асосии грамматикаи ҷаҳонӣ. Таъсири анъанаи юнонӣ-лотинӣ. Грамматика ва мантиқ. Грамматикаи шаклӣ ва функционалӣ. Лексикология. Хусусиятҳои калима. Семасиология., мафҳуми маъно. Типологияи лингвистӣ. Махсусиятҳои универсалӣ ва махсус, умумӣ ва инфородии типология. Лингвистикаи тадбиқӣ. Бамоделдарории ҷараёнҳои забонӣ. Забонҳои сунъӣ. Методҳои лингвистии оморӣ. Технологияи нави ахборотӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад - Масъалаи муносибати забон ва тафаккур - Грамматика. - Грамматика ва мантиқ - Лексикология. - Хусусиятҳои калима - Технологияи нави ахборотӣ Тавонад

	-Сохтори муосири дониш дар бораи забон. -Таҳлили воҳидҳои коммуникативии нутқ. -Ҳалли проблемаҳои муҳими сиёсати забонӣ дар дар даври муосир <i>Аз худ намоё</i> -малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	-Сохтори муосири дониш дар бораи забон. -Матн ва ахборот. -Назарияҳои асосии мафҳуми матн. -Таҳлили воҳидҳои коммуникативии нутқ. -Шароитҳои иҷтимоии забонҳо. -Вазифа ва методҳои сотсиолингвистика. -Мафҳуми мавқеи забонӣ, сиёсати забонӣ, сохтмони забонӣ. -Проблемаҳои муҳими сиёсати забонӣ дар дар даври муосир. -Масъалаи муносибати забон ва тафаккур
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Имтиҳони ғосилавӣ (Р-1, Р-2)
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ-компютерӣ , шифохӣ)

2.2.5. Курси амалии забони русӣ

Тавсифи мухтасари фан	Курси амалии забони русӣ мавзӯҳои лексикӣ ва грамматикӣ забони русиро дар бар гирифта барои хубтар аз худ намудани фанни забони руси мусоидат менамояд. Донишҷӯён мавзӯҳои лексикӣ ва грамматикиро бо матнҳои ҷолиб аз худ менамоянд
Намуди машғулиятҳо	лексиконӣ, семинарӣ, озмоишӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, кори амалии мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	Донишҷӯён мавзӯҳои зерини лексикӣ ва грамматикиро бо матнҳои ҷолиб аз худ менамоянд: Нақши забони русӣ дар ҷаҳони муосир. Мубтадо ва вазифаи синтаксисии он, Россия ва Тоҷикистон дар ҳаритаи ҷаҳон. Хабар ва ҳелҳои он дар забони русӣ. Маъноҳои родителний падежи забони русӣ. Саёҳат дар кишвари офтобрӯя. Феъли забони русӣ ва вазифаи синтаксисии он. Аз саҳифаҳои таърихи Тоҷикистон ва Россия. Маъноҳои винителний падежи забони русӣ. Идҳо ва расму оинҳои мардуми рус ва тоҷик. Ифодаи муайянкунандагӣ дар забони русӣ. Маънои падежи винителний. Китобхона. Фарҳанг ва ҳунар. Ифодаи тарзи амал дар забони русӣ, ифодаи макон ва замон дар забони русӣ. Ифодаи мақсад ва сабаб дар забони русӣ. Варзиш ва меҳнат. Ифодаи замонҳои феъли забони русӣ. Сифат ва намудҳои он. Ҳаслҳои сол аз диди рассомон. Шаҳрҳои қаҳрамон. Шакли кӯтоҳи сифат дар забони русӣ. Адабиёт ва санъат. Зарфи забони русӣ. Ифодаи синтаксисии зарф. Табиат, ҳифзи табиат ва ғ.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: <i>Донад</i> -Нақши забони русӣ дар ҷаҳони муосир - Мубтадо ва вазифаи синтаксисии он -Хабар ва ҳелҳои он -Ифодаи муайянкунандагӣ дар забони русӣ -Сифат ва намудҳои он. -Зарфи забони русӣ <i>Тавонад</i> -Маъноҳои родителний падежи забони русӣ -Маъноҳои винителний падежи забони русӣ

	-Ифодаи тарзи амал дар забони русӣ, -ифодаи макон ва замон дар забони русӣ. -Ифодаи мақсад ва сабаб дар забони русӣ. -Шакли кӯтоҳи сифат дар забони русӣ. -Ифодаи синтаксисии зарф <i>Аз худ намояд</i> -малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	Россия ва Тоҷикистон дар харитаи ҷаҳон Саёҳат дар кишвари офтобруя. Аз саҳифаҳои таърихи Тоҷикистон ва Россия. Идҳо ва расму оинҳои мардуми рус ва тоҷик. Китобхона. Фарҳанг ва ҳунар Варзиш ва меҳнат Фаслҳои сол аз диди рассомон Шаҳрҳои қаҳрамон Адабиёт ва санъат Табиат, ҳифзи табиат
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Имтиҳони ғосилавӣ (Р-1, Р-2)
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ , шифохӣ)

2.2.6. Курси амалии адабиёти рус

Тавсифи мухтарсари фан	Мақсади асосии ин Фан – тайёр намудани донишҷӯён барои омӯзиши фанҳои назариявӣ ва амалии адабиётшиносии рус мебошад. Донишҷӯён дар асосии адабиёти руси асри XX (М.Горький, М.Шолохов, А.Толстой, В.Шукшин, К.Г.Паустовский, А.И.Куприн, М.Зощенко, И.Ильф и Е. Петров, Б.Полевой ва ғ.) матнҳо асарҳоро хонда, онҳоро аз худ менамоянд.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, озмоишӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, кори амалии мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	Дар қаринаи таърихи мардум ва таърихи умумии фарҳанг ва маънавиёт. Давраҳои асосии инкишофи адабиёт. Мактаб, ҳавза ва ҷараёнҳои асосии адабӣ. Ташаккул ва таҳаввули системаи омӯзиши адабиёт вобаста ба ҳаёти таърихии мардум. Инкишофи методҳои омӯзиши адабиёт. Инкишофи системаи жанрӣ ва услубӣ дар марҳилаҳои гуногуни адабиёт. Адабиёти давраи бостон. Адабиёт дар даврони эҳё. Адабиёти замони нав. Сохтор ва тадқиқи адабиёт аз бостон то имрӯз. адабиёти руси асри XX (М.Горький, М.Шолохов, А.Толстой, В.Шукшин, К.Г.Паустовский, А.И.Куприн, М.Зощенко, И.Ильф и Е. Петров, Б.Полевой ва ғ.) матнҳо асарҳоро хонда, онҳоро аз худ менамоянд.
Натиҷаҳои таълими, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: <i>Донад</i> - адабиёти руси асри XX (М.Горький, М.Шолохов, А.Толстой, В.Шукшин, К.Г.Паустовский, А.И.Куприн, М.Зощенко, И.Ильф и Е. Петров, Б.Полевой ва ғ.) <i>Тавонад</i> Таҳлили асарҳои бадеии нависандагони асри XX (М.Горький, М.Шолохов, А.Толстой, В.Шукшин, К.Г.Паустовский, А.И.Куприн, М.Зощенко, И.Ильф и Е. Петров, Б.Полевой ва ғ.) <i>Аз худ намояд</i> -малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро
Номгуи боб/ мавзӯҳои фан	Дар қаринаи таърихи мардум ва таърихи умумии фарҳанг ва маънавиёт. Сохтор ва тадқиқи адабиёт аз бостон то имрӯз адабиёти руси асри XX (М.Горький, М.Шолохов, А.Толстой, В.Шукшин,

	К.Г.Паустовский, А.И.Куприн, М.Зощенко, И.Ильф и Е. Петров, Б.Полевой ва ғ.)
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Имтиҳони фосилавӣ (Р-1, Р-2)
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ-компютерӣ, шифохӣ)

2.2.7. Адабиёти муосири рус

Тавсифи мухтасари фан	Вазъияти адабии муосири Россия. Пошхӯрии иттифоқи нависандагони СССР. Маҷаллаҳои адабӣ-бадеии Россия. Ҷараёни адабиёти бадеии муосир.. Назми муосир. Шоирони муосири русзабон
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, озмоишӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, кори амалии мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	Вазъияти адабии муосири Россия. Пошхӯрии иттифоқи нависандагони СССР. Маҷаллаҳои адабӣ-бадеии Россия. Ҷараёни адабиёти бадеии муосир. Баҳсу мунозираи он дар танқиди адабӣ. Тағйири мавқеи адабиёт дар ҳаёти ҷамъият. Насри муосир, вазъияти он. Тақдири эҷодии нависандагони муосири русзабон. Назми муосир. Шоирони муосири русзабон
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: <i>Донад</i> -Вазъияти адабии муосири Россия -Ҷараёни адабиёти бадеии муосир - Тағйири мавқеи адабиёт дар ҳаёти ҷамъият -Шоирони муосири русзабон <i>Тавонад</i> -Баҳсу мунозира дар танқиди адабӣ -Таҳлили асари бадеӣ <i>Аз худ намояд</i> -малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	Вазъияти адабии муосири Россия Маҷаллаҳои адабӣ-бадеии Россия Насри муосир, вазъияти он Шоирони муосири русзабон
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Имтиҳони фосилавӣ (Р-1, Р-2)
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ - компютерӣ , шифохӣ)

2.2.8. Адабиёти хориҷа

Тавсифи мухтасари фан	Омӯзиши осори адабони Юнони қадим. Аввалин асрҳои бадеии адабони Юнон ва Рими қадим. Мавзӯ ва моҳияти адабию бадеии осори қадим. Адабиёти давраи бостон, эҳё ва нави Аврупо. Адабиёти Франция, Англия ва Амрико. Адабиёти шарқ ва муносибату равобиту он бо адабиёти тоҷик. Адабиёти форсизабони ҳинду Покистон. Адабиёти Афғонистон ва Эрон дар садаи XX.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, озмоишӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, кори амалии мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	Омӯзиш ва таҳлили осори адабони Юнони қадим. Аввалин асрҳои бадеии адабони Юнон ва Рими қадим. Мавзӯ ва моҳияти адабию бадеии осори қадим. Адабиёти давраи бостон, эҳё ва нави Аврупо. Адабиёти Франция, Англия ва Амрико. Адабиёти шарқ ва муносибату равобиту он бо адабиёти тоҷик. Адабиёти форсизабони ҳинду Покистон. Адабиёти Афғонистон ва

	Эрон дар садаи XX.
Натиҷаҳои таълими, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад -осори адабони Юнони қадим -асрҳои бадеии адибони Юнон ва Рими қадим -Адабиёти шарқ -Адабиёти форсиабони ҳинду Покистон. -Адабиёти Афғонистон ва Эрон дар садаи XX. Тавонад Омӯзиш ва таҳлили асарҳои бадеии Юнон ва Рими қадим, Франция, Англия ва Амрико, адабиёти форсиабони ҳинду Покистон. Адабиёти Афғонистон ва Эрон дар садаи XX. Аз худ намояд -малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро
Номгуи боб/ мавзӯҳои фан	- осори адабони Юнони қадим -Адабиёти давраи бостон, эҳё ва нави Аврупо. -Адабиёти Франция, Англия ва Амрико -Адабиёти форсиабони ҳинду Покистон. -Адабиёти Афғонистон ва Эрон дар садаи XX.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Имтиҳони фосилавӣ (Р-1, Р-2)
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ, шифохӣ)

Шарҳи мухтасари барномаҳои таълимӣ аз рӯи фанҳои интихобӣ

1. БАҲШИ ФАНҲОИ ИНТИХОБӢ

1.1. МОДУЛИ ФАНҲОИ ИНТИХОБИИ БАҲШИ ЗАМИНАВӢ

1.1.1. Мантик

Тавсифи мухтасари фан	Мақсади фанни «Мантик» ташаккул ва тақмили фарҳанги мантикии тафаккур мебошад, ки донишҷӯро қоидаҳои қонунҳои мантик ва маҳорати ба кор бурдани онҳоро дар ҷараёни тафаккур талаб менамояд. Тафаккури дуруст барои омӯзиши тамоми фанҳо ва барои фаъолияти минбаъдаи касбии донишҷӯён муҳим аст.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	- қодир ба ҳустуҷӯ, таҳлили интиқодӣ ва қарорди иттилоот, истифодаи муназзам дар ҳалли вазифаҳои гуногуншуда мебошад; - қодир аст гуногунии тафаккури ҷомеаро дар заминаи мантиқӣ, ахлоқӣ ва фалсафӣ дарк кунад.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад - зарурати омӯзиши мантик, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои мантик, марҳилаҳои таърихи инкишофи фан, фарқи мантикро аз дигар илмҳои ҷомеашиносӣ, алоқамандии мантикро бо илмҳои иҷтимоӣ-инсоншиносӣ, табиӣ-риёзӣ ва техникӣ дарк карда, тасаввуроти хешро нисбати афкори гуногуни намояндагони макотиби мантиқӣ баён кунад; - нақши донишҳои мантиқиро дар ҷомеа муайян намуда, арзиши афкори мантиқиро дар шароити ҷомеа дарк намояд; - усулҳои асосии илмӣ ва методҳои мантикро ҷиҳати пажӯҳиши қорҳои илмӣ-тадқиқотии худ омӯзад. Тавонад - оид ба ғояи тафаккури мантиқӣ андешаи дуруст пайдо карданро; - фаҳмидан ва шарҳ додани мафҳум ва категорияҳои мантиқиро; - фарқ кардани ақидаҳои намояндагони мактабҳои мантиқиро оид ба масоили гуногуни нутқ ва тафаккур; - хусусиятҳои афкори мантиқиро вобаста ба марҳилаҳои инкишофи мантик; - истифодаи методҳои мантиқиро ҷиҳати ҳал ва баррасии масъалаҳои ҳаётии мавриди баҳс қароргиранда; - таъриф додани мафҳумҳои калидии мантикро; Аз худ намояд - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.
Номҳои боб/мавзӯҳои фан	- таърихи мантик; - мафҳум ва моҳияти мантик; - мантиқи классикии тафаккур; - мантиқи муосири тафаккур; - қонунҳои мантиқӣ; - мантиқи фалсафӣ; - мантиқи ҳуқуқшиносӣ;
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати қорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ, компютерӣ)

1.1.2. Мудофиаи шахрвандӣ

Тавсифи мухтасари фан	Мақсади фанни «Мудофиаи шахрвандӣ» ташаккул ва тақмил додани донишу таҷриба оид ба андешидани чораҳои дахлори мудофиаӣ дар ҳолатҳои вазъиятҳои ғавқуллода мебошад. .
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	Дар натиҷаи азхуд намудани фан бояд дар донишҷӯён салоҳиятҳо бо нишондиҳандаҳои мувофиқи дастовардҳои онҳо ташаккул ёбад: - қоидаҳои рафторро дар ҳолати ғавқуллодаи табиӣ ё пайдоиши техногенӣ интиҳоб мекунад; - модели рафторро дар ҳолати таҳдиди ҳолати ғавқуллода, амали террористӣ ё муноқишаи ҳарбӣ муайян мекунад.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад - зарурати омӯзиши мудофиаи шахрвандӣ, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои мудофиаи шахрвандӣ, марҳилаҳои таърихӣ инкишофи фан, фарқи мудофиаи шахрвандӣ аз дигар илмҳои ҷомеашиносӣ, алоқамандии мудофиаи шахрвандиро бо илмҳои иҷтимоӣ-инсоншиносӣ, табиӣ-риёзӣ ва техникӣ дарк кунад; - нақши донишҳои мудофиаи шахрвандиро дар ҷомеа муайян намуда, арзиши омодагии мудофиаиро дар шароити тағйирёбии авзои ҷомеаи ҷаҳонӣ дарк намояд; - усулҳои асосии илмӣ ва методҳои мудофиаи шахрвандиро омӯзад. Тавонад - ташкили наҷотдиҳии ғаврӣ ва дигар қорҳои таъхирнопазир дар осебдидагон дар сурати ба амал омадани ҳодисаи ғавқуллодаи табиӣ ё техногенӣ; - ташкили чорабиниҳои эвакуатсия барои аҳоли, чораҳои ташкил ва нигоҳдорӣ шароити беҳатар дар ҳаёти ҳаррӯза ва дар фаъолияти касбӣ, таъмини тараққиёти устувори ҷамъият, аз ҷумла хангоми таҳдид ва руй додани вазъияти ғавқуллода ва задухурдҳои ҳарбӣ. Аз худ намояд - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданиро.
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	- низомии мудофиаи шахрвандӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, сохтор ва вазифаҳои он; - мудофиаи шахрвандӣ ва мавқеи он дар низомии чорабиниҳои шахрвандии умумихалқӣ; - сохтори мудофиаи шахрвандӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон. - вазифаҳои мудофиаи шахрвандӣ; - роҳбарияти мудофиаи шахрвандӣ; - мақомоти мудофиаи шахрвандӣ.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати қорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ, компютерӣ)

2.2.МОДУЛИ ФАНҲОИ ИНТИХОБИИ. БАХШИ ФАНҲОИ ТАХАССУСӢ

2.2.1. Услубшиносии забонҳои русӣ ва тоҷикӣ

Тавсифи мухтасари фан	Ҳамчун илми бахши забоншиносӣ. Муносибати лингвистии он бо дигар бахшҳои илми забоншиносӣ. Мафҳуми воситаҳои забонии баён ва усулҳои услубӣ, муносибат ва вазифаҳои онҳо. Услубҳои ҷорӣ забони русӣ ва тоҷикӣ ва моҳияти онҳо. Вазифаҳои асосҳои услубшиносӣ. Воҳидҳои асосҳои услубшиносӣ. Услубҳои забони русӣ ва тоҷикӣ умумият ва фарқияти онҳо ҳангоми нутқи хаттӣ ва шифохӣ.Таҳлили матнҳо аз услубҳои гуногун
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, кори амалии мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	Мафҳуми воситаҳои забонии баён ва усулҳои услубӣ, муносибат ва вазифаҳои онҳо. Услубҳои ҷорӣ забони русӣ ва тоҷикӣ ва моҳияти онҳо. Вазифаҳои асосҳои услубшиносӣ. Воҳидҳои асосҳои услубшиносӣ. Услубҳои забони русӣ ва тоҷикӣ умумият ва фарқияти онҳо ҳангоми нутқи хаттӣ ва шифохӣ.Таҳлили матнҳо аз услубҳои гуногун
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: <i>Донад</i> -Услубҳои ҷорӣ забони русӣ ва тоҷикӣ ва моҳияти онҳо. -Вазифаҳои асосҳои услубшиносӣ. -Воҳидҳои асосҳои услубшиносӣ. -Услубҳои забони русӣ ва тоҷикӣ умумият ва фарқияти онҳо ҳангоми нутқи хаттӣ ва шифохӣ. <i>Тавонад</i> -Таҳлили матнҳо аз услубҳои гуногун -Мафҳуми воситаҳои забонии баён ва усулҳои услубӣ, муносибат ва вазифаҳои онҳо. -Услубҳои ҷорӣ забони русӣ ва тоҷикӣ ва моҳияти онҳо <i>Аз худ намояд</i> - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	-Услубшиносии забонҳои русӣ ва тоҷикӣ ҳамчун илми бахши забоншиносӣ -Муносибати лингвистии он бо дигар бахшҳои илми забоншиносӣ -Услубҳои ҷорӣ забони русӣ ва тоҷикӣ ва моҳияти онҳо -Вазифаҳои асосҳои услубшиносӣ -Воҳидҳои асосҳои услубшиносӣ. -Услубҳои забони русӣ ва тоҷикӣ умумият ва фарқияти онҳо ҳангоми нутқи хаттӣ ва шифохӣ. -Таҳлили матнҳо аз услубҳои гуногун
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Имтиҳони фосилавӣ (Р-1, Р-2)
Шакли натиҷаи таълими фан арзебии ниҳони	Имтиҳон (тестӣ – компютерӣ , шифохӣ)

2.2.2. Практикуми имло ва пунктуация

Тавсифи мухтасари фан	Мафҳуми асосии имло ва пунктуатсия. Махсусиятҳои муоширати хаттӣ. Орфография ва пунктуатсия ҳамчун қисми асосии забоншиносӣ. Қоидаҳои имлоии забони русӣ. Қисматҳои имлоии забони русӣ. Қоидаҳои тарзи навишти дуруст. Тарзи дурустнависиши решаи калимаҳо, пешвандҳо, суффиксҳо, пасвандҳо. Маънои калима ва морфемаҳо. Тартиби якҷоя, чудо-чудо
-----------------------	---

	навиштани калимаҳо. Истифодаи дефис ҳангоми навиштани калимаҳо. Тарзи истифодаи ҳарфҳои калон ва хурд ҳангоми навиштани калимаҳо. Аломатҳои китобатӣ. Аломатҳои китобатӣ дар байни калимаҳо. Аломатҳои китобатӣ дар калимаҳои ҷидаъзо. Аломатҳои китобатӣ дар охири ҷумла. Аломатҳои китобатӣ дар ҷумлаи бепайвандак. Аломатҳои китобатӣ дар ҷумлаҳои пайвандакдор. Аломатҳои китобатӣ дар қисматҳои ҷудогонаи ҷумлаҳои мураккаби тобеъ ва пайваст. Аломатҳои китобатӣ ҳангоми нутқи айнан нақлшуда. Нақши маъноӣ матн дар гузаштани аломатҳои китобатӣ. Нақши сарҳат (абзац) ҳамчун аломатҳои китобатӣ.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, озмоишӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, кори амалии мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	Тарзи дурустнависиӣ решаи калимаҳо, пешвандҳо, суффиксҳо, пасвандҳо. Маъноӣ калима ва морфемаҳо. Тартиби якҷоя, ҷудо-ҷудо навиштани калимаҳо. Истифодаи дефис ҳангоми навиштани калимаҳо. Тарзи истифодаи ҳарфҳои калон ва хурд ҳангоми навиштани калимаҳо. Аломатҳои китобатӣ. Аломатҳои китобатӣ дар байни калимаҳо. Аломатҳои китобатӣ дар калимаҳои ҷидаъзо. Аломатҳои китобатӣ дар охири ҷумла. Аломатҳои китобатӣ дар ҷумлаи бепайвандак. Аломатҳои китобатӣ дар ҷумлаҳои пайвандакдор. Аломатҳои китобатӣ дар қисматҳои ҷудогонаи ҷумлаҳои мураккаби тобеъ ва пайваст. Аломатҳои китобатӣ ҳангоми нутқи айнан нақлшуда. Нақши маъноӣ матн дар гузаштани аломатҳои китобатӣ. Нақши сарҳат (абзац) ҳамчун аломатҳои китобатӣ.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: <i>Донад</i> Мафҳуми асосии имло ва пунктуатсия Қоидаҳои имлоии забони русӣ. Қисматҳои имлоии забони русӣ. Қоидаҳои тарзи навишти дуруст. Тарзи дурустнависиӣ решаи калимаҳо, пешвандҳо, суффиксҳо, пасвандҳо. Маъноӣ калима ва морфемаҳо. Тартиби якҷоя, ҷудо-ҷудо навиштани калимаҳо. <i>Тавонад</i> Дуруст навиштан ва таҳлили фонетикӣ ва морфологӣ калимаҳо. Таҳлили морфологӣ калимаҳо Таҳлили калимасозӣ <i>Аз худ намояд</i> -малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	Мафҳуми асосии имло ва пунктуатсия Орфография ва пунктуатсия ҳамчун қисми асосии забоншиносӣ. Қоидаҳои имлоии забони русӣ. Қисматҳои имлоии забони русӣ. Қоидаҳои тарзи навишти дуруст. Тарзи дурустнависиӣ решаи калимаҳо, пешвандҳо, суффиксҳо, пасвандҳо. Аломатҳои китобатӣ Нақши сарҳат (абзац) ҳамчун аломатҳои китобатӣ.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникӣ фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Имтиҳони фосолавӣ (Р-1, Р-2)
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ-компютерӣ, шифохӣ)

2.2.3. Адабиёти бачагон/Саволҳои мураккаби синтаксис

Тавсифи мухтасари фан	донишҷӯёнро бо жанрҳо ва самтҳои асосии адабиёти бачагона чуқуртар шинос мекунад. Адабиёти бачагона, ки ҷузъи адабиёти умумӣ буда, дорои тамоми хосиятҳои хоси худ буда, дар баробари ба манфиати хонандагони адабиёти бачагона нигаронидашуда бо хусусияти бадеӣ фарқ мекунад, ва ба психологияи кӯдакон мувофиқ аст. Ба намудҳои функционалии адабиёти бачагона асарҳои тарбиявӣ, ахлоқӣ ва фароғати дохил мешаванд. Хонандагон олами китобу суруд, шеърӯ афсонаҳои бачагоноро чуқуртар аз худ мекунанд. / Концепсияи синтаксис. Воҳидҳои синтаксис. ҷумла ҳамчун воҳиди асосии синтаксис. Ҷумлаи содда ва мураккаб. Калима ва шакли калима ҳамчун воҳидҳои синтаксис. Ибора. Назар ба ибора дар давраҳои гуногуни инкишофи илми синтаксис. Таълимоти В.В.Виноградов дар бораи ибора. Савол дар бораи ибораҳои предикативӣ. Масъалаҳои муосири синтаксисӣ, ғразаҳо. Изоморфизм дар таркиби ибора ва ҷумлаи мураккаб.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, озмоишӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, кори амалии мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхудномии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	донишҷӯён бо жанрҳо ва самтҳои асосии адабиёти бачагона чуқуртар шинос мешаванд. Адабиёти бачагона, ки ҷузъи адабиёти умумӣ буда, дорои тамоми хосиятҳои хоси худ буда, дар баробари ба манфиати хонандагони адабиёти бачагона нигаронидашуда бо хусусияти бадеӣ фарқ мекунад, ва ба психологияи кӯдакон мувофиқ аст. Ба намудҳои функционалии адабиёти бачагона асарҳои тарбиявӣ, ахлоқӣ ва фароғати дохил мешаванд. Хонандагон олами китобу чуқуртар аз худ мекунанд./ Ибораҳои ҷолиб. Воситаҳои муошират дар координатсияи ибораҳо ва муносибатҳои синтаксисӣ ифодаёфтаи онҳо. Ибораҳои тобеъкунада. Роҳҳои тобиат дар ибораҳо: ҳамоҳангӣ, назорат, ҷамбастагӣ. ҷумла ҳамчун воҳиди асосии коммуникативӣ. Предикатив ҳамчун хусусияти асосии грамматикӣ ҷумла. Категорияҳои модалии объективӣ, муваққатӣ, шахсият. Намудҳои сохторӣ-маъноии ҷумлаҳо: содда, мураккаб.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад жанрҳо ва самтҳои асосии адабиёти бачагоноро <i>нависандагоне, ки асарҳои бачагона менависад</i> <i>афсонаҳои бачагоноро бисъертар донанд</i> <i>психологияи кӯдакон</i> - материали назариявӣ оид ба синтаксиси забони ҳозираи рус Таълими Таҳлили асарҳои бадеӣ Фаҳмонидани асари бадеӣ ба бачагон воҳидҳои забонии сатҳи синтаксисӣ - воҳидҳои сатҳи синтаксисӣ забон ва навъҳои онҳо - мувофиқи нормаҳои забони адабии ҳозираи рус - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	Адабиёти бачагона, яке аз ҷузъи адабиёти умумӣ Хусусиятҳои бадеии адабиёти бачагона намудҳои функционалии адабиёти бачагона суруд, шеърӯ афсонаҳои бачагона - Мафҳуми синтаксис. - Воҳидҳои синтаксис. - ҷумла ҳамчун воҳиди асосии синтаксис. - ҷумлаи содда ва мураккаб. Калима ва шакли калима ҳамчун воҳидҳои синтаксис. - ҷумлаи содда ва хусусиятҳои таркибӣ ва маъноии он. - Асоси предикативии ҷумлаи содда. - Диаграммаи сохтории ҷумлаи оддӣ. - ҷумлаи мураккаб.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникӣ фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ

Шаклҳои назорати қорӣ	Имтиҳони фосолавӣ (Р-1, Р-2)
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ-компютерӣ , шифоҳӣ)

2.2.4. Эҷодиёти Пушкин/ Назарияи забон

Тавсифи мухтасари фан	"Болдинская осень. Творчество Пушкина. Тирамоҳи Болдино. Эҷодиёти Пушкин Дар ин курс шиносӣ бо асарҳое, ки дар деҳаи Болдино тавишашуда тақрибан сӣ шеър навишта шудааст, ки дар байни онҳо «Девҳо», «Элегия», «Начабномаи ман». Ғайр аз ин, дар ин ҷо роман дар назми «Евгений Онегин» ба анҷом расида, шеъри «Цыганҳо» навишта шудааст. Умуман, мавзӯи ашъори давраи болдин ба хотироти гузашта ва таассуроти имруза тобеъ шудааст. Шакли мавҷудияти забон (забон, нутқ, ғаъолияти нутқ). Забон ҳамчун системаи аломатҳо. Семиотика ҳамчун назарияи умумии аломат. Забон ҳамчун ташаккули системавӣ сохторӣ. Забон – тафаккур – шуур – дониш. Забон ва ҷомеа. Забон ҳамчун як падидаи иҷтимоӣ. Пайдоиш ва таҳаввулотҳои забон. Таърихи мухтасари забоншиносӣ. Самтҳои асосӣ ва мактабҳо, хусусиятҳо ва аҳамияти онҳо. Усул ва усулҳои тавсифи забон. Усулҳои забоншиносии муосир.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, озмоишӣ, қори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, қори амалии мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	Дар ин курс шиносӣ бо асарҳое, ки дар деҳаи Болдино навишташуда тақрибан сӣ шеър навишта шудааст, ки дар байни онҳо . Ғайр аз ин, дар ин ҷо роман дар назм «Евгений Онегин» ба анҷом расида, шеъри «Цыганҳо» навишта шудааст. Умуман, мавзӯи ашъори давраи болдин ба хотироти гузашта ва таассуроти имруза тобеъ шудааст. Назарияи забон: мавзӯ, сохтор ва мавқеи системаи илмҳои инсонӣ. Инкишофи проблемаи забон ва нутқ. Консепсияи Ф.де Соссюр. Андешаҳои муосир дар бораи забон ва нутқ. Масъалаи таносуби забон ва тафаккур. Забон ва дониш. Назарияи нисбии забоншиносии Э.Сапир – Б.Ворф. Забон ва тасвири ҷаҳон. Забон ҳамчун системаи аломатҳо. Табиати рамзии забон. Мафҳумҳои аломати забонӣ дар таърихи забоншиносии (А.А. Потебня, Ф.Ф. Фортунатов). Консепсияи аломати забонии Ф.де Соссюр. Хусусиятҳои аломати забонӣ (дуализми асимметрӣ; бисёрфунксиявӣ; эҷодкорӣ). Забон ҳамчун ташаккули системавӣ сохторӣ. Дарки хусусияти системавии забон дар таърихи забоншиносии (В. Гумбольдт, структурализм). Консепсияи Ф.де Соссюр дар бораи табиати системаи забон. Муносибатҳои парадигматикӣ ва синтагматикӣ воҳидҳои забонӣ. Ташкили сатҳи системаи забон. Гуногунии иҷтимоии забон ва омӯзиши он дар ҷомеаи инсонӣ. Ҳудудӣ, иҷтимоӣ, тафқиқи гендерии забон
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад асарҳое, ки дар деҳаи Болдино навишташудааст «Девҳо», «Элегия», «Начабномаи ман». роман дар назм «Евгений Онегин» шеъри «Цыганҳо» мавқеи назарияи забон дар системаи фанҳои забоншиносии, предмет ва объекти забоншиносии; мақсад ва вазифаҳои забоншиносии умумӣ, проблемаҳои забоншиносии муосир; - моҳияти забон ҳамчун системаи аломати як навъи махсус, муносибати байни мафҳумҳои забоншиносии ва семиотика, семиотикаи умумӣ ва семиотикаи забонӣ, асолати системаи

	аломатҳои забон, дарки аломат, намудҳои аломат ва воҳидҳои забон; - система ва сохтори забон ҳамчун системаи динамикии системаҳои асосӣ ва миёна зинаҳои забон; -вобастагии забон ва ҷомеа, забон ва тафаккур, забон ва фаъолияти нутқ; дар бораи тағйири парадигмаҳои илмӣ сар карда аз забоншиносии қадим тасаввурот дошта бошанд анъанаҳо ва бо самтҳои илмӣ муосир анҷомёбанда; асосгузори ҳар як самти илмӣ таърихи забоншиносӣ, асосгузори мактабҳои илмӣ ва сахми онҳо дар илми забон; - дастгоҳи асосии истилоҳоти забоншиносии муосир. Тавонад Таҳлили асарҳои бадеӣ Фаҳмонидани асари бадеӣ ба бачагон -муайян кардани проблемаҳои муҳимтарини забон; - дар адабиёти муосири забоншиносӣ паймоиш; - мафҳумҳои система ва сохторро фарқ мекунад; - воҳидҳои асосии сохтори забонро муайян кунанд; - муайян намудани сатҳи забон ва воҳиди он; - падидаҳои забон ва нутқро фарқ мекунад; - барои ҳалли масъалаҳои касбӣ аз дастгоҳи концептуалии забоншиносии назариявӣ ва амалӣ истифода барад. Аз худ намояд - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро. - малакаи нигоҳ доштани мероси афкори илмӣ ватанию хориҷӣ, ки ба ҳалли проблемаҳои умумибашарӣ ва умумибашарӣ; - малакаи кор бо адабиёти таълимӣ, илмӣ ва маълумотӣ; - малакаи истифодаи назарияи забоншиносӣ дар таҳлили далелҳои мушаххаси забонӣ.
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	- Эҷодиёти Пушкин - асарҳое, ки дар деҳаи Болдино навишашудааст - «Девҳо», «Элегия», «Начабномаи ман» - роман дар назм «Евгений Онегин» - шеърӣ «Цыганҳо» Назарияи забон: мавзӯ, вазифаҳо ва сохтори курс Шакли мавҷудияти забон (забон, суҳан, фаъолияти нутқ) Забон ҳамчун системаи аломатҳо.

	Семиотика ҳамчун назарияи умумии аломат. Забон ҳамчун ташаккули системавию сохторӣ. Забон – тафаккур – шуур – дониш. Забон ва ҷомеа. Забон ҳамчун як падидаи иҷтимоӣ. Пайдоиш ва таҳаввулоти забон. Таърихи мухтасари забоншиносӣ. Самтҳои асосӣ ва мактабҳо, хусусиятҳо ва аҳамияти онҳо Усул ва усулҳои тавсифи забон. Усулҳои забоншиносии муосир
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникӣ фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Имтиҳони фосилавӣ (Р-1, Р-2)
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ-компютерӣ , шифоҳӣ)

2.2.5. Адабиёти хориҷа /Саволҳои мураккаби синтаксис

Тавсифи мухтасари фан	«Адабиёти хориҷӣ. Асрҳои миёна ва бозеозӣ» Давраи асрҳои миёна ва бозеозӣ як қисми курси таърихи адабиёти хориҷӣ мебошад. Хусусиятҳои умумии Ренессанс, барои шиносоии донишҷӯён бо Ренессанси Фаронса ё Ренессанси гуманистҳо намояндагони ин давра мебошанд. Се давраи бозеозии Италия, комёбихоии илм ва маданият. Адабиёти ин давра ва мавзӯи он, реализми давраи Ренессанс. / Концепсияи синтаксис. Воҳидҳои синтаксис. Ҷумла ҳамчун воҳиди асосии синтаксис. Ҷумлаи содда ва мураккаб. Калима ва шакли калима ҳамчун воҳидҳои синтаксис. Ибора. Назар ба ибора дар давраҳои гуногуни инкишофи илми синтаксис. Таълимоти В.В.Виноградов дар бораи ибора. Савол дар бораи ибораҳои предикативӣ. Масъалаҳои муосири синтаксиси фразоҳо. Изоморфизм дар таркиби ибора ва ҷумлаи мураккаб.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, озмоишӣ, қори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, қори амалии мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	Хусусиятҳои умумии Ренессанс, барои шиносоии донишҷӯён бо Ренессанси Фаронса ё Ренессанси гуманистҳо намояндагони ин давра мебошанд. Се давраи бозеозии Италия, комёбихоии илм ва маданият. Адабиёти ин давра ва мавзӯи он, реализми давраи Ренессанс./ Ибораҳои ҷолиб. Воситаҳои муошират дар координатсияи ибораҳо ва муносибатҳои синтаксиси ифодаёфтаи онҳо.Ибораҳои тобеъкунанда. Роҳҳои тобеият дар ибораҳо: ҷамоҳангӣ, назорат, ҷамбастагӣ. Ҷумла ҳамчун воҳиди асосии коммуникативӣ. Предикативӣ ҳамчун хусусияти асосии грамматикӣ ҷумла. Категорияҳои модалӣ объективӣ, муваққатӣ, шахсият. Намудҳои сохторӣ-маъноӣ ҷумлаҳо: содда, мураккаб.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад Адабиёти хориҷӣ Асрҳои миёна ва бозеозӣ Хусусиятҳои умумии Ренессанс

	Ренессанси Фаронса Ренессанси гуманистҳо Се давраи бозеозии Италия - материали назариявӣ оид ба синтаксиси забони ҳозираи рус Тавонад Таҳлили асарҳои бадеӣ Фаҳмонидани асари бадеӣ ба бачагон воҳидҳои забонии сатҳи синтаксисӣ - воҳидҳои сатҳи синтаксиси забон ва навъҳои онҳо - мувофиқи нормаҳои забони адабии ҳозираи рус Аз худ намояд - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро. воҳидҳои забонии сатҳи синтаксисӣ ва навъҳои онҳо риояи меъёрҳои забони адабӣ; малакаи таҳлили ибора, ҷумлаи оддӣ, ҷумлаи мураккаб
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	Давраи асрҳои миёна ва бозеозӣ Хусусиятҳои умумии Ренессанс Ренессанси Фаронса ё Ренессанси гуманистҳо Се давраи бозеозии Италия, қомеъбихҳои илм ва маданият. Адабиёти ин давра ва мавзӯи он, реализми давраи Ренессанс. Мафҳуми синтаксис. Воҳидҳои синтаксис. Ҷумла ҳамчун воҳиди асосии синтаксис. Ҷумлаи содда ва мураккаб. Калима ва шакли калима ҳамчун воҳидҳои синтаксис. - Ҷумлаи содда ва хусусиятҳои таркибӣ ва маъноии он. - Асоси предикативии ҷумлаи содда. - Диаграммаи сохтори ҷумлаи оддӣ. - Ҷумлаи мураккаб.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникӣ фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Имтиҳони фосилавӣ (Р-1, Р-2)
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ-компютерӣ, шифохӣ)

2.2.6. Адабиёти ИДМ /типологияи муқоисавии забонҳои русӣ ва тоҷикӣ

Тавсифи мухтасари фан	Адабиёти ИДМ. Ин фан донишҷӯёнро бо гуногунии мавзӯӣ ва жанри адабиёти кишварҳои ИДМ шинос мекунад. Бо осори барҷастатарин ва асилтарин шоирону нависандагон ин кишварҳо аз замони қадим то имрӯз. Хусусиятҳои даврони гуногуни таърихӣ ва инъикоси онҳо дар эҷодиёти адибон. Қобилияти
------------------------------	--

	таҳлили матнҳои адабӣ. /Дар хусуси муқоисаи забонҳо аз лиҳози грамматикӣ наздик ба русӣ баҳс намуда, хусусиятҳои ба ҳам наздик ва фарқкунандаи забонҳоро меомӯзад. Типологияи муқоисавии забонҳо асосан доир ба муқоисаи забонҳои тоҷикӣ ва русӣ баҳс намуда, ҷиҳати умумии баҳамназдики ва ҳешигарии ин забонҳоро дар асоси маводи мавҷудаи ин забонҳо мавриди баҳс қарор медиҳад
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, кори амалии мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	Ин фан донишҷӯёнро бо гуногунии мавзӯӣ ва жанри адабиёти кишварҳои ИДМ шинос мекунад. Бо осори барҷастатарин ва асилтарин шоирону нависандагони ин кишварҳо аз замонҳои қадим то имрӯз. Хусусиятҳои давраҳои гуногуни таърихӣ ва инъикоси онҳо дар эҷодиёти адибон. Қобилияти таҳлили матнҳои адабӣ. / Дар хусуси муқоисаи забонҳо аз лиҳози грамматикӣ наздик ва русӣ баҳс намуда, хусусиятҳои ба ҳам наздик ва фарқкунандаи забонҳоро меомӯзад. Типологияи муқоисавии забонҳо асосан доир ба муқоисаи забонҳои тоҷикӣ ва русӣ баҳс намуда, ҷиҳати умумии баҳамназдики ва ҳешигарии ин забонҳоро дар асоси маводи мавҷудаи ин забонҳо мавриди баҳс қарор медиҳад. Паҳлӯҳои шабоҳат ва фарқкунандаи ин забонҳо мавриди муҳокима қарор гирифта, аҳамияти муқоисаи забоншиносӣ ва типологияи муқоисавӣ муайян карда мешавад. Ҳиссаҳои нутқи забонҳои русӣ ва тоҷикӣ. Исм дар забонҳои русӣ ва тоҷикӣ. Хусусиятҳои фарқкунандаи исм дар забонҳои русӣ ва тоҷикӣ. Воситаҳои баргардонидани муносибатҳои падежӣ дар забонҳои русӣ ва тоҷикӣ.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад Адабиёти ИДМ Жанри адабиёти ИДМ Осори барҷастатарин ва асилтарин шоирону нависандагони ин кишварҳо - муқоисаи забонҳои тоҷикӣ ва русӣ - муқоисаи забонҳо аз лиҳози грамматикӣ - паҳлӯҳои шабоҳат ва фарқкунандаи ин забонҳоро мавриди муҳокима қарор гирад - ҳиссаҳои нутқи забонҳои русӣ ва тоҷикӣ Тавонад Қобилияти таҳлили матнҳои бадеи Фаҳмонидани асари бадеӣ ба бачагон Сохтани слайд-презентация ба асарҳои ҳар як нависанда ва шоир муқоисаи забонҳо аз лиҳози грамматикӣ -ҷиҳати умумии баҳамназдики ва ҳешигарии ин забонҳоро дар асоси маводи мавҷудаи ин забонҳо - аҳамияти муқоисаи забоншиносӣ ва типологияи муқоисавӣ - воситаҳои баргардонидани муносибатҳои падежӣ дар забонҳои русӣ ва тоҷикӣ. Аз худ намоёд - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.
Номгӯи боб /мавзӯҳои фан	Адабиёти ИДМ мавзӯӣ ва жанри адабиёти кишварҳои ИДМ Хусусиятҳои давраҳои гуногуни таърихӣ ва инъикоси онҳо дар эҷодиёти адибон. осори барҷастатарин ва асилтарин шоирону нависандагон - муқоисаи забонҳо аз лиҳози грамматикӣ наздик - муқоисаи забонҳои тоҷикӣ ва русӣ - паҳлӯҳои шабоҳат ва фарқкунандаи ин забонҳо - аҳамияти муқоисаи забоншиносӣ ва типологияи муқоисавӣ

	- хиссаҳои нутқи забонҳои русӣ ва тоҷикӣ - исм дар забонҳои русӣ ва тоҷикӣ. Хусусиятҳои фарқкунандаи исм дар забонҳои русӣ ва тоҷикӣ. - воситаҳои баргардонидани муносибатҳои падежӣ дар забонҳои русӣ ва тоҷикӣ.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникӣ фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Имтиҳони фосилавӣ (Р-1, Р-2)
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ-компютерӣ, шифохӣ)

2.2.7. Адабиёти хориҷӣ (асрҳои 17-18)/ Услубшиносӣ ва маданияти нутқ

Тавсифи мухтасари фан	Адабиёти хориҷӣ (асрҳои 17-18). Донишҷӯёнро бо эҷодиёти адибони асрҳои 17—18 шинос мекунад. Аз давраи ренессанс реализм, классицизм ва барокко. / Усулҳои тадқиқот дар услубшиносӣ. Муҳимияти омӯзиши услубшиносӣ. Шарҳи мухтасари таърихи омӯзиши услубшиносӣ. Мавзӯи услубшиносӣ ба маънои васеъ ва танг. Консепсияи маънои услубӣ. Маданияти нутқ.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, кори амалии мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	Адабиёти хориҷӣ (асрҳои 17-18). Донишҷӯён бо эҷодиёти адибони асрҳои 17—18 шинос мешаванд. Аз давраи ренессанс реализм, классицизм ва барокко. Хусусиятҳои умумии Ренессанс, баъди шиносоии донишҷӯён бо Ренессанси классицизм барокко ва намоёндагони ин давра мебошанд, қомеъҳои илм ва маданият. Адабиёти ин давра ва мавзӯи он, реализми давраи Ренессанс./
	Мафҳуми воситаҳои забонии баён ва усулҳои услубӣ, муносибат ва вазифаҳои онҳо. Вазифаҳои асосҳои услубшиносӣ. Воҳидҳои асосҳои услубшиносӣ. Услубҳои забони русӣ ҳангоми нутқи хаттӣ ва шифохӣ. Таҳлили матнҳо аз услубҳои гуногун. Асосҳои назариявии дарки маданияти нутқ. Масъалаи меъёри забон. Сифатҳои коммуникативии нутқ: дуруст, сахт ва пайгирона, тозагии нутқ, бой ва ифоданокии нутқ.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад Адабиёти хориҷӣ (асрҳои 17-18) эҷодиёти адибони асрҳои 17—18 давраи ренессанс реализм, классицизм ва барокко Хусусиятҳои умумии Ренессанс намоёндагони давраи Ренессанс, классицизм ва барокко Услубҳои ҷорӣ забони русӣ ва моҳияти он. -Вазифаҳои асосҳои услубшиносӣ. -Воҳидҳои асосҳои услубшиносӣ. -Асосҳои назариявии дарки маданияти нутқ. -Масъалаи меъёри забон. Тавонад Қобилияти таҳлили матнҳои бадеи Фаҳмонидани асари бадеӣ ба бачагон Таҳлили матнҳо аз услубҳои гуногун -Мафҳуми воситаҳои забонии баён ва усулҳои услубӣ, муносибат ва вазифаҳои онҳо. -Услубҳои ҷорӣ забони русӣ -Асосҳои назариявии дарки маданияти нутқ. -Масъалаи меъёри забон. Аз худ намоёнд - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.
Номгӯи боб /мавзӯҳои фан	Адабиёти хориҷӣ (асрҳои 17-18). эҷодиёти адибони асрҳои 17—18 давраи ренессанс реализм, классицизм ва барокко намоёндагони давраи ренессанс ,реализм, классицизм ва барокко

	комъёбиҳои илм ва маданият. Адабиёти ин давра ва мавзӯи он, реализми давраи Ренессанс.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Имтиҳони фосилавӣ (Р-1, Р-2)
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ-компютерӣ, шифоҳӣ)

2.2.8. Драматургияи Островский/ Практикуми нутқи дахонӣ ва хаттӣ

Тавсифи мухтасари фан	Ин фан донишҷуенро бо ҳислатҳои драматург А. Островскийро чуқуртар баён мекунад. Песаҳои алоҳидаи драматургии маъруф таҳлил карда шудаанд, аз кабилӣ: «Раъду барк», «Махр», «Халки худро шумурдаем», «Беғуноҳ гунаҳгор», «Барфак», «Камбағалӣ айб нест» ва ғайра, студентон. ба олами песаҳои Островский чуқуртар дохил шаванд. / Шакли дахонии нутқ, хусусиятҳои он. Тақсимои нутқ ба монолог ва муколама. Вазифа ва хусусиятҳои ин навъҳои нутқ. Муошират. Воҳидҳои асосии муоширати шифоҳӣ. Интонасия ҳамчун хусусияти фарқкунандаи нутқи русӣ. Тақсими воқеии ҷумла: дода, нав, тартиби калима. Роҳҳои инкишофи фикр ва таркиби ҷумла. Матн. Ягонагии семантикии матн. Пайвастагии матн. Идеи асосӣ. Параграф. Намудҳои функционалӣ-семантикии нутқ. Баланд бардоштани малакаҳои нутқ. Маҷмӯи намудҳои нутқ дар матн. Фарҳанги рафтор ва меъёрҳои ахлоқии муошират. Сухан одоб. Зухуроти категорияи хушмуомила. Алоқаи телефонӣ ҳамчун як намуди махсус муоширати шифоҳӣ. Хусусиятҳои гуфтугӯи телефонӣ. Намудҳои функционалӣ-семантикии нутқ. Хусусиятҳои асосии ин намудҳо. Тавсиф. Ҳикоят. Мулоҳиза. Баланд бардоштани малакаҳои нутқ. Маҷмӯи намудҳои нутқ дар матн..
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, кори амалии мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	Ин фан донишҷуенро бо ҳислатҳои драматург А. Островскийро чуқуртар баён мекунад. Песаҳои алоҳидаи драматургии маъруф таҳлил карда шудаанд, аз кабилӣ: «Раъду барк», «Махр», «Халки худро шумурдаем», «Беғуноҳ гунаҳгор», «Барфак», «Камбағалӣ айб нест» ва ғайра, студентон. ба олами песаҳои Островский чуқуртар дохил шаванд. / Муошират. Воҳидҳои асосии муоширати шифоҳӣ. Интонасия ҳамчун хусусияти фарқкунандаи нутқи русӣ. Роҳҳои инкишофи фикр ва таркиби ҷумла. Матн. Намудҳои функционалӣ-семантикии нутқ. Баланд бардоштани малакаҳои нутқ. Фарҳанги рафтор ва меъёрҳои ахлоқии муошират. Баланд бардоштани малакаҳои нутқ. Маҷмӯи намудҳои нутқ дар матн.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад Осори бадеии Островскийро Песаҳои алоҳидаи драматургии маъруфро «Раъду барк», «Махр», «Халки худро шумурдаем», «Беғуноҳ гунаҳгор», «Барфак», «Камбағалӣ айб нест» меъёр ва принципҳои имло ва пунктуасияи забони адабии рус; - қолабҳои истифодаи меъёри ва тағйирёбандаи воҳидҳои забонӣ дар практикуми забони русӣ; Тавонад Қобилияти таҳлили матнҳои бадеи Фаҳмонидани асари бадеи, жанри он ба бачагон

	- дониш ва малакаҳои гирифтаи ин фанро дар амал татбиқ намояд; - бо лугатҳои гуногун мақсаднок кор кардан; <i>Аз худ намояд</i> - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро. - малакаи хуби навиштан; - салоҳияти коммуникатсионӣ ва фаъолияти нутқӣ (дахонӣ ва хаттӣ) бо забони русӣ забон — маҳорати озодона баён кардани фикру ақидаи худ ба забони адабии рус.
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	хислатҳои драматургияи А. Островский песаҳои алоҳидаи драматурги маъруф «Раъду барк», «Маҳр», «Халки худро шумурдаем», «Беғуноҳ гунаҳгор», «Барфак», «Камбағалӣ айб нест» Шакли дахонии нутқ, хусусиятҳои он. Тақсими нутқ ба монолог ва муколама. Муошират. Интонасия ҳамчун хусусияти фарқкунандаи нутқи русӣ. Тақсими воқеии ҷумла: дода, нав, тартиби калима. Роҳҳои инкишофи фикр ва таркиби ҷумла. Матн. Намудҳои функционалӣ-семантикии нутқ. Баланд бардоштани малакаҳои нутқ. Алоқаи телефонӣ ҳамчун як намуди махсус муоширати шифоҳӣ. Хусусиятҳои гуфтугӯи телефонӣ. Хусусиятҳои асосии ин намудҳо. Тавсиф. Ҳикоят. Мулоҳиза.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Имтиҳони ғосилавӣ (Р-1, Р-2)
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ- компютерӣ , шифоҳӣ)

2.2.9. Жанри ҳикоя дар адабиёти рус/ Синтаксиси ҷумлаи мураккаб

Тавсифи мухтасари фан	Жанри хикоя дар адабиёти рус. Ин курс дар бораи хикоя ҳамчун як жанри наср, ки аз ҷиҳати ҳаҷми матн дар байни роман ва хикоя ҷои мобайнро ишғол мекунад ва ба сюжети хроникавӣ, ки ҷараёни табиӣ ҳаётро бозгӯ мекунад, маълумот медиҳад./ Сохтор ва маъноӣ грамматикӣ ҷумлаи мураккаб. Намудҳои ҷумлаҳои мураккаб аз рӯи навъҳои муошират. Схемҳои блоки ҷумлаҳои мураккаб. Матн ҳамчун объекти омӯзиши синтаксисӣ Хусусиятҳои матн. Масъалаи як бутуни мураккаби синтаксисӣ ҳамчун воҳиди синтаксис. Параграф. Давра ҳамчун симои махсуси реторикӣ нутқ. Намудҳои нутқ (тавсиф, хикоя, баҳс). Шаклҳои ташкили нутқи монологӣ ва диалогӣ. Нутқи бегона. Фарқи байни сухани мустақим ва сухани бавосита. Ҷумлаҳо бо сухани мустақим. Суханронии мустақими нодуруст. Ҷумлаҳо бо сухани ғайримустақим. Усулҳои интиқол нутқи каси дигар дар матни адабӣ. Муколама. Хусусиятҳои ҷумлаҳо аз нуктаи назари ташкилоти коммуникативӣ. Воситаҳои ифодаи артикуляцияи воқеӣ. Намудҳои изҳорот. Таълимоти Ш.Балли дар бораи навъҳои изҳорот.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, озмоишӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, кори амалии мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	Ин курс ба донишҷӯён дар бораи хикоя ҳамчун як жанри наср, ки аз ҷиҳати ҳаҷми матн дар байни роман ва хикоя ҷои мобайнро ишғол мекунад ва ба сюжети хроникавӣ, ки ҷараёни табиӣ ҳаётро бозгӯ мекунад, маълумот медиҳад. Намудҳои ҷумлаҳои мураккаб аз рӯи навъҳои муошират. Схемҳои блоки ҷумлаҳои мураккаб. Матн ҳамчун объекти омӯзиши синтаксисӣ Хусусиятҳои матн. Намудҳои нутқ (тавсиф, хикоя, баҳс). Шаклҳои ташкили нутқи монологӣ ва диалогӣ. Муколама. Хусусиятҳои ҷумлаҳо аз нуктаи назари ташкилоти коммуникативӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад Жанри хикоя дар адабиёти рус хикоя ҳамчун як жанри наср ҷиҳати ҳаҷми матн дар байни роман ва хикоя сюжети хроникавӣ - материали назариявӣ оид ба синтаксиси забони ҳозираи рус Тавонад Қобилияти таҳлили матнҳои бадеи Фаҳмонидани асари бадеӣ, сюжет бадонишҷӯён воҳидҳои забонии сатҳи синтаксисӣ - воҳидҳои сатҳи синтаксиси забон ва навъҳои онҳо - мувофиқи нормаҳои забони адабии ҳозираи рус Аз худ намояд - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро. воҳидҳои забонии сатҳи синтаксисӣ ва навъҳои онҳо риояи меъёрҳои забони адабӣ; малакаи таҳлили ибора ҷумлаи оддӣ
Номгуи боб/мавзӯҳои фан	Жанри хикоя дар адабиёти рус хикоя ҳамчун як жанри наср ҷиҳати ҳаҷми матн дар байни роман ва хикоя сюжети хроникавӣ Мафҳуми синтаксис.

	Воҳидҳои синтаксис. Чумла ҳамчун воҳиди асосии синтаксис. Чумлаи содда. Калима ва шакли калима ҳамчун воҳидҳои синтаксис. - Чумлаи содда ва хусусиятҳои таркибӣ ва маъноии он. - Асоси предикативии чумлаи содда. - Диаграммаи сохтории чумлаи оддӣ.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Имтиҳони фосилавӣ (Р-1, Р-2)
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ-компютерӣ, шифохӣ)

2.2.10. Таърихи адабиёти рус ва проблемаҳои тарҷума /Саволҳои мураккаби морфология

Тавсифи мухтасари фан	Ин фани тадрисиест, ки донишҷуёро бо асарҳои тарҷумашуда ва проблемаҳои ин тарҷумаҳо, ки ба таърихи адабиёти рус дохил шудаанд, шинос шаванд. Донишҷуён бо шоирон ва нависанагоне, ки ашъорашон тарҷума шудааст дар забони тоҷикӣ шинос мешаванд. Дар рафти омӯзиш донишҷуён бояд дар ду забон ашъори шоирон ва нависандагонро муқоиса намоянд русиро ба тоҷикӣ ва тоҷикиро бо русӣ. Тавонанд дар рафти омӯзиш муқоисаи худро ба ду забон шарҳ диҳад бо ашъори шоирон шинос бошад / Морфология ҳамчун таълимоти грамматикӣ калима. Мавзӯи морфология. Муносибати морфология бо луғат, калимасозӣ, синтаксис, фонетика. Мафҳумҳои асосии морфология. Шакли калима. Маънои морфологӣ (грамматикӣ) ва категорияи морфологӣ (грамматикӣ). Намудҳои категорияҳои грамматикӣ. Парадигмаи морфологӣ. Намудҳои парадигмаҳо. Таълими ҳиссаҳои нутқ дар илми грамматикаи рус. Савол дар бораи принципҳои таснифи ҳиссаҳои нутқ, микдор ва ҳаҷми онҳо. Қисмҳои нутқ дар забони русӣ ҳамчун система. Ҳиссаҳои мустақил ва ёридиҳанда. Калимаҳои модалӣ, пасвандҳо ва калимаҳои ономадопея ҳамчун категорияҳои махсуси грамматикӣ калимаҳо
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, озмоишӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, кори амалии мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	. донишҷуён бо асарҳои тарҷумашуда ва проблемаҳои ин тарҷумаҳо, ки ба таърихи адабиёти рус дохил шудаанд, шинос шаванд. Донишҷуён бо шоирон ва нависанагоне, ки ашъорашон тарҷума шудааст дар забони тоҷикӣ шинос мешаванд. Дар рафти омӯзиш донишҷуён бояд дар ду забон ашъори шоирон ва нависандагонро муқоиса намоянд русиро ба тоҷикӣ ва тоҷикиро бо русӣ. Тавонанд дар рафти омӯзиш муқоисаи худро ба ду забон шарҳ диҳад бо ашъори шоирон шинос бошад/Муносибати морфология бо луғат, калимасозӣ, синтаксис, фонетика. Мафҳумҳои асосии морфология. Шакли калима. Маънои морфологӣ (грамматикӣ) ва категорияи морфологӣ (грамматикӣ). Намудҳои категорияҳои грамматикӣ. Парадигмаи морфологӣ. Ҳиссаҳои мустақил ва ёридиҳанда
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: <i>Донад</i> - Давраҳои асосии инкишофи адабиёт. - Мактаб, ҳавза ва ҷараёнҳои асосии адабӣ - омӯзиши адабиёт вобаста ба ҳаёти таърихии мардум - таҳаввули системаи омӯзиши адабиёт

	-бахшҳои морфология; -ҳиссаи нутқи забони русӣ. -ҳиссаҳои мустақил ва номустақили нутқ - таснифи ҳиссаҳои нутқи забони русӣ Тавонад -ташаккул ва таҳаввули системаи омӯзиши адабиёт вобаста ба ҳаёти таърихии мардум. - инкишофи методҳои омӯзиши адабиёт -инкишофи системаи жанрӣ ва услубӣ дар марҳилаҳои гуногуни адабиёт - сохтор ва тадқиқи адабиёт аз бостон то имрӯз - Махсусиятҳои асосии забони русӣ. - Ҳиссаи нутқи забони русӣ - Категорияҳои асосии исм дар забони русӣ. - Категорияҳои асосии феъл дар забони муосири рус. - Меъёрҳои забони русӣ. Аз худ намояд -малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	-давраҳои асосии инкишофи адабиёт -омӯзиши адабиёт вобаста ба ҳаёти таърихии мардум - инкишофи методҳои омӯзиши адабиёт - инкишофи системаи жанрӣ ва услубӣ дар марҳилаҳои гуногуни адабиёт. - адабиёти давраи бостон - Адабиёт дар даврони эҳё Саволҳои умумии ҳиссаҳои нутқ Исм ҳамчун ҳиссаи нутқ сифат ҳамчун ҳиссаи нутқ исм ҳамчун ҳиссаи нутқ Ҷонишин ҳамчун ҳиссаи нутқ Зарф ҳамчун ҳиссаи нутқ Феъл ҳамчун ҳиссаи нутқ Калимаҳои модалӣ ҳамчун ҳиссаи нутқ Қисмҳои хидмати нутқ Просессҳои гузаранда дар соҳаи ҳиссаҳои нутқ.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Имтиҳони фосилавӣ (Р-1, Р-2)
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ-компютерӣ , шифоҳӣ)

2.2.11. Адабиети шоирон ва нависандагони хориҷи рус (Литература русского зарубежья) /Таҳлили матни лингвистӣ

Тавсифи мухтасари фан	Донишҷуенро бо ҳаёт ва фаъолияти шоироне, ки дар хориҷа эҷод кардаанд шинос мекунад, ки дар рафти омӯзиши он донишҷуен бояд бо эҷодиёти шоирони дар хориҷа будаанд ва эҷод кардаанд шинос мекунад. Донишҷуен бояд ашъори онҳоро хонда бошанд. Ашъори шоирон ва нависандагоне, ки дар бораи ватан ва ватандусти навиштаанд. Тавонанд шинос бошанд бо ҳаёт ва эҷодиёти шоирон ва нависандагони рус, ки дар муҳоҷирати давлатҳои хориҷи буданд. Донишҷуен бо ашъори пурмазмуни нависангон бо асарҳои онҳо шиносӣ пайдо кунанд./
------------------------------	---

	Мафхумҳои матн ва нутқ, намудҳои онҳо, вобастагӣ ба шакли нутқ. Таърих ва ташаккули забоншиносии матн. Хусусиятҳои асосии матн. Пайванди маъноӣ ва алокаи сохторӣ. Микромавзӯӣ ва макромавзӯи матн. Хусусиятҳои асосии матни бадеӣ, фарқи он аз насри ғайрибадеӣ. Принсипҳои ташкили матни насрӣ. Муносибати назм ва наср.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, қори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, қори амалии мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	Донишҷӯён бо ҳаёт ва ғайрияти шоироне, ки дар ҳориҷа эҷод кардаанд шинос мешаванд, Донишҷӯён бояд ашъори онҳоро хонда бошанд. Ашъори шоирон ва нависандагоне, ки дар бораи ватан ва ватандусти навиштаанд. Тавонанд шинос бошанд бо ҳаёт ва эҷодиёти шоирон ва нависандагони рус, ки дар муҳочирати давлатҳои хориҷи буданд. Донишҷӯен бо ашъори пурмазмунӣ нависандагон бо асарҳои онҳо шиносои пайдо кунанд.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад ҳаёт ва ғайрияти шоироне, ки дар ҳориҷа эҷод кардаанд ашъори онҳоро хонда бошанд эҷодиёти шоирон ва нависандагони русӣ дар муҳочират хусусиятҳои матни бадеӣ, масъалаҳои асосии назарияи матн, усулҳои асосӣ таҳлили мазмунӣ умумии идеявӣ тематикӣ он Тавонад Қобилияти таҳлили матнҳои Фаҳмонидани асари бадеӣ, сюжет бадонишҷӯён аз матни адабӣ иттилооти гуногуни забонӣ ва экстралингвистиро дарк ва истихроҷ кунанд: 1) дар сатҳи таҳлили лингвистии матн - забоншиносӣ, яъне грамматикӣ, лексикӣ, услубӣ; 2) дар сатҳи таҳлили композиция, системаи образҳои сюжет, персонажҳо — пурмазмун; 3) дар сатҳи таҳлили мазмунӣ идеявӣ тематикӣ матни бадеӣ – семантики (фаҳмиши мушкilotи ахлоқӣ, фалсафӣ, равонӣ) Аз худ намояд - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро. забони озодона дар шакли адабии он, усул ва усулҳои асосии таҳлили лингвистии матни бадеӣ бо назардошти мушкilotи идеявӣ эстетикӣ он, дар амалия дар ғайрияти касбӣ татбиқ намудани донишҳои гирифташуда.
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	ҳаёт ва ғайрияти шоироне, ки дар ҳориҷа эҷод кардаанд эҷодиёти шоирон рус дар муҳочират эҷодиёти нависандагони рус дар муҳочират шиносои бо ашъори нависандагони рус дар муҳочират (Солженицын, Булгаков, Бунин)
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникӣ фан	компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати қорӣ	Имтиҳони ғосилавӣ (Р-1, Р-2)
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ- компютерӣ , шифохӣ)

2.2.12. Жанрҳои роман дар адабиёти рус/ Забоншиносии типологи

Тавсифи мухтасари фан	. Маълумотро ҳамчун роман – жанри адабӣ, аксаран насрӣ медихад, ки дар асрҳои миёна дар байни халқҳои романӣ ҳамчун ҳикоя ба забони мардумӣ пайдо шуда, ҳоло ба навъи маъмултарини адабиёти эпикӣ табдил ёфта, ҳаёти инсонро бо ҳавасҳои ҳаяҷонбахш тасвир мекунад, мубориза, зиддиятҳои иҷтимоӣ ва ҷаҳонро кушиш ба идеал/ Забоншиносӣ дар системаи илмҳо. Забоншиносии муосир дар парадигмаи антропологии илмҳои гуманитарӣ дониш. Марҳилаҳои асосии таърихи забоншиносӣ. Забон мисли система. Системаи забони ҷамъиятӣ. Забон ва фикр. Забон ҳамчун таърихи мушаххас категория. Усулҳо ва усулҳои омӯзиш ва тавсифи забонҳо. Хусусиятҳои типологии забонҳо.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, озмоишӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, кори амалии мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	Донишҷӯён маълумотро дар бораи роман ҳамчун жанри адабӣ, аксаран насрӣ меноманд, ки дар асрҳои миёна дар байни халқҳои романӣ ҳамчун ҳикоя ба забони мардумӣ пайдо шудааст, ҳоло ба навъи маъмултарини адабиёти эпикӣ табдил ёфта, ҷаҳонро мешаванд ва осорҳои нависандагон ва шоирони русро меомӯзанд./ Шиносоӣ бо сохтори илми «Забоншиносӣ», бо он объект, мавқеи илми забон дар системаи илмҳо, тавсифи забон бо таъсири мутақобила бо он ҷомеа дар робита ба тафаккур, суҳан, омӯзиши пайдоиши забон, марҳалаҳои инкишофи он, забон ҳамчун системаи аломатҳои забонӣ ва иерархияи сатҳҳо, таснифоти гуногуни забонҳо.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: <i>Донад</i> Роман, ҳамчун жанри адабӣ Ашъори шоирони рус Аз худ намудани маълумот оид ба таърихи инкишофи забоншиносӣ; маълумот дар бораи сохти илм, дар бораи фаслҳои ба он дохилшуда. <i>Тавонад</i> Қобилияти таҳлили матнҳои бадеӣ Фаҳмонидани асари бадеӣ, сюжет ба донишҷӯён Малакаи истифода аз усулҳои тадқиқоти забоншиносӣ ва тавсифи забон. <i>Аз худ намояд</i> - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданиро.
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	Жанри роман дар адабиёти рус Роман, ҳамчун жанри адабӣ адабиёти эпикӣ Ашъори шоирони ва нависандагони рус Забоншиносӣ дар системаи илмҳо. Забоншиносии муосир дар парадигмаи антропологии илмҳои гуманитарӣ дониш. Марҳилаҳои асосии таърихи забоншиносӣ. Забон мисли система. Системаи забони ҷамъиятӣ. Забон ва фикр. Забон ҳамчун таърихи мушаххас категория. Усулҳо ва усулҳои омӯзиш ва тавсифи забонҳо. Хусусиятҳои типологии забонҳо.

Васонти таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Имтиҳони ғосилавӣ (Р-1, Р-2)
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ-компютерӣ , шифоҳӣ)

**Мудири кафедраи забоншиносӣ
ва типологияи муқоисавӣ**

Шосафарова Г.Г.

Мудири кафедраи адабиёти ҷаҳон

Собирова Ф.А.